

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2017

İÇERİK

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2016 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	101

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2016 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	37
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	38
8.	EKLER.....	87

KISALTMALAR

APHB	: Aylık Prim Hizmet Bildirgesi
EMEKTAR	: Emekli Tahsis Programı
GSS	: Genel Sağlık Sigortası
İPC	: İdari Para Cezası
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KDV	: Katma Değer Vergisi
MEDULA	: Medikal Ulak
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdare Sistemi
MOSİP	: Mali Yönetim Otomasyon Sistemi Projesi
SGDP	: Sosyal Güvenlik Destek Primi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SGM	: Sosyal Güvenlik Merkezi
TOKİ	: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

- Tablo 1:** 31.12.2016 Tarihi İtibariyle On-line Banka Tahsilatlarından Emanet Hesaplarında Bekleyen Tutarların Dağılımı
- Tablo 2:** 31.12.2016 Tarihi İtibariyle Geçici/Kesin Teminat Niteliği Taşımayan Tahsilatların Dağılımı
- Tablo 3:** 30.11.2016 Tarihi İtibariyle İcra Takibindeki Alacak Tutarları
- Tablo 4:** 128 ve 140 Numaralı Hesapların 31.12.2016 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarları
- Tablo 5:** 139 Numaralı Hesabın 31.12.2016 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarı
- Tablo 6:** 51 Değer Hareketleri Hesap Grubunun 31.12.2016 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarları
- Tablo 7:** 2016 Yılı Ek Karşılık Tahakkuk/Tahsilat Durumu
- Tablo 8:** Bildirilen Prime Esas Günlük Kazançlarına Göre Hekim Sayıları
- Tablo 9:** 30.11.2016 Tarihi İtibariyle İcra Takibindeki Alacak Bilgileri

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli IV sayılı cetvelde yer alan bir kamu idaresidir. SGK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49, 50 ve Geçici 3'üncü maddeleri ile Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu nedenle, SGK tarafından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 41'inci maddeleri ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak 01.01.2007 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere SGK Başkanlığı Muhasebe Yönergesi hazırlanmıştır. Söz konusu Yönerge SGK muhasebe birimlerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsamakla birlikte, Yönergenin 77'nci maddesinde, Yönergede hüküm bulunmayan hallerde Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. SGK muhasebe hizmetleri, MOSİP (Mali Yönetim Sistemleri Otomasyon Projesi) adı verilen bir sistem üzerinden yürütülmektedir. Bu kapsamda tüm illerde muhasebe işlemlerini yürütmekle görevli mali hizmetler sosyal güvenlik merkezleri oluşturulmuştur. Mali hizmetler sosyal güvenlik merkez müdürünün yetkisi dahilinde il bazında gerçekleşen mali işlemler MOSİP sistemine kaydedilmektedir. Merkezde ise Strateji Geliştirme Başkanlığı altında bulunan Muhasebe Daire Başkanlığı, merkezde gerçekleşen mali işlemleri merkez muhasebe birimi olarak MOSİP sisteminde izlemektedir. İllerde il düzeyinde mali rapor üretilenlikle birlikte Kurumun konsolide mali raporları Muhasebe Daire Başkanlığı tarafından MOSİP'ten çekilerek sunulmaktadır. MOSİP aylık ve üçer aylık raporlar üretebilmektedir.

SGK 2016 yılı bilançosuna göre, aktif/pasif toplamı 99.126.158.399,26 TL'dir. Aktifler içerisinde dönen varlıklar toplamı 91.340.641.594,82 TL, duran varlıklar toplamı ise 7.785.516.804,44 TL'dir. Pasifler içerisinde kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı 21.983.688.643,08 TL, uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı 8.850.927,90 TL, özkaynaklar toplamı ise 77.133.618.828,28 TL'dir.

SGK 2016 yılı faaliyet sonuçları tablosuna göre; 2016 yılı faaliyet gideri toplamı 255.105.151.736,71 TL, faaliyet geliri toplamı 292.520.155.078,42 TL, indirim, iade ve iskonto toplamı 22.750.281.394,15 TL, net faaliyet sonucu ise 14.664.721.947,56 TL olarak

gerçekleşmiştir.

SGK bütçe işlemlerini Strateji Geliştirme Başkanlığınca hazırlanan Bütçe Yönergesi hükümlerine göre yürütür. Hazırlanan bütçe teklifleri Kurum Başkanı tarafından Yönetim Kurulu onayına sunulur. Bütçe uygulama sonuçları dikkate alınarak Başkanlıkça hazırlanan bütçe kesin hesabı Yönetim Kurulunca onaylanır.

SGK 2016 yılı bütçesinde; bütçe giderinin 272.126.365.000,00 TL, bütçe gelirinin 260.692.524.000,00 TL olacağı, aradaki 11.433.841.000,00 TL tutarındaki farkın Hazineden karşılanması öngörülmüştür.

SGK'dan alınan bütçe uygulama sonuçları tablosuna göre; 2016 yılı bütçe gideri toplamı 271.170.349.699,23 TL, bütçe geliri toplamı 284.372.729.002,47 TL, bütçe gelirlerinden ret ve iadeler toplamı 16.342.656.116,70 TL, net bütçe geliri 268.030.072.886,40 TL, bütçe gelir-gider farkı ise 3.140.276.812,83 TL olarak gerçekleşmiştir. SGK 2016 yılında finansman açığını kapatmak üzere 20.214.449.176,50 TL tutarında hazine yardımı almıştır.

5502 sayılı Kanun'un 37'nci maddesinde; genel yönetim giderlerinin, Kurumun yıllık toplam gelirinin % 5'ini aşamayacağı düzenlenmiştir. 2016 yılı bütçe uygulama sonuçları tablosuna göre genel yönetim giderleri toplamı 2.517.247.763,71 TL, bütçe gelirleri toplamı 284.372.729.002,47 TL olup genel yönetim giderleri, Kurumun yıllık toplam gelirinin yaklaşık % 0.885'ine tekabül etmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurum Alacaklarının Mali Tablolarda Tam, Doğru ve Zamanında Muhasebeleştirilmemesi ve Raporlanmaması

Kurumun mali iş ve işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, ölçümü ve sunuluşunu ortaya koyan malî tabloların, tahakkuk esaslı muhasebe çerçevesinde hazırlanmaması nedeniyle, Kurumun mali sisteminin, cari ve geçmiş dönemde Kurum alacağına dönüşmüş tutarların gerçek durumunu göstermediği, alacakların yönetiminde mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin tam olarak sağlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un "Muhasebe Sistemi" başlıklı 49'uncu maddesinde; "*Muhasebe sistemi; malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde kurulur ve yürütülür. Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemler ile garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.*"

Aynı Kanun'un "Kamu Gelir ve Giderlerinin Yılı ve Mahsup Dönemi" başlıklı 51'inci maddesinde; "*Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir.*" şeklindeki düzenlemelerle muhasebe sisteminin temel ilkeleri ortaya konulmuştur.

Ayrıca, mali tabloların sunulmasına ilişkin ilkeleri belirleyen 1 No'lu Devlet Muhasebesi Standardı'nda da malî tabloların amacı belirtilmiştir. Buna göre, Kurumca düzenlenen malî tabloların amacı, idarenin malî durumu, performansı ve nakit akışları hakkındaki bilgileri sağlamaktır. Malî tablolar kamu idarelerinin, kaynaklarının dağılımı ve kullanımını, faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını, faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini, malî durumu ve malî durumundaki değişiklikleri, faaliyetlerindeki performans, etkinlik ve başarısını, kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,

malî işlemlerinde saydam olup olmadıklarını gösterir. Bu nedenle malî tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için önceki dönemin verilerini de içermeleri ve açıklamaları ile birlikte herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde hazırlanmaları gerekir. Ancak bu şekilde malî tablolar, kamu idarelerinin varlıkları, yükümlülükleri, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında tam ve doğru bilgi verebilir.

SGK muhasebe hizmetleri, Mali Yönetim Sistemleri Otomasyon Projesi-(MOSİP) adı verilen bir sistem üzerinden yürütülmektedir. Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri, GSS Primleri (5510/60), Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar), Ek Karşılık Primlerinin tahakkuk işlemleri MOSİP’te kayıt altına alınmaktadır. Diğer yandan 5510 sayılı Kanun’un 4/1-b maddesi kapsamındaki primlerin tahakkuk işlemleri ile süresinde ödenmeyen 4/1-a kapsamındaki primlerin gecikme cezası ve zamlarının tahakkuk işlemleri ise, MOSİP dışındaki sistemlerde (işveren ve emektar sistemleri) gerçekleştirilmektedir. Ayrıca yılı içerisinde MOSİP’te tahakkuka bağlanıp tahsil edilemeyen 4/1-a prim tahakkukları da dönem sonunda hesaplardan çıkarılarak, diğer sistemlere aktarılmaktadır. Geçmiş dönemlere ait prim tahakkuklarının MOSİP sistemi ile bağlantısının kesilmesi, yapılan tahsilatların tahakkuklarının kapatılmamasına neden olmaktadır. Bu durum, Kurumun alacak rakamlarının tam ve doğru bir şekilde sunulmasını engellemektedir.

Kurum kayıtlarına göre; mali sistemin dışında takibi yürütülen diğer sistemlerde kayıt altına alınmış;

31.12.2016 tarihi itibarıyla icraya intikal etmemiş ve yapılandırma başvurusu yapılmamış 4/1-a kapsamında 25.528.049.539TL, 4/1-b kapsamında 13.340.591.569 TL,

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 6736 sayılı Kanun ile 6552 sayılı Kanuna göre yapılandırılan 4/1-a, 4/1-b ve 4/1-c kapsamında 36.852.238.892 TL,

30.11.2016 tarihi itibarıyla icra takibinde toplam 45.160.497.222 TL,

tutarında kurum alacağı bulunmaktadır.

5018 sayılı Kanun’da, gelir ve giderlerin muhasebeleştirilmesinde tahakkuk esaslı bir sistem öngörülmüştür. Buna göre, kurulacak muhasebe sistemi, malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacaktır.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar,

---

kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır. Bu amaçla; görev, yetki ve sorumlulukların açık olarak tanımlanması, kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması, hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması gerekir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda yer alan öneriler dikkate alınarak yürütülen entegrasyon çalışmaları ile mali tabloların 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri uyarınca tüm mali işlemlerini içerecek şekilde düzenleneceği; bu bağlamda 2016 yılında Prim Takip Sistemi Projesi kapsamında yürütülen çalışmaların, Emeklilik ve Ödemeler Sisteminin dâhil edilerek Bütünleşik Mali Yönetim Sistemi Projesi adı altında sürdürüldüğü, mevcut durumda Kurum içerisindeki bütün birimlerin kullandığı programların tek bir sistem içerisinde entegre bir şekilde işlediği Bilgi Yönetim Sistemi (BİYOS) üzerinde çalışmaların devam ettirildiği, ayrıca bu sistem içerisinde icra takip işlemlerinin de yapıldığı bir kullanıcı ekranının olacağı öngörüldüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; mali tabloların 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri uyarınca tüm mali işlemlerini içerecek şekilde düzenlenerek hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, açıklık ve hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesini temin etmek üzere;

- Kurumun cari ve geçmiş dönem alacaklarına ilişkin muhasebeleştirme ve raporlama işlemlerini, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile muhasebe standartlarının öngördüğü şekilde yürütmesi,

- Cari ve geçmiş dönemlere ait alacak envanterini en kısa zamanda çıkararak MOSİP'e aktarması,

- Alacakların takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı tek bir sistem üzerinden yürütülmesi,

- Alacakların tarh, tahakkuk ve tahsilinde görevli olanların hesap verme

sorumluluklarını gösterecek şekilde mahiyetlerine göre doğru tutarda ve doğru hesaplara kaydedilmesi,

- Tahsilata ilişkin alındıların, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen mali bilgileri içerecek şekilde düzenlenmesi,

- Alacakların dönem, konu ve sorumlular bazında izlenebilir olmasına imkan verecek bir kayıt düzeninin oluşturulması,

- Alacakların takipsiz kalmasının önlenmesi için, Kurum tarafından etkili bir takip sisteminin kurulmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Faaliyet ve Alacak Hesaplarına İlişkin Tahsilatların Emanet Hesaplarından Mahsup Edilmemesi Nedeniyle SGK'nın Varlık ve Yükümlülükleri ile Faaliyet Sonuçlarının Hatalı Raporlanması

Cari yıl prim gelirleri ve geçmiş dönem alacakları ile ilgili tahsilatların emanet hesaplarından mahsup edilmemesi nedeniyle 333 Emanetler Hesabı'nda meydana gelen artışın sair bilanço ve faaliyet hesaplarını olumsuz etkilediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 180'inci maddesinde; muhasebe birimlerince emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için 333 Emanetler Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK mali tabloları üzerinde yapılan incelemede, 333 Emanetler Hesabı'nın 2014 yılında 8.830.487.517,81 TL, 2015 yılında 8.362.645.852,90 TL, 2016 yılında ise yaklaşık %67 oranında artış göstererek 13.962.582.646,24 TL tutarında bakiye vermekte olduğu görülmüştür.

SGK henüz alacakların takip ve tahsilinde tam olarak tahakkuk esasına geçmemiş olduğundan bankalar aracılığıyla yapılan tahsilatlar niteliği araştırılmak üzere önce emanet hesaplarına alınarak muhasebe kayıtlarına yansıtılmakta, daha sonra tahsil edilen tutarlardan tahakkuk kayıtları ile eşleştirilen tutarlar emanet hesaplarından mahsup edilerek ilgili faaliyet ve alacak hesaplarına aktarılmaktadır. Ancak, muhasebe işlemlerinin gerçekleştirildiği MOSİP Sistemi ile 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamındaki prim tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği İşveren Sistemi arasında entegrasyon sağlanamaması, 5510 sayılı

Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamındaki primlere ilişkin MOSİP Sisteminde herhangi bir tahakkuk kaydı bulunmaması, beyan usulü yapılan tahsilatlardan açıklama yada kişi bilgilerindeki eksik bilgiden dolayı hangi borca karşılık yatırıldığı bilinmeyen tutarların bulunması, genel bütçe kapsamındaki resmi işyerlerinde tahakkuktan önce tahsilatın yapılabilmesi, hisseli borçlarda ilgililerin hisseleri oranında tahakkuk ve tahsilat yapılamaması, belediye borçlarına karşılık olarak İller Bankası kanalıyla tahsil edilen uzlaşma gelirlerinden niteliği ayrıştırılamayan tutarların bulunması, ihaleli işlerde kamu kurumlarınca kesilen tutarların maliye tahsilatı olarak gönderilmesi ve benzeri nedenlerle yapılan tahsilatların tahakkuk kayıtları ile bağlantısının kurulamaması yada tahakkuk işlemleri gerçekleşmeden tahsilat yapılması durumlarında yapılan tahsilatlar emanet hesaplarında bekletilmekte, bu durum bir taraftan emanet hesaplarında gereksiz bir artışa neden olurken, diğer taraftan faaliyet ve alacak hesaplarının mali tablolarında hatalı raporlanmasına neden olmaktadır. Nitekim emanet hesaplarının ayrıntısında, belediyelerin prim borçlarına karşılık olarak İller Bankası'nın belediye paylarından tahsil ederek SGK'ya gönderdiği uzlaşma gelirlerinden 324.122.717,75 TL'lik kısmın belediye borçlarından mahsup edilmeyerek 333.05.05. no.lu "İller Bankası Kanalıyla Tahsil Edilen Uzlaşma Gelirleri" hesabında kayıt altına alındığı, emanetlerde bekleyen tahsilatların belediyelerin prim borçlarının yapılandırılması ve icrasında göz önünde bulundurulmadığı anlaşılmaktadır.

Bir diğer örnekte ise, mahsup edilmesi muhtemel ve mümkün bulunan on-line banka tahsilatlarının dahi mahsup edilmeksizin emanet hesaplarında bekletildiği görülmektedir. Şöyle ki, 31.12.2016 tarihi itibarıyla 333 Emanetler Hesabı'nın bakiyesi 13.962.582.646,24 TL olup ayrıntısı aşağıda gösterildiği üzere bu tutarın 2.050.409.179,12 TL'lik kısmı önceki dönemlerde yapılan on-line banka tahsilatlarından ilgili tahakkuk kayıtları ile ilişkilendirilerek kapatılamayan ve emanetler hesabının çeşitli alt kodlarında takip edilen tutarlardan oluşmaktadır. Tabloda da görüldüğü üzere; on-line banka tahsilatlarından emanet hesaplarında bekleyen tutarlarda yıllar itibarıyla bir artış söz konusu olup bu artış 2016 yılında en üst seviyesine ulaşmaktadır.

Tablo 1: 31.12.2016 tarihi itibarıyla On-line Banka Tahsilatlarından Emanet Hesaplarında Bekleyen Tutarların Dağılımı

	333.01.01.03	333.02.13	333.05.05	333.07	333.09.10	333.14.02.01	333.14.02.03	333.14.07.02	333.14.07.03
2009 ve öncesi	-	-	-	-	-	--	-	1.094,29	93.516,02

2010	-	-	-	-	-	-	-	4.353,82	40.167,00
2011	-	-	-	-	-	26.166,96	110.030,08	6.518,65	6.733.478,23
2012	-	-	1.808,97	96.376,81	313.688,60	19.617,37	19.107.458,04	30.500,99	182.320.210,05
2013	3.599.832,39	65.641.548,36	240.872,25	-	-	58.459,79	14.891.466,39	29.190,86	53.595.976,71
2014	4.129.218,64	85.143.038,05	-	-	-	164.692,94	-	8.544.477,86	239.504.689,83
2015	5.775.265,02	74.284.617,14	-	-	-	-	-	-	171.475.378,36
2016	8.314.732,85	123.274.386,36	-	-	-	-	-	-	982.836.349,44
Toplam	21.819.048,90	348.343.589,91	242.681,22	96.376,81	313.688,60	268.937,06	34.108.954,51	8.616.136,47	1.636.599.765,64
Genel Toplam : 2.050.409.179,12 TL									

Diğer taraftan, geçmiş dönemlere ait alacakların tamamının MOSİP sistemi dışındaki sistemlerde takip ve tahsil edilmesi, emanet hesaplarından yapılacak red ve iadelerin usulüne uygun olarak yapılmasını güçleştirerek emanet hesaplarının sağlıklı bir şekilde yönetilememesine neden olmaktadır. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 34'üncü maddesinde; mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde hak sahibinin talep etmemesi veya başka nedenlerle ödenemeyen tutarların bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınacağı ve buradan ödeneceği, ancak, hesaba alındığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen emanet hesaplarındaki tutarların bütçeye gelir kaydedileceği, gelir kaydedilen tutarların mahkeme kararı üzerine ödeneceği, ilgili olduğu malî yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde alacaklıları tarafından geçerli bir mazerete dayanmaksızın, yazılı talep edilmediğinden veya belgeleri verilmediğinden dolayı ödenemeyen borçların zamanaşımına uğrayarak kamu idareleri lehine düşeceği hükme bağlanmıştır. Emanet hesaplarının ayrıntısında, 333.02.13 no.lu "Emekli Maaşlarından İade Edilenler" hesabında takip edilen ve ilgisine ödenememesi nedeniyle SGK'ya iade edilen toplam 563.219.356,03 TL tutarında emekli maaşı bulunduğu, söz konusu hesabın 2009-2016 dönemine ilişkin ayrıntılı incelemesi yapıldığında, 2009 ve 2010 dönemlerine ilişkin devir bakiyelerinin bulunmadığı, ancak hesapta takip edilen tutarın 45.450.799,56 TL'lik kısmının 2011 hesap dönemine ilişkin olduğu ve kanunda öngörülen beş yıllık zamanaşımı süresini aştığı görülmektedir. Ancak, emanet hesaplarının niteliğinin tam olarak anlaşılabilmesi nedeniyle bu tutarın tamamının zamanaşımına uğrayıp uğramadığı netlik kazanmadığından 333.02.13 no.lu hesabın incelemesi yapılarak gelir kaydedilecek olanlar üzerindeki tereddütlü durumların ortadan kaldırılması

sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurum tahakkuk esasına dayanan bir yapıya geçmemiş olduğundan bankalar aracılığıyla yapılan tahsilatların niteliği araştırılmak üzere önce emanet hesaplarına alınarak muhasebe kayıtlarına alınmakta olduğu, tahsilat sırasında kaynak sistemlerde meydana gelen sıkıntılar ve yoğunluk nedeniyle özellikle ay sonu sistem yoğunluğunda vatandaşın mağdur olmaması için bankalarca beyan usulü tahsilatlar yapılmaya devam edildiği, bu durumda alınan tahsilatların çoğunun tahakkuksuz olması nedeniyle, Kurumun tahsilat işlemlerinin On-Line Banka Tahsilat (OBT) Sistemi üzerinden beyana dayalı olarak yapıldığı, OBT Sistemindeki beyana dayalı tahsilat seçeneğinin bir açılır liste kutusu olduğu ve tahsilatı gerçekleştirecek olan banka çalışanına, Kurumun tahsilat türleri ile ilgili birden çok seçenek sunduğu, bu seçeneklerin ilk sırasında geçici teminat seçeneğinin bulunduğu, anlaşmalı bankaların, kendi gişelerinden kendi memurları eliyle yaptıkları tahsilat sırasında, borçluların, ödemek istedikleri borç türünü doğru ifade edememesi sebebiyle, banka gişe çalışanlarının her türden anlaşılamayan tahsilat işlemleri için, beyana dayalı tahsilat listesinin ilk sırasındaki Geçici Teminat seçeneğini seçerek tahsilatı gerçekleştirdiği, dolayısıyla gerçekte teminat niteliğinde olmayan tahsilatların bu seçenek altında elektronik ortamda kaydedilerek otomatik olarak 330 veya 333 hesap grubunda emanet hesaplara kaydedildiği, sonuçta beyana dayalı bir tahsilat türünün sistemde yer alması nedeniyle banka çalışanları tarafından ilgili seçimlerin yapılabildiği, zaman zaman konu ile ilgili olarak muhasebe birimlerinin uyarılarak emanet kayıtlarındaki tutarların tasfiyelerinin yaptırıldığı,

5018 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesinde mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde hak sahibi veya sahiplerinin talep etmediği beş yılı dolduran emanet kayıtlarının muhasebe birimlerinde gelir kaydedilmesi için MOSİP sisteminde bir ekran geliştirilmiş olduğu, birimlerin bu ekrandan beş yılı dolduran emanet kayıtlarını kontrol ederek gelir kaydedebildiği, emanet kayıtlarındaki yıllara sâri artışın, yapılan kontrolde düzenli bir artış değil, son aylardaki emanet kayıtlarının muhasebeleştirilmemesinden kaynaklanan bir artış olduğunun tespit edildiği,

Kurum alacaklarından icraya intikal eden borçlardan tüzel kişiliğe veya tüzel kişiliği olmayan teşekküllere ait olması nedeniyle, bu borçların takibinin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 35 ve mükerrer 35'inci maddeleri kapsamında yapılmakta olduğu, asıl

borçlunun tüzel kişilik veya tüzel kişiliği olmayan teşekkül olması durumunda kanuni temsilciler ve üst düzey yönetici ve yetkililerin de kendi dönemlerinden oluşan borçlardan sorumlu tutulduğu, Limited Şirketlerde 6183 sayılı Kanun'un 35'inci maddesi çerçevesinde ortakların da hisseleri oranında sorumlu tutulduğu, yapılan çalışmalar neticesinde hisse ve dönem bazlı borçlarda, hisse ve dönem bazında ödeme emrinin düzenlenmesi ve sistemden dökülmesi işlemlerinin icra takip işlemleri programına entegre edilerek işleme açıldığı, hisse ve dönem bazlı borçların tahsilat aşamasının program ayağı ile ilgili Kurumun Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğünden program talep edildiği, 27.12.2016 tarihli yazı ile talep edilen programa ilişkin ayrıntılı iş kurallarının hazırlanmış olduğu, konu ile ilgili yapılan toplantılarda yine bu hususlara ayrıntılı olarak değinildiği, raporda belirtilen öneriler dikkate alınarak çalışmaların yürütülmekte olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasının sağlanması ve Kuruma ait varlık ve yükümlülükler ile faaliyet sonuçlarının muhasebe yönetmeliği ile belirlenen standartlara uygun raporlanabilmesi amacıyla;

- Varlık ve yükümlülük hesaplarındaki değişimlerin yetkili ve görevli olanların sorumluluğunu ortaya çıkaracak şekilde yıllar itibariyle ayrıştırılması,
- Yapılan tahsilatlardan gelir ve alacaklarla ilgili olanların ait oldukları hesaplara mal edilmesi için gerekli çalışmaların bir an evvel sonuçlandırılması,
- Kurum alacaklarının takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülerek emanet hesaplarının amacı dışında kullanımının engellenmesi,
- Emanetlerin yönetimini kolaylaştırmak amacıyla Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde öngörülen Emanetler Defteri'ne benzer bir emanet defteri ihdas edilmesi,
- Emanetten yapılacak red ve iadelerin usulüne uygun olarak yapılmasını teminen muhasebe yönetmeliği ve belge düzeninde aranan şartlar sağlanmaksızın iade yapılmaması,
- 333 Emanetler Hesabında kayıtlı tutarlardan 5018 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi kapsamına girenlerin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alınması,
- Bu kapsamda yapılması gereken teknik ve idari düzenlemelerin tamamlanması, gerekmektedir.

BULGU 3: Geçici/Kesin Teminat Niteliği Taşımayan Tahsilatların Hatalı Raporlanması

330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın kullanım amacı dışında yapılan tahsilatlar için de kullanıldığı, dolayısıyla hesabın mali tablolara tam ve doğru yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 178'inci maddesinde; mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK mali tabloları üzerinde yapılan incelemede, 330.01.01 no.lu geçici teminat ve 330.01.02 no.lu kesin teminat hesaplarının geçici/kesin teminat niteliği taşımayan tahsilatlar için de kullanıldığı görülmüştür. SGK henüz alacakların takip ve tahsilinde tam olarak tahakkuk esasına geçmemiş olduğundan tahakkuk işlemlerinin gerçekleşmediği durumlarda ve özellikle ay sonlarında yapılan prim tahsilatları ile yersiz ve fazla ödemelerden kaynaklanan alacaklara ilişkin yapılan tahsilatlar 330.01.01 ya da 330.01.02 no.lu hesaplarda muhasebeleştirilmekte, daha sonra ilgililerin talebi üzerine bu hesaplarda muhasebeleştirilen tutarlardan mahiyeti tespit edilenler ilgilinin borcundan mahsup edilmektedir. Ancak, bu hesaplara kaydedilen tutarlardan mahiyeti tespit edilemeyenler geçici/kesin teminat hesaplarında bekletilmekte, bu durum 330 no.lu hesabın mali tablolarda hatalı raporlanmasına neden olmaktadır. Şöyle ki; 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı 2014 yılında 117.537.450,63 TL, 2015 yılında 169.858.883,05 TL, 2016 yılında ise 256.960.437,01 TL tutarında bakiye vermekte olup aşağıda ayrıntısı gösterildiği üzere bu tutarın yaklaşık olarak %91'ine isabet eden 234.087.929,36 TL'lik kısmı geçici/kesin teminat niteliği taşımayan tahsilatlardan oluşmaktadır.

Tablo 2: 31.12.2016 Tarihi İtibariyle Geçici/Kesin Teminat Niteliği Taşımayan Tahsilatların Dağılımı

	330.01.01	330.01.02	Toplam
2011	226.538,45	5.238,54	231.776,99
2012	10.129.074,74	495.156,82	10.624.231,56
2013	23.591.405,74	506.759,70	24.098.165,44
2014	33.312.928,05	810.835,72	34.123.763,77
2015	42.822.232,00	1.279.490,57	44.101.722,57
2016	117.179.915,43	3.728.353,60	120.908.269,03
Toplam	227.262.094,41	6.825.834,95	234.087.929,36 TL

330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nın mali tablolarında tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere; Kurum alacaklarının takip ve tahsil süreçlerinin tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülerek hesabın amacı dışında kullanımının engellenmesi ve hesapta yer alan tutarların incelenerek niteliklerine uygun hesaplarda takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurumca alınan depozito ve teminatlar tahakkuksuz olduğu için tahsilatların, Kurumun tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği On-Line Banka Tahsilat (OBT) Sistemi üzerinden beyana dayalı olarak yapıldığı, OBT Sistemindeki beyana dayalı tahsilat seçeneğinin bir açılır liste kutusu olduğu ve tahsilatı gerçekleştirecek olan banka çalışanına, Kurumun tahsilat türleri ile ilgili birden çok seçenek sunduğu, bu seçeneklerin ilk sırasında Geçici Teminat seçeneğinin bulunduğu, anlaşmalı bankaların, kendi gişelerinden kendi memurları eliyle yaptıkları tahsilat sırasında borçluların, ödemek istedikleri borç türünü doğru ifade edememesi sebebiyle, banka gişe çalışanlarının her türden anlaşılamayan tahsilat işlemleri için beyana dayalı tahsilat listesinin ilk sırasındaki Geçici Teminat seçeneğini seçerek tahsilatı gerçekleştirdiği, dolayısıyla gerçekte teminat niteliğinde olmayan tahsilatların bu seçenek altında elektronik ortamda kaydedilerek otomatik olarak 330 kodlu Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedildiği, OBT Sistemi üzerinden bankalarca yapılan prim tahsilatlarının bir kısmının ise; sehven veya OBT sisteminin veya entegre sistemlerin arızalı ya da kapalı olduğu durumlarda beyan usulü olarak geçici teminat kodundan yapılmakta olduğu,

Kurumun tüm alacakları için tamamıyla tahakkuk esasına dayalı bir tahsilat sistemi oluşturuluncaya kadar, beyana dayalı bir tahsilat türünün sistemde yer alacak olmasının banka çalışanları tarafından hatalı işlem yapılmasına neden olduğu, dolayısıyla bu hesaptaki gerçek depozito ve teminatlar dışındaki prim veya prim dışı diğer tahsilatların ayrıştırılarak tasfiye edilmesi gerektiği, zaman zaman konu ile ilgili olarak muhasebe birimlerinin uyarılarak tasfiyelerinin yaptırıldığı, Kurumun tüm alacaklarının tek bir tahakkuk sistemi içinde birleştirilmesi amacıyla yürütülen entegrasyon çalışmaları tamamlandığında bu sorunun ortadan kalkacağı,

ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kurumun tüm alacaklarının tek bir tahakkuk sistemi içinde birleştirilmesi amacıyla yürütülen entegrasyon çalışmalarının bir an evvel sonuçlandırılması, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı'nda yer alan prim veya prim dışındaki diğer

tahsilatların ayrıştırılarak mahiyetlerine uygun hesaplarda muhasebeleştirilmesi ve söz konusu hesabın yalnızca tahsil edilen geçici teminatların izlenmesi için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 4: Kurum Alacaklarıyla İlgili Yürütülen İcra İşlemlerinin Muhasebe Sistemine İntikal Ettirilmemesi, İzleme ve Takibin Diğer Sistemler Üzerinden Yapılması

İcraya intikal ettirilerek takibe alınan Kurum alacaklarının muhasebe sistemi dışında takip edildiği, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda izlenerek raporlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt Zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde; "bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekilde dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir." hükmüne yer verilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 67'nci maddesinde; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen alacaklardan takibe alınan tutarların izlenmesi için 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

10.01.2017 tarih ve 2017/34 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; 30.11.2016 tarihi itibarıyla Kurumun icra takibinde toplam 45.160.497.222 TL tutarında alacağı bulunmakta olup ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 3: 30.11.2016 Tarihi İtibarıyla İcra Takibindeki Alacak Tutarları

	Prim	İşsizlik S.	İ.P.C	Damga V.	Diğerleri
Asıl	27.373.422.794	2.354.128.596	1.007.265.933	291.497.893	79.073.398
G.Zammı	12.651.515.182	945.462.621	339.525.842	94.225.494	24.379.469
Toplam	40.024.937.976	3.299.591.217	1.346.791.775	385.723.387	103.452.867
Genel Toplam					45.160.497.222

Kurumun icra takibindeki toplam 45.160.497.222 TL tutarındaki alacağının 40.024.937.976 TL'si sigorta primi, 3.299.591.217 TL'si işsizlik sigortası primi, 1.346.791.775 TL'si idari para cezası, 385.723.387 TL'si damga vergisi, 103.452.867 TL'si ise eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi gibi diğer kalemlerden oluşmaktadır.

Yapılan incelemede, icra takibinde bulunan Kurum alacaklarına ilişkin izleme ve takip işlemlerinin diğer sistemler üzerinden yürütülerek muhasebe sistemine intikal ettirilmemesi nedeniyle icra takibindeki toplam 45.160.497.222 TL tutarındaki kurum alacağının mali tablolarda raporlanmadığı görülmüştür. Şöyle ki, tahakkuk etmiş Kurum alacaklarından icraya intikal ettirilerek takibe alınan tutarların muhasebe sisteminde kayıt altına alınarak 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda izlenmesi gerekirken bu hesapta herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. 121 no.lu hesabın kullanılmaması, mali tablo kullanıcılarına SGK'nın takipli alacağının olmadığı bilgisini raporlamaktadır ki, bu durumun gerçeği yansıtmadığı ortadadır.

Kamu idaresi cevabında özetle; işveren sisteminin muhasebe sistemi ile tam olarak entegre olmaması nedeniyle cari kartlar üzerinde muhasebe kaydından bağımsız işlemler yapılmakta olduğu, bu durumda muhasebe sistemi tarafından üretilmekte olan mali tablolarda, İşveren Sisteminde mevcut olandan farklı bir alacak durumunun ortaya çıktığı, İşveren Sisteminin muhasebe ile tam olarak entegre bir biçimde çalışmasını teminen MOSİP ile İşveren Sistemi arasında Bütünleşik Mali Sistem (BMS) adıyla bir entegrasyon çalışmasının başlatılmış olup ilgili çalışmanın Bilgi Yönetim Sistemi projesi (BİYOS) kapsamında halen devam ettiği, bununla birlikte, halen İşveren Sistemi üzerinde takip edilen icra dosyalarının ayrı bir şekilde takibi ve icra kayıtlarındaki tüm değişiklikler ve iptallerin de MOSİP'e yansımış olacağı, yazılım çalışmasının tamamlanması ile birlikte yapılandırma kanunları kapsamında İşveren Sisteminde takip edilen alacaklara yönelik yapılan tahsilat iptali ve yeniden tahsilat kaydı işlemlerinin de muhasebe sistemi ile bağlantısının kurulmasının söz konusu olacağı, bu kapsamda, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi sigortalıları açısından mali işlemlerin ilgili hesaplar kullanılmak suretiyle muhasebe disiplini altına alınacağı,

Ayrıca, 4/1-c, GSS, Ek 5, Ek 6, isteğe bağlı sigorta kolları gibi MOSİP'de 120 kodlu hesaplarda tahakkuku oluşturulan Kurum alacaklarının, 121 kodlu hesaplara aktarımına ilişkin teknik yapının mevcut olmakla birlikte, bu yapının MOSİP ile kaynak programların entegrasyonunun sağlanması sonrasında kullanıma açılacağı,

ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum alacaklarının muhasebe sistemine tam ve doğru şekilde yansıtılmasını temin etmek üzere icraya intikal ettirilen tutarların 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na kaydedilerek mali tablolarda raporlanması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Kurum Alacaklarının Terkinine İlişkin İş ve İşlemlerin Hatalı Raporlanması

SGK tarafından Yönetim Kurulu Kararı ya da ilgili kanun hükümlerine istinaden gerçekleştirilen terkin işlemlerinden bir kısmının muhasebe sistemi dışında yürütülmesi nedeniyle mali tabloların terkin edilen Kurum alacakları hususunda tam ve doğru bilgi içermediği görülmüştür.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; Kurum yararının bulunması halinde; yılı merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktara kadar olan hak ve alacakların terkinine karar verme yetkisi Yönetim Kurulu'na verilmiştir. Söz konusu yetkiye istinaden Yönetim Kurulu'nun 09.04.2010 tarih ve 2010/69 sayılı kararı ile her bir işyeri bazında ayrı ayrı olmak üzere, 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkarılan işyerlerine ilişkin yılı merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktara (2016 yılı için 420 TL) kadar olan zamanaşımına uğramış veya tahsili imkansız hale gelmiş sigorta primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve bunların tahsili için yapılan masraflar toplamından oluşan ya da zamanaşımına uğramamış olmakla birlikte tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan sigorta primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı toplamı 20 TL'ye (20 TL dahil) kadar olan Kurum alacaklarının terkini için sosyal güvenlik il müdürlüklerine yetki verilmesine karar verilmiştir.

6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 17'nci maddesinin beşinci fıkrasında, 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkarılan işyerlerine ilişkin olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31.12.2010 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu halde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı 50 lirayı aşmayan alacaklar ile tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'ilerinin ve aslı ödenmiş olan fer'i alacaklardan tutarı 100 lirayı aşmayanların tahsilinden vazgeçileceği hükme bağlanmıştır.

SGK alacaklarının terkin işlemlerine ilişkin olarak 01.08.2012 tarih ve 2012-27 sayılı Genelge ile düzenleme yapılmıştır. "Kurum Alacaklarının Terkini ve Zamanaşımı"na ilişkin 2012-27 sayılı Genelgede; gerek Yönetim Kurulunca alınan 2010/69 sayılı Karar uyarınca, gerekse 6111 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca terkin edilen sigorta

primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının Sayıştay Başkanlığına bildirilmesi gerektiği, dolayısıyla, sosyal güvenlik merkezlerince terkin edilen Kurum alacaklarının, ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne, ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne de her yılın Aralık ayında Sayıştay Başkanlığına bildirileceği belirtilmiştir.

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na Geçici 54'üncü madde eklenmiş, 506 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilişkin olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31.12.2013 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu hâlde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası ile özel kanunlardaki hükme istinaden Kurumca 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen eğitime katkı payı, özel işlem vergisi ve damga vergisi borçlarından borç türü bazında borç asılları toplamı 100 Türk lirasını aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı gecikme cezası, gecikme zammı gibi ferî alacakların tahsilinden vazgeçileceği hüküm altına alınmıştır. SGK tarafından 6552 sayılı Kanun uygulaması ile ilgili olarak, bu kapsamda yapılacak terkin işlemlerinin Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğüne merkezden yapılması ve terkin edilen kayıtların listesinin alınarak Sayıştay Başkanlığına bildirilmesi hususunda düzenleme yapılmıştır.

09.02.2017 tarih ve 2017/43 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; 2016 yılı içerisinde 1.550.356,54 TL'si prim, 1.230.307,83 TL'si işsizlik primi, 4.800,66 TL'si idari para cezası, 89.444,06 TL'si eğitime katkı payı, 158.872,35 TL'si özel işlem vergisi, 1.819.261,07 TL'si damga vergisi, 20.459,67 TL'si Soma maden kazası ile ilgili olmak üzere mali sistemin dışında takip edilen toplam 4.873.502,18 TL tutarındaki kurum alacağı terkin edilmiş, ancak bu hususta Sayıştay Başkanlığına bildirimde bulunulmamıştır. Ayrıca, söz konusu alacak tutarları mali sistemin dışında takip edildiğinden bu alacaklarla ilgili olarak yapılan terkin işlemleri de mali sistemin dışında gerçekleştirilmiş ve muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında özetle; işveren uygulamalarında gerek tescil işlemlerinin gerekse tahakkuk işlemlerinin işveren sistemi vasıtasıyla gerçekleştirilmekte olduğu, oluşan tahakkuklara ilişkin borçların takibi ile geçmiş dönem prim borçlarının tahsilatının işveren sistemi üzerinden yapıldığı, cari ay borçlarının hesaplanmasına ilişkin işlemlerin MOSİP

vasıtasıyla yapılarak tahsil edilen tutarların yine işveren tablolarına aktarıldığı, diğer taraftan, terkin edilen borçların sisteme tahsilat girişi ya da borç iptali şeklinde değil tahakkuk iptali olarak girilmesi nedeniyle söz konusu tutarların muhasebeleşmesinin otomatik olarak yapılamadığı, Kurumun tüm alacaklarının tek bir tahakkuk sistemi içinde birleştirilmesi amacıyla yürütülen entegrasyon çalışmaları tamamlandığında bu sorunun ortadan kalkacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum alacaklarının mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere; muhasebe sisteminin dışında takip edilen Kurum alacaklarının muhasebe sistemine intikal ettirilerek bu alacaklarla ilgili terkin işlemlerinin ve sonuçlarının izlenmesi, raporlanması ve denetimine imkan sağlanması ve terkin edilen Kurum alacakları hususunda Sayıştay Başkanlığının denetim usulüne ilişkin gelişmeler dikkate alınarak Kurum bazında bildirimde bulunulması gerekmektedir.

BULGU 6: Kurumun Kamu Zararı ile Fazla ve Yersiz Ödemelerinin Takip ve Tahsilat İşlemlerine Ait Muhasebe Kayıtlarının Mali Tablolara Tam ve Doğru Olarak Yansımaması, Tahsilat Sürecinin Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmemesi

İdari takip sürecini tamamlamış ve henüz tahsil edilememiş alacak dosyalarının icrai takip için hukuk birimlerine intikal ettirilmemesi, hukuk birimlerince bazı dosyaların HUYAP sistemine girilmemesi, tahsilatların tahakkuk kayıtlarıyla uyumlu hale getirilmesi çalışmalarının tamamlanamaması, harcama birimlerince inceleme ve değerlendirmesi bitirilememiş borçlar için borç girişlerinin yapılamaması, güncelleme işlemlerinin etkin ve hızlı bir şekilde yürütülememesi nedenleriyle; 140 Kişilerden Alacaklar ve 128 Şüpheli Alacaklar hesaplarının gerçek durumu tam ve doğru olarak yansıtmadığı görülmüştür.

31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemelerin geri alınması Kanununun 96'ncı maddesinde düzenlenmiş olup, fazla veya yersiz olarak yapılan her türlü ödemenin tespiti, tebliği, takibi ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar 27.9.2008 tarihli ve 27010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Fazla veya Yersiz Ödemelerin

Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir.

Buna göre; fazla veya yersiz ödemelerin takip ve tahsilat sürecinde, Kurumun yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca hazırlamış olduğu Usul ve Esaslar göz önünde bulundurulmaktadır. Sözü edilen Usul ve Esaslarda; fazla veya yersiz ödemelere ilişkin kurum alacaklarının borç girişinin, ilgili harcama birimi tarafından Kişilerden Alacaklar menüsü üzerinden yapılacağı, oluşturulan borç döküm belgesinin Takip Birimine gönderileceği, Takip Biriminin gerekli incelemeyi yaptıktan sonra ilgililere borçlarını tebliğ edeceği, daha sonra Muhasebe Birimince borcun tahakkuk kayıtlarının oluşturulacağı, şayet yasal süresinde ödenmeyen borçlar var ise, hükmen tahsil edilmek üzere Hukuk Birimine gönderileceği ifade edilmiştir.

Fazla veya yersiz olarak yapılan her türlü ödemenin tespiti, tebliği, takibi ve tahsiline ilişkin idari ve hukuki işlemler; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Muhasebe Yönergesine göre 140 ve 128 no.lu hesaplarda kayıt altına alınmaktadır. Harcama Birimi, Takip Birimi ve Muhasebe Birimi tarafından yürütülen idari takip, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenirken, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacaklara ilişkin hukuki takip ise 128 Şüpheli Alacaklar Hesabında izlenmektedir.

Fazla ve yersiz ödemelere ilişkin kurum alacaklarının, 31.12.2016 tarihli Kesin Mizanda yer alan tutarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4: 128 ve 140 Numaralı Hesapların 31.12.2016 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarları

H.Kod	2015'den Devir	Borç	Alacak	Borç Bakiye-2016
128	3.094.850.986,96	5.337.116.005,71	294,507.564,30	5.042.608.441,41
140	4.060.830.758,44	8.421.491.676,23	4.369.026.810,95	4.052.464.865,28

2016 yılı sonu itibarıyla, fazla ve yersiz ödemelerden kaynaklanan ve 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında takip edilen alacak stoku 8.421.491.676,23 TL olup yıl içerisinde tahsil edilen, hukuk birimine gönderilen ve terkin edilen toplam tutar ise 4.369.026.810,95 TL düzeyinde gerçekleşmiştir. 2017 yılına devreden tutar ise 4.052.464.865,28 TL'dir. Hukuk Birimine intikal eden fazla ve yersiz ödemelerden kaynaklanan ve 128 Şüpheli Alacaklar Hesabında takip edilen alacak stoku 5.337.116.005,71 TL'dir. Bunun 294.507.564,30 TL'si tahsil edilmiş olup 2017 yılına devreden tutar ise 5.042.608.441,41 TL'dir.

Bu hesaplara ilişkin 2016 yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda;

- İdari takip süreci tamamlanan ve tahsil edilmeyen alacaklardan bir kısmının hükmen tahsil edilmek üzere hukuk birimlerine intikal ettirmediği, bu nedenle 128 no.lu Şüpheli Alacaklar Hesabında gözükmemesi gereken bazı alacak tutarlarının, hala 140 no.lu Kişilerden Alacaklar Hesabında yer aldığı,
- Hukuki takibi başlatılan hazırlık aşamasındaki alacaklardan bazılarının, ilgili avukatlarca HUYAP İcra Programına girilmediği ve takip sürecinin başlatılmadığı, bunun sonucunda 128 no.lu Şüpheli Alacaklar Hesabında yer alması gereken bazı alacak tutarlarının, hala 140 no.lu Kişilerden Alacaklar Hesabında gözüktüğü,
- Takip Birimi tarafından bugüne kadar henüz borçlulara tebligatı yapılmamış ve incelenmesi tamamlanmadığı için Hukuk Birimine intikal ettirilmemiş çok sayıda alacak dosyasının biriktiği,
- Fazla veya yersiz ödemelere ilişkin gerçekleştirilen Kurum alacakları tahsilatlarından bir kısmının ilgili tahakkuk kaydıyla ilişkilendirilemediği ve hala emanet hesaplarında gözüktüğü,
- Fazla veya yersiz ödemelerden dolayı kuruma borcu olan kişilerin, hareket görmediği için emanet hesabında bekleyen alacaklarından borçlarına karşılık tahsilat yapılmadığı,
- Kontrol, denetim ve inceleme sonucunda özellikle teftiş ve denetmen raporlarıyla tespit edilen kamu zararı ile fazla ve yersiz ödemelerden, Harcama Birimleri tarafından henüz değerlendirilmesi tamamlanmamış, borç kaydı oluşturulmamış ve muhasebe kayıtları yapılmamış alacakların olduğu,
- İdari ve hukuki takip süreci başlatılmayan ve borç oluşturulma tarihleri eski olan dosyaların zamanaşımına uğrama risklerinin olduğu, Kurumun zamanaşımı gelmiş ve gelecek dosyaların tespitine yönelik etkili bir takip yapmadığı,

Hususları tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda yer alan hususlar ve öneriler doğrultusunda gerekli teknik ve idari çalışmaların yürütüleceği belirtilmiş; bu bağlamda Kişilerden alacaklar menüsü altına ‘Tahsil Edilemeyen Kişi Borçları’ isimli menü eklendiği, tahsil edilemeyen borçların hukuk birimlerine sevki için gerekli çalışmaların başlatıldığı, ayrıca BAĞ-KUR emeklileri ile ilgili kişilerden alacaklar menüsünün altında ‘Yersiz Ödemeler Rapor

Görüntüleme' menüsü yapılarak ilgili kişilere tebligat çıkarılmasının sağlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 140 ve 128 no.lu hesaplara kaydedilen tahakkuk ve tahsilat tutarlarının gerçek değerleriyle mali sistemde gösterilmesi için;

- Hesabı oluşturan tüm işlemlerin incelenerek gerçek mali durumun ortaya konulması,
  - Hiyerarşik yapıya uygun iş akış süreçlerinin netleştirilmesi,
  - Yetki ve sorumlulukların belirlenerek görevlerini zamanında yerine getirmeyenler hakkında gerekli müeyyidelerin uygulanması,
- gerekmektedir.

BULGU 7: 5510 Sayılı Kanun'un 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (B) Bendi Kapsamındaki Sigortalıların Kuruma Olan Prim Borçları Hakkında Yasal İşlem Başlatılmaması

Kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde; 4/(b) kapsamındaki sigortalıların, 31.12.2016 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna 13.340.591.569 TL tutarında prim borçlarının olduğu ve alacakların tahsili konusunda yasal sürecin işletilmediği görülmüştür.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37'nci maddesinde "*Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 51'inci 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır.*" hükmü ile, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88'inci maddesinde "*Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun 51'inci, 102'nci ve 106'nci maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ödenmemiş prim borcu bulunan 4/1-b kapsamındaki sigortalılar hakkında 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü madde hükümlerinin uygulanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurumun prim ve diğer alacaklarının takip ve tahsilini mümkün kılacak Kurum Alacaklarının Takip Projesi (KATİP 6183 İCRA PROGRAMI) ile ilgili program yazım çalışmalarının devam ettiği, programın bitirilmesini müteakip 4/1-b kapsamındaki prim borçları ile ilgili yasal işlemin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum alacaklarının zamanaşımına uğramadan ve tahsil riski oluşmadan güncel alacak rakamları üzerinden yasal sürecin bir an evvel başlatılarak, takip ve tahsil işlemlerinin yürütülmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 8: Kurumun Mali Tablolarında Yer Alan ve Süresi İçinde Ödenmeyen Hizmet Borçlanmalarına Ait Tahakkuk Kayıtlarının Güncellenmemesi

Sosyal Güvenlik Merkezlerince süresi içinde ödenmeyen hizmet borçlanmalarına (doğum, askerlik, yurtdışı vb.) ilişkin tahakkuk kayıtlarının iptal edilmemesi nedeniyle Kurumun mali tablolarında yer alan hizmet borçlanmalarına ilişkin tahakkuk kayıtlarının gerçek tutarları yansıtmadığı görülmüştür.

1.7.2010 tarihli ve 27628 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “*Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğin*” 9'uncu maddesinde; hesaplanan borcun, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde sigortalı veya hak sahipleri tarafından Kuruma ödeneceği, bir ay içinde ödenmeyen borçlanmaların geçerli sayılmayacağı, süresi içinde tebliğ edilen borcunu ödemeyenler ile kısmi ödeme yapanların kalan sürelerinin borçlandırılması için ayrıca yeni başvuru şartı aranacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurumun hizmet borçlanmaları işlemleri 120.02.01.01.10 no.lu Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri hesabında takip edilmektedir. 31.12.2016 tarihi itibarıyla, 2017 yılına devreden ödemesi yapılmayan Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri Tahakkuku 14.114.798.855,07 TL tutarında gerçekleşmiştir. Kurumun alacak hesaplarının gerçek değeri yansıtması için süresi içinde ödenmeyen alacak niteliğini kaybetmiş bulunan borçlanma tahakkuklarının iptal edilerek güncellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen hususlar ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatılmış olduğu, en kısa sürede gerekli işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kurumun alacak hesaplarının gerçek değeri yansıtması için süresi içinde ödenmeyen alacak niteliğini kaybetmiş bulunan borçlanma tahakkuklarının bir an önce iptal edilerek güncellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: 2829 Sayılı Kanuna Göre Müşterek Emeklilik Hisseleri İle İlgili Olarak Kurum ve Sandıklar Arasında Yapılan Hesaplaşma İşlemlerinin Usulüne Uygun Yürütülmemesi ve Sonuçlarının Tam Olarak Raporlanmaması

Sigortalıların, 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki Sandıklara tabi hizmetlerinin birleştirilerek; gerek Kurumca gerekse Sandıklarca bağlanan aylıkların hesaplaşma işlemlerinin tahakkuk ve tahsilat sürecinin eksik yürütüldüğü görülmüştür.

2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun “Hesaplaşma” başlıklı 13 üncü maddesinde; bu Kanun uyarınca bağlanan aylıklardaki kurum hisselerinin tespitinde, kuramların her birine tabi olarak geçen hizmet sürelerinin, birleştirilen hizmet süreleri toplamına oranının esas alınacağı, ancak 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre kurulan Sandıklarca bağlanan aylık tutarının, toplam hizmet süreleri üzerinden Sosyal Sigortalar Kanununa göre bağlanacak aylıktan fazla olması halinde, kuramların hisselerinin tespitinde, Sosyal Sigortalar Kanununa göre hesaplanacak aylığın esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında 24.05.1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanunun Uygulama Esaslarıyla İlgili Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde de; hesaplaşma işlemlerinin usul ve esasları belirtilmiştir. Buna göre; müştereken bağlanan aylıklarda kurumların hisselerinin tespitinde Kurumların her birine tabi olarak geçen hizmet sürelerinin birleştirilmiş hizmet sürelerine oranı esas alınır. Müştereken bağlanan aylıklarla ilgili hesaplaşma, kurumların genel müdürlükleri arasında maddede belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

Emekli Aylıklarından Kaynaklanan Müşterek Hisseli Alacaklar, Muhasebe Biriminde 139.02 no.lu hesapta izlenmektedir. Hesaba ilişkin 31.12.2016 tarihli Kesin Mizanda yer alan tutarlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5: 139 Numaralı Hesabın 31.12.2016 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarı

H.Kodu	Borç	Alacak	Borç Bakiye-2016
139.02	465.739.669,13 TL	322.254.720,35 TL	143.484.948,78 TL

Buna göre; 2016 yılı sonu itibarıyla, Kurumun Sandıklardan olan ve henüz tahsil edilmeyen Müşterek Hisseli Alacakları, 143.484.948,78 TL gözükmektedir.

Bu hesaba ilişkin 2016 yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda;

- Kurumca aylık bağlanan 4/1-b ile 4/1-c statüsündeki müşterek emeklilerin Sandıklara ait hisse tutarlarının, Kurum tarafından ilgili Sandıklardan talep edilmediği,
- Kuruma devredilen ve aktif olmayan Sandıklara borç tahakkukları oluşturulduğu, bu durumda olan sandıkların borç ve alacak rakamlarının düzeltilerek muhasebe kayıtlarına alınmadığı,
- Sandıklardan bazılarının aktif durumda olan Sandıklara devrolunmasına rağmen, hala eski Sandıklara emeklilik hissesi tahakkuklarının oluşturulduğu,
- Kurum hissesi alacaklarının takibinin, sandık ve dönem bazlı yapılmadığı, bu durumun tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin teyidini zorlaştırdığı,
- Zamanında ödenmeyen müşterek emeklilik hisseleri için Kurumca Sandıklardan kanuni faiz talep edilmediği,
- Kurumun Müşterek Emeklilik Hissesi Alacakları konusunda Sandıklarla mutabakatında eksiklikler olduğu, mahsuplaşmaların tam ve doğru bir şekilde yürütülemediği ve henüz tamamlanamadığı,
- Vakıf üyesi olmadığı halde bazı emeklilerden 2829 Sayılı yasa hükümleri gereği müşterek hisse talep edildiği, sistemin izin vermemesi nedeniyle geçmiş dönemlere ait borç ve alacak tutarlarının düzeltilenmediği, kayıtların güncellenemediği, hususları tespit edilmiştir.

Bu bağlamda; 139.02 no.lu hesabın gerçek değerleri ile kayıt altına alınması için; "Emekli Aylıklarından Kaynaklanan Müşterek Hisseli Alacakların" güncellenerek tahakkuk, tahsilat ve mahsuplaşma işlemlerinin mutabakata varılmış kesin tutarlar üzerinden sonuçlandırılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında özetle; müşterek emeklilik işlemlerinde programsal sorunların giderilmesine yönelik gerekli program yazılımı çalışmalarının başlatıldığı, 4/1-c ve 4/1-a

müşterek emekliliklerinin geçmişe dönük düzeltme çalışmalarının devam ettiği ve 4/1-b emeklileri için de müşterek emeklilikten kaynaklanan eksikliklerin en kısa sürede düzeltileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; müşterek emeklilik işlemlerinin takip edildiği 139.02 no.lu hesabın gerçek değerleri ile kayıt altına alınması için; “Emekli Aylıklarından Kaynaklanan Müşterek Hisseli Alacakların” en kısa sürede güncellenerek tahakkuk, tahsilat ve mahsuplaşma işlemlerinin mutabakata varılmış kesin tutarlar üzerinden sonuçlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Hazine Müsteşarlığı ile SGK Arasında İmzalanan İkraz Anlaşmalarına İstinaden Kullanılan Kredilere İlişkin Tutarların Mali Tablolarda Hatalı Raporlanması

A) Hazine Müsteşarlığı ile SGK arasında imzalanan ikraz anlaşmalarına istinaden kullanılan kredilere ilişkin tutarların mali tablolarda dönemsel ilkesine uygun sınıflandırılarak raporlanmadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 209'uncu maddesinde; diğer kamu idarelerine olan ve vadesi bir yılı aşan mali borçların izlenmesi için 403 Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı'nın, 162'nci maddesinde ise; diğer kamu idarelerine olan kısa vadeli mali borçlar ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamu idarelerine mali borçlar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için 303 Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK 2016 yılı mali tabloları incelendiğinde, 4737 TU No'lu Sağlıkta Dönüşüm Projesi ile bu projenin ikinci aşaması olan 7717 TU No'lu Sağlıkta Dönüşüm ve Sosyal Güvenlik Reformu Projesi'nin finansmanı amacıyla Hazine Müsteşarlığı ile SGK arasında imzalanan ikraz anlaşmalarına istinaden kullanılan kredilere ilişkin tutarların 403.01.01.03 Hazineye Diğer Borçlar Hesabı'nda izlendiği görülmüştür. 38761 dış finansman numaralı ilk kredinin geri ödemeleri 2008-2021 döneminde Mayıs ve Kasım aylarında, 39259 dış finansman numaralı ikinci kredinin geri ödemeleri ise 2015-2039 döneminde Şubat ve Ağustos aylarında olmak üzere yılda iki taksit halinde gerçekleştirilmektedir. Söz konusu kredilere ilişkin anapara ödemeleri önceden belirlenmiş bir itfa planına göre yapıldığı halde borç tutarının tamamı

403.01.01.03 no.lu hesapta takip edilmekte, dönemsellik ilkesine uygun olarak hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inen ve 2016 hesap döneminde ödemesi yapılan tutarlar 303.01.01.03 no.lu hesaba aktarılarak raporlanmamaktadır.

Kamu idarelerine olan mali borçların mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere kullanılan kredilere ilişkin faiz ve anapara tutarlarının dönemsellik ilkesine uygun bir şekilde sınıflandırılarak vadesi bir yılın altına inenlerin kısa vadeli mali borçlar içerisinde raporlanması sağlanmalıdır.

B) 403.01.01.03 no.lu Hazineye Diğer Borçlar Hesabı'nda takip edilen ve yabancı para cinsinden takip ve ödemesi yapılan tutarların dönem sonu bilanço gününde değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesinde yabancı kaynaklara ilişkin ilkelere yer verilmiştir. Söz konusu maddenin (e) bendine göre; dönem sonu bilanço gününde yabancı kaynak hesaplarında kayıtlı olup yabancı para cinsinden takip ve ödemesi yapılan tutarlar değerlemeye tabi tutulur ve raporlama tarihindeki değerleriyle mali raporlarda gösterilir. Mezkur Yönetmeliğin yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve kur değişikliklerine ilişkin 19'uncu maddesi gereğince; değerlendirme işleminin raporlama tarihinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na belirlenen ilgili döviz kuru üzerinden gerçekleştirilmesi ve yine aynı Yönetmeliğin 33'üncü maddesi uyarınca; varlık ve yabancı kaynakların değerlemeye tabi tutulmaları sonucunda ortaya çıkan değer ve miktar değişimlerine bağlı kazanç ve kayıpların ilgisine göre öz kaynaklar ana hesap grubunda açılan hesaplara veya gelir ve gider hesaplarına kaydedilmesi, bu şekilde ortaya çıkan kazanç ve kayıpların öz kaynakları nasıl etkilediği hususunun bilançonun dipnotlarında açıklanması gerekmektedir.

SGK 2016 yılı mali tabloları incelendiğinde, 403.01.01.03 Hazineye Diğer Borçlar Hesabı'nda izlenen ve yabancı para cinsinden takip edilen kredi tutarlarının 31.12.2016 tarihi itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na belirlenen ilgili döviz kuru üzerinden değerlendirme işlemlerinin yapılmadığı, dolayısıyla söz konusu kredi tutarlarının değerlemeye tabi tutulmaları sonucunda ortaya çıkacak kur farklarının gelir ya da gider hesaplarında muhasebeleştirilmediği görülmüştür. Ayrıca, dönem sonunda değerlendirme işlemleri yapılmadığından öz kaynaklarda meydana gelen değişimin ne kadarının kur farklarından kaynaklandığı ve kur farklılıklarının mali tablolara etkileri hususunda dipnotlarda açıklama yapılmamaktadır.

Kamu idarelerine olan mali borçların mali tablolara tam ve doğru şekilde yansıtılmasını temin etmek üzere yabancı para cinsinden oluşan yükümlülüklerin dönem sonunda değerlendirme işlemlerinin yapılarak değerlendirme günündeki kur üzerinden muhasebe kayıtlarında gösterilmesi sağlanmalıdır.

C) 403.01.01.03 no.lu Hazineye Diğer Borçlar Hesabı'nda takip edilen kredilere ilişkin faiz giderlerinin tahakkuk esasına aykırı olarak ödendikleri dönemde gider yazıldığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesinde yabancı kaynaklara ilişkin ilkelere yer verilmiştir. Söz konusu maddenin (ç) bendine göre; gelecek dönemlere ait olarak önceden tahsil edilen gelirler ile cari dönemde tahakkuk eden ancak, gelecek dönemlerde ödenecek olan giderler tahakkuk tarihinde muhasebeleştirilir ve bilançoda gösterilir. Yabancı kaynaklar arasında yer alan borçlara ilişkin olarak tahakkuk eden ancak, ödeme zamanı gelmeyen faiz borçları ilgili hesaplarda gösterilir. Aynı Yönetmeliğin 36'ncı maddesi gereğince; kamu idarelerinin başka kamu idarelerinden, yurtiçindeki veya yurtdışındaki mali kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizlerin ilgili oldukları dönemlere gider yazılması gerekmektedir.

SGK 2016 yılı mali tabloları incelendiğinde, 403.01.01.03 Hazineye Diğer Borçlar Hesabı'nda takip edilen kredilere ilişkin cari dönemde tahakkuk eden ancak gelecek dönemlerde ödenecek olan faiz giderlerinin tahakkuk kayıtlarının oluşturulmadığı, faiz giderlerinin ödendikleri dönemde gider yazılarak muhasebe kayıtlarına alındığı görülmüştür. Oysa ki, söz konusu faiz giderlerinin tahakkuk esas ve dönemsellik ilkesi esas alınarak ödeme dönemlerine göre kısa ve uzun vadeli gider tahakkuk hesaplarında raporlanması gerekmektedir.

Kamu idarelerine olan mali borçların mali tablolara tam ve doğru şekilde yansıtılmasını temin etmek üzere kullanılan kredilere ilişkin tahakkuk eden faizlerin ilgili oldukları dönemlere gider yazılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen hususlar ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatılmış olduğu, gerekli işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Hazine Müsteşarlığı ile SGK arasında imzalanan ikraz anlaşmalarına istinaden kullanılan kredilere ilişkin faiz ve anapara tutarlarının dönemsellik ilkesine uygun bir şekilde sınıflandırılarak raporlanması, dönem sonu bilanço gününde değerlendirme işlemlerinin

yapılması ve faiz giderlerinin tahakkuk esasına uygun olarak muhasebeleştirilmesi sağlanarak mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilmesi temin edilmelidir.

BULGU 11: Mahsup Dönemine Aktarılan Avansların Zamanında Kapatılmaması

SGK 2016 yılı mali tabloları incelendiğinde; 165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabının mahsup dönemi sonunda kapatılmadığı ve 18.689.629,03 TL bakiye verdiği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'a göre kamu hesaplarının mali yıl esasına göre tutulması esastır. Mali yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir.

Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ön ödemelerin mahsup dönemine aktarılması başlıklı 14'üncü maddesinde; *"Muhasebe birimine verilen mahsup belgelerinden incelenmesi yilsonuna kadar tamamlanamayan ön ödeme artıkları mahsup dönemine ödeneği ile birlikte devredilir. Malın teslim alındığı, hizmetin gördürüldüğü veya işin yaptırıldığı, ancak belgelerin mahsup döneminde verileceği, ilgili idare tarafından mali yılın sonuna kadar muhasebe birimine yazılı olarak bildirilen ön ödemeler için de aynı şekilde işlem yapılır. Mahsup döneminde verilen harcama belgelerinin, ön ödemenin yapıldığı tarih ile en geç ait olduğu bütçe yılının son günü arasındaki tarihi taşıması gerekir. Mahsup döneminde de kapatılmayan ön ödeme tutarı, dönem sonunda mutemet adına borç kaydedilerek ön ödeme hesabı kapatılır. Karşılığı ödenekler iptal edilir. Yılı bütçesine gider kaydedilmek üzere geçici ve sürekli görev yolluğu ile buna ilişkin diğer giderler karşılığı verilen avanslardan mali yılın sonuna kadar mahsubu yapılamamış olanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır."* hükmü yer almaktadır.

SGK 2016 yılı kesin mizanı incelendiğinde; ödeneği ile birlikte mahsup dönemine aktarılan 18.774.524,59 TL avanstan 84.895,56 TL'sinin kapatıldığı, 18.689.629,03 TL avansın kapatılmayarak bakiye verdiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen tutarların emektar programından yurtdışı avansı olarak gönderilen kayıtlar ile 2014/10 dönemine ait MOSİP Sisteminde sehven yurtdışı avansı olarak muhasebeleştirilen avans tutarları olduğu ve Nisan 2017 ayında topluca

tasfiye edildiği belirtilmiştir.

Ayrıca; mahsup dönemine aktarılan avans ve kredilerin mahsup dönemi içinde kapatılmamasına yol açan en önemli sebebin Devlet Malzeme Ofisinden yapılan ve özellikle bilgisayar alımları için verilen yüklü miktardaki ön ödemeler olduğu, yılsonu işlemlerine yönelik yayımlanan genel yazılarla ve talimatlarla gerekli bilgilendirme ve uyarıların yapıldığı, MOSİP Sisteminde “kapatılmayan avanslar” adıyla bir işlem tanımlandığı böylece kullanıcıların menüyü takip ederek süresinde kapatılmamış avansları işleme tabi tutmalarının sağlanacağı ve sistem üzerinde kontrolünü ve otomatik kapatılmasını sağlayacak yazılım geliştirme çalışmalarına başlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabında mahsup dönemi sonunda kalan tutarların emektar programından yurtdışı avansı olarak gönderilen kayıtlar ile 2014/10 dönemine ait MOSİP Sisteminde sehven yurtdışı avansı olarak muhasebeleştirilen avans tutarları olduğu ve Nisan 2017 ayında topluca tasfiye edildiği belirtilmiş olsa da kanıtlayıcı bir belge tarafımıza sunulmamıştır.

Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabının ve Kişilerden Alacaklar Hesabının mali tablolarında tam ve doğruyu göstermesini temin etmek üzere, mahsup döneminde kapatılmayan 18.689.629,03 TL tutarın 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydedilmesi ayrıca avansların kapatılmamasında varsa sorumluluğu bulunanlar hakkında gerekli incelemelerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: 51 Değer Hareketleri Hesap Grubunun Tam ve Doğru Raporlanmaması

SGK 2016 yılı mali tabloları incelendiğinde; 51 Değer Hareketleri hesap grubunun tam ve doğruyu göstermediği tespit edilmiştir. Kesin mizanda; 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının 37.578,24 TL borç bakiyesi verdiği, söz konusu bakiyenin 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına atılarak kapatılmadığı ayrıca 519 numaralı hesabın yıllar itibariyle devrederek 4.815.904.810,05 TL borç bakiyesine ulaştığı görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Muhasebe Yönergesi ve Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; 51 Değer Hareketleri hesap grubu, muhasebe birimleri arasındaki nakit ve nakit dışı değer hareketlerine ait işlemlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

510 Nakit Hareketleri Hesabı, nakit fazlası olarak veya diğer muhasebe birimlerine nakit ihtiyacı olarak gönderilen paraların izlenmesi için kullanılmaktadır. 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı ise, muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılmaktadır. Bu grup içindeki hesapların yılsonunda kalan bakiyelerinin izlenmesi için 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı kullanılmaktadır.

SGK 2016 yılı kesin mizanı incelendiğinde, 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı yılsonunda 37.578,24 TL borç bakiyesi vermiş, ancak söz konusu bakiye 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına atılarak kapatılmamıştır. Ayrıca 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabında yer alan ve geçmiş yıllardan devreden tutarın nedenleri araştırılmamış, borç bakiyesi yıllar itibariyle sürekli devrederek artmaya devam etmiş, 4.815.904.810,05 TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 6: 51 Değer Hareketleri Hesap Grubunun 31.12.2016 Tarihli Kesin Mizanda Yer Alan Tutarları

	Borç	Alacak	Borç	Alacak
510 Nakit Hareketleri Hesabı	967.788.565.606,70	967.788.565.606,70	-	-
511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı	855.504.375.416,63	855.504.337.838,39	37.578,24	-
519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı	4.265.215.246.224,01	4.260.399.341.413,96	4.815.904.810,05	-

Muhasebe birimleri arası değer aktarımları hesaplarının yılsonunda bakiye vermesi; değerlerin muhasebe birimleri arasında tam, niteliklerine uygun ve doğru olarak aktarılmadığını göstermektedir. Bu grup içindeki hesapların yılsonunda kalan bakiyelerinin nedeninin araştırılarak sonuçlandırılmaması, aktarılan ya da gönderilen değerlerin alınmamasına, muhafaza edilmemesine dolayısıyla ilgili oldukları hesapların gerçek durumu yansıtmamasına yol açacaktır.

51 Değer Hareketleri hesap grubunda raporlanan değerlerin tam, niteliklerine uygun ve doğru olarak aktarılması, muhafaza edilmesi ve kayıp ya da kötüye kullanılmasının önlenmesi amacıyla;

- 510 ve 511 hesaplarının dönem sonunda ilgili muhasebe birimleri tarafından

aynı değer hareketleri ile karşılaştırılarak sıfırlanması, sıfırlanmayanların borç alacak bakiyesi olarak sonuç hesabına atılmak suretiyle ertesi yıla aktarılması ve denkleştirilmesi,

- 519 sonuç hesabının yılsonunda bakiye vermesi ve yıllar itibariyle devretmesi durumunda kaynağının Kurum tarafından ivedilikle araştırılması ve ilgili 510/511 hesaplara kaydedilerek hesapların kapatılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında özetle; 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabında yılsonunda oluşan borç bakiyesinin, 2015 yılında hareket görmediğinden kapatılan SGK İstanbul Çağaloğlu Muhasebe Birimindeki sistemsel bir sorun nedeniyle açık görülerek başka bir muhasebe biriminden dekont gönderilmesi sonucunda tutarın emanet hesapta kalması ve dönem kapanışına dahil edilmemesinden kaynaklandığı ve 2017 yılında yapılan bir muhasebe kaydı ile düzeltildiği belirtilmiştir.

519 hesaba ilgili olarak özellikle bankalar arası işlemlerde; yılsonunda bakiye veren ve 519 hesaba aktarılan 510 kodlu hesaplarla ilgili olarak gerekli tedbirlerin alınmış olduğu ve yılsonlarında bakiye vermesinin önlendiği belirtilmiştir.

519 hesaba aktarılan 4.805.756.677,34 TL'lik tutarın 1.603.906 adet ödeme için gerçekleştiği ve bankaya gönderme işleminin 2016 yılında yapılan, ancak ödeme tarihi 2017 yılında olan kayıtlardan kaynaklandığı belirtilmiştir. Bulguda tespit edilen hususlar ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatıldığı en kısa sürede gerekli işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabında yılsonunda oluşan borç bakiyesinin, 2015 yılında hareket görmediğinden kapatılan SGK İstanbul Çağaloğlu Muhasebe Birimine sistemsel bir sorun nedeniyle açık görülerek başka bir muhasebe biriminden dekont gönderilmesi sonucunda tutarın emanet hesapta kalması ve dönem kapanışına dahil edilmemesinden kaynaklandığı ve 2017 yılında yapılan bir muhasebe kaydı ile düzeltildiği belirtilmiş ise de kanıtlayıcı bir belge sunulmamıştır.

511 kodlu hesaplar için yapılan ödeme kayıtlarının incelenmesi sonucunda; 519 hesaba aktarılan 4.805.756.677,34 TL'lik tutarın 1.603.906 adet ödeme için gerçekleştiği ve bankaya gönderme işleminin 2016 yılında yapılan ancak ödeme tarihi 2017 yılında olan kayıtlardan kaynaklandığı belirtilmiştir. Ancak kesin mizan ayrıntılı incelendiğinde;

- 519.01.01 Cari Yıl (N) Nakit Hareketleri Yıl Sonu Bakiyesi 1.230.567,18 TL, 519.02.01 Cari Yıl (N) Muhasebe Birimleri Arasındaki İşlemler Yıl Sonu Bakiyesi 979.957.346,18 TL olmak üzere toplam 981.187.913,36 TL cari yıl işlemleri sonunda 519 denge hesabına atılan tutarlardan oluşmaktadır.
- 519.02.02 N-1 Yılından Devredenler 547.842.483,39 TL,
- 519.02.03 N-2 Yılından Devredenler 339.602.110,84 TL,
- 519.02.04 N-3 Yılından Devredenler 2.947.257.486,99 TL,
- 519.02.05 N-4 Yılından Devredenler 14.025,47 TL,
- 519.02.06 N-5 Yılından Devredenler 790,00 TL olmak üzere, toplam 3.834.716.896,69 TL diğer yıllardan gelen 519 denge hesabında izlenen bakiyeyi göstermektedir ve 519 denge hesap bakiyesi yıllar itibariyle birikmeye devam etmektedir. 519 sonuç hesabının yılsonunda bakiye vermesi ve yıllar itibariyle devretmesi durumunda kaynağının Kurum tarafından ivedilikle araştırılması ve ilgili 510/511 hesaplara kaydedilerek hesapların kapatılması sağlanmalıdır.

51 Değer Hareketleri hesap grubunda raporlanan değerlerin muhasebe birimleri arasında tam, niteliklerine uygun ve doğru olarak aktarılması, muhafaza edilmesi ve raporlanması, böylece kayıp ya da kötüye kullanılmasının önlenmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Sözleşmeye Bağlı Gider Taahhütlerinin Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Kurumun 31.12.2016 tarihli geçici mizanının incelenmesi sonucunda, 920-Gider Taahhütleri Hesabı ile 921-Gider Taahhütleri Karşılıkları Hesabının mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "920- Gider Taahhütleri Hesabı" başlıklı 300'üncü maddesinde; bu hesabın, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarları ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı, hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in "921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı" başlıklı 301'inci maddesinde ise; bu hesaba gider taahhütleri hesabına yazılan tutarların kaydedileceği ifade edilmiştir.

Kurumun merkez ve taşra teşkilatında özel güvenlik, temizlik, personel taşıma, akaryakıt, kalorifer yakıtı, araç kiralama, elektrik, telefon, doğalgaz, personel çalıştırma gibi başlıklar altında düzenlenen ihaleler ile ihtiyaçlar karşılanmakta ve 5018 sayılı Kanununun 26, 27 ve 28’inci maddeleri gereğince yılı içinde ve yıllara sair yüklenmelere girilmektedir. Dolayısıyla, Kurumu borç altına sokan bu tür yüklenimler muhasebe kayıtlarından da takip edilebilir olmalıdır.

Kamu idaresi cevabında özetle; MOSİP üzerinde harcama talimatına bağlanan her bir işlem için “Taahhüt Kartı” ekranının açıldığı, buraya bulguda bahsedilen sözleşme tutarının girilmesinin istendiği, ancak söz konusu ekrandan işlem yapılmasının seçimlik olduğu ve ekranın muhasebe kaydı ile ilişkili çalışmadığı belirtilerek, bu amaçla düzenlenen ekrandan sözleşme taahhüt tutarlarının mecburi alan olarak girilmesi ve buna bağlı olarak 920 ve 921 hesapların çalıştığı bir muhasebe kaydının oluşturulması, iptal, kesin ödeme veya taahhüt tamamlandığında ise aynı şekilde taahhüt kayıtlarının da kapatılmasına yönelik çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen hükümleri gereğince, gider taahhüdü kapsamına giren işlemlerin nazım hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 14: SGK Mülkiyetinde İken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Devredilen Dinlenme ve Bakımevi Bedellerinin Tahsil Edilememesi

SGK’ ya ait iken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına devredilen Ankara 75. Yıl Dinlenme ve Bakımevi, İstanbul Etiler Dinlenme ve Bakımevi, İzmir Narlıdere Dinlenme ve Bakımevi ile Salihli Huzurevi için ilgili komisyonlarca takdir edilen bedellerin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Aile Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 02.11.2011 tarih ve 28103 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 662 sayılı KHK’nın 7’nci maddesi ile Dinlenme ve Bakımevlerinin devri başlıklı Geçici 10’uncu madde eklenmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasında, ‘Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ait Ankara 75.Yıl Dinlenme ve Bakımevi, İstanbul Etiler Dinlenme ve

Bakımevi, İzmir Narlıdere Dinlenme ve Bakımevi ile Salihli Huzurevinin kadroları, taşınır ve taşınmazları, taşıt, araç, gereç ve malzemeleri, her türlü borç ve alacakları, hak ve yükümlülükleri, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtları ve dokümanları ile birlikte bu maddenin yayımı tarihinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına devredilmiştir.' hükmü bulunmaktadır. Madde hükmünde bedelsiz devire ilişkin hüküm bulunmamasından dolayı oluşan tereddüdü gidermek için Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünden görüş alınmış, bu görüş doğrultusunda devire ilişkin usulleri belirleyen protokol ise 09.02.2012 tarihinde imzalanmıştır. Anılan protokole göre oluşturulan komisyon tarafından devredilen tesislere ait bina, arsa, taşıt ve taşınır eşyalar için;

-Ankara 75. Yıl Dinlenme ve Bakımevi: 47.345.496,98 TL

-İstanbul Etiler Dinlenme ve Bakımevi : 32.800.978,76 TL

-İzmir Narlıdere Dinlenme ve Bakımevi:76.643.438,47 TL

-Salihli Huzurevi : 13.653.440,95 TL

olmak üzere toplam 170.443.355,16 TL değer takdir edilmiş ancak bugüne kadar bu tutar tahsil edilemediği gibi alacak hesaplarına da intikal ettirilmemiştir.

Bununla birlikte, 02.11.2011 tarihinde Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı'na devredilen Dinlenme ve Bakımevlerine ait taşınır ve taşınmaz kayıtlarının Kurum mali tablolarından da çıkarılmadığı tespit edilmiştir. Huzurevleri ve bakımevleri SGK'nın 31.12.2016 tarihli kesin mizanda 119.561.113,00 TL tutar olarak yer almaktadır. Aynı şekilde, dinlenme ve bakımevlerine ait taşınırların kurum taşınmaz icmal cetvellerinden çıkarıldığına ilişkin bilgiler bulunamamıştır. Bu durum sonucu olarak, Sosyal Güvenlik Kurumunun mali tablolarında gelir ve varlık hesapları da tam ve doğruyu göstermemektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; gayrimenkullerin taşınırlar (taşıt-araç gereçler) ile birlikte toplam bedeli olan 170.443.355,16 TL'nin 26.05.2016 tarihli ve 7662060 sayılı, 26.04.2017 tarihli ve 5571294 sayılı yazılar ile yasal faizi ile birlikte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında Kurumun hesaplarına yatırılmasının talep edildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Kurumun mali tablolarının tam ve doğru sonuç vermesi için söz konusu devirle ilgili tespit edilen bedellerin SGK tarafından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında tahsil edilmesi için gerekli takip yapılmalıdır.

BULGU 15: SGK Mülkiyetinde İken Maliye Bakanlığına Devredilen Taşınmazların Bedellerinin Tahsil Edilmemesi

SGK'nın 5502 sayılı Kanun'un Geçici 3'üncü maddesi uyarınca satılmak üzere Maliye Bakanlığına devrettiği taşınmazlardan 80 adedinin bedellerinin yasal süresi dolmasına rağmen Kuruma ödenmediği tespit edilmiştir.

5502 sayılı Kanun'un Geçici 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; "Kuruma, bu Kanunun geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca devrolunan taşınmazlardan, Kurumun hizmet gereği ihtiyaç duymadığı taşınmazlar, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenerek, rayiç bedeli üzerinden satılmak üzere Maliye Bakanlığına bildirilir. Bu taşınmazlar bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde tapuda re'sen Hazine adına tescil edilir. Bu taşınmazlar, Maliye Bakanlığınca satılır ve satış bedelleri, satış tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma ödenir. Bu fıkra uyarınca Hazine adına tescil edilen taşınmazlardan, beş yıl içinde satılamayanların bedeli rayiç bedel üzerinden Hazine tarafından Kuruma ödenir. Bu fıkra kapsamında gerçekleştirilen taşınmaz devirlerinde devralan taraf, devreden tarafa küllî halef olur." hükmü bulunmaktadır.

Bu kapsamda Kurum tarafından, 16.05.2007 tarih ve 2007/191 sayılı Yönetim Kurulu kararına istinaden hizmet gereği ihtiyaç duymadığı toplam 409 adet taşınmaz satılmak üzere Maliye Bakanlığına bildirilmiş, ancak bu taşınmazlardan 191 adedinin sonradan Kurumun ihtiyaç duyması veya imar planlarında yol, park, meydan vb. olarak ayrılmasından dolayı devrinden vazgeçilmiştir. Maliye Bakanlığı bugüne kadar devri gerçekleştirilen taşınmazlardan 138 adedinin satışını gerçekleştirerek toplam 214.986.246,00 TL'yi kurum hesabına aktarmıştır. Kurum tarafından Hazineye devri gerçekleştirilen kalan 80 adet taşınmazın ise bahsi geçen kanun maddesindeki yasal süresi dolmasına rağmen satış bedellerinin kurum hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurum tarafından bulgumuzda belirtilen hususlara iştirak edilmekle birlikte, Maliye Bakanlığına satılmak üzere devredilen 80 adet taşınmazın bedellerinin tahsil edilmesine yönelik bugüne kadar yapılan çalışmalara değinilmemiştir.

Sonuç olarak; 5502 sayılı Kanun'un Geçici 3'üncü maddesi uyarınca Maliye Bakanlığına satılmak üzere devredilen 80 adet taşınmazdan; satışı yapılanların satış bedellerinin, halen satışı yapılamayanların ise söz konusu kanun hükümleri gereğince rayiç

bedellerinin tahsil edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

SGK 2016 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Tahsil Görevi Kuruma Verilen İşsizlik Sigortası Primlerinin Takip ve Tahsil Maliyetinin Kurum Bütçesinden Karşılanması

Sosyal Güvenlik Kurumunun gelirleri arasında yer almayan, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile tahsil görevi Kuruma verilen işsizlik sigortası primlerinin takip ve tahsil maliyetinin Kurum bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

SGK ile İŞKUR arasında yapılan “4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Uygulanmasına İlişkin Protokol” çerçevesinde Kurumun, işsizlik sigortası primlerini tahsil edilen ayı izleyen ayın 15'ine kadar Fon hesaplarına prim ve gecikme zammı ayırımını yaparak aktaracağı hususunda düzenleme yapılmış olmakla birlikte prim tahsilatında katlanılacak maliyetlerin nasıl karşılanacağına yönelik bir hükme yer verilmemiştir. İşsizlik sigortası primi tahsilatlarında maliyetlere SGK katlanmaktadır.

Kurum tarafından 2013 yılında yaklaşık 7 milyar TL, 2014 yılında yaklaşık 7.5 milyar TL, 2015 yılında yaklaşık 9 milyar TL, 2016 yılında da yaklaşık 10 milyar TL tutarında işsizlik sigortası prim, gecikme zammı ve faiz tahsil edilerek İşsizlik Sigortası Fon Hesabına aktarılmıştır. Ayrıca icrada takip edilen yaklaşık 3 milyar TL bulunmaktadır.

Yapılan incelemelerde; Kurumun 4447 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca, yürütmüş olduğu işsizlik sigortasına ilişkin prim, gecikme zammı ve faizlerinin takip ve tahsilat faaliyetlerinin Kuruma bir maliyetinin olduğu, ortaya çıkan bu maliyetlerin Kurumun bütçesinde faaliyet ayrıntısının gösterilmediği, kayıt altına alınmadığı, bu durumun mali yönden genel yönetim giderlerini artırarak faaliyet sonuçlarını etkilediği görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un “Bütçe İlkeleri” başlıklı 13'üncü maddesinde; bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolüne ilişkin ilkeler belirtilmiştir. Buna göre; “ *Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir. Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar. Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır.*”

Bütçelerde gelir ve gider denkliğinin sağlanması esastır. Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır. Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir."

Yukarıda belirtilen bütçe ilkelerine göre; İdareler, harcamalarını kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun, stratejik plan ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre, performans hedefleri ile bu hedefleri gerçekleştirmek için öngörülen maliyetler arasında bağlantı kurarak yapacaklardır.

Oysa ki; Kurumun işsizlik sigortası primlerinin tahsilatına ilişkin yapmış olduğu giderler genel olarak Kurumun kendi hesaplarında görünürken toplanan işsizlik primi geliri de İŞKUR'un hesaplarında görülmektedir. Bu durum 5018 sayılı Kanun'da yer alan "Bütçe İlkeleri" esaslarına uymamaktadır. Bu nedenle, ilgili kamu idarelerinin hesap verebilirlik ve saydamlığının sağlanabilmesi amacıyla, İşsizlik Sigortası Fon gelirlerinin tahsilinde katlanılan maliyetlerin karşılanmasına ilişkin bir düzenleme yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; işsizlik sigortası primlerinin toplanmasına ilişkin işlemler mevzuat gereği SGK'ya verilmiş olduğundan maliyetlerin Kurum bütçesinde yer alması noktasında mevzuata aykırı bir hüküm bulunmadığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 5018 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde belirtilen bütçe ilkelerine göre; İdareler, harcamalarını kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun, stratejik plan ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre, performans hedefleri ile bu hedefleri gerçekleştirmek için öngörülen maliyetler arasında bağlantı kurarak yapmak durumundadırlar. Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esastır. Oysa ki; idare işsizlik sigortası primlerinin toplanmasına ilişkin giderler için bir performans ölçütü, fayda-maliyet analizi ve performans hedefi oluşturmamıştır. Kurumun bu konuda ne kadar gider yaptığı ve ileriki dönemlerde ne kadar harcama yapacağı öngörüsü mali tablolarda da ortaya konulamamıştır.

Bu nedenle, 5018 sayılı Kanun'da yer alan "Bütçe İlkeleri" esaslarına uyulması ve hesap verebilirlik ile saydamlığın sağlanabilmesi için, İşsizlik Sigortası Fon gelirlerinin tahsilinde kurumca katlanılan maliyetlerin karşılanmasına yönelik bir düzenlemenin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 2: Ek Karşılık Primlerinin Süresi İçerisinde Tahsil Edilmemesi

Kamu idarelerince ödenmesi gereken ek karşılık primlerinden bir kısmının süresi içerisinde tahsil edilmediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 81'inci maddesinde; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malullük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında ek karşılık primi alınacağı, ayrılan ek karşılık priminin tamamının kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödeneceği, genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primlerinin Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacağı hükme bağlanmıştır.

SGK tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; ek karşılıkların kamu idarelerinin MOSİP Bilgi Sistemi üzerinden bildirimleri üzerine tahakkuk ettirileceği, süresi içerisinde bildirilmeyen ek karşılık primleri hakkında 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi gereğince idari para cezası uygulanacağı, süresinde ödenmeyen ek karşılık primleri ile ilgili olarak da Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacağı belirtilmiştir.

10.01.2017 tarih ve 2017/35 sayılı yazıya istinaden SGK'dan alınan veriye göre; kamu idareleri itibariyle 2016 yılı ek karşılık primlerine ilişkin tahakkuk ve tahsilatların ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Tablo 7: 2016 Yılı Ek Karşılık Tahakkuk/Tahsilat Durumu

Kurum	2015 Yılından Devreden Tutar	2016 Yılı İçerisinde Tahakkuk Eden Tutar	Toplam Tahakkuk Tutarı	2016 yılı İçerisinde Tahsil Edilen Tutar	Tahsil Edilemeyen Tutar
Genel Bütçeye Tabi Kurumlar	0,00	2.103.098.058,00	2.103.098.058,00	1.402.065.372,00	701.032.686,00
Özel Bütçeli Kurumlar	179.280.351,41	472.844.805,11	652.125.156,52	398.078.084,18	254.047.072,34

Kamu iktisadi teşebbüsleri	56.237.444,47	127.418.119,35	183.655.563,82	161.933.821,93	21.721.741,89
Özel İdareler	2.655.818,17	6.837.851,63	9.493.669,80	8.395.110,18	1.098.559,62
Belediyeler	310.436.079,11	794.750.688,60	1.105.186.767,71	1.041.766.671,97	63.420.095,74
Döner Sermaye Saymanlıkları	22.213.368,13	24.425.804,61	46.639.172,74	26.259.891,77	20.379.280,97
TOPLAM	570.823.061,29	3.529.375.327,30	4.100.198.388,59	3.038.498.952,03	1.061.699.436,56

Tabloda da görüldüğü üzere, 2015 yılı içerisinde tahakkuk eden ek karşılık primlerinin 570.823.061,29 TL'si tahsil edilememiştir. 2016 yılı içerisinde ise; tüm kamu idareleri ek karşılık primlerine ilişkin bildirimde bulunmuş olup toplam 3.529.375.327,30 TL tutarında prim tahakkuk ettirilmiştir. 31.12.2016 tarihi itibarıyla toplam 4.100.198.388,59 TL tutarındaki ek karşılık primi tahakkuklarının 3.038.498.952,03 TL'lik kısmı tahsil edilmiş, 1.061.699.436,56 TL tutarındaki kısmı ise henüz tahsil edilememiştir. Diğer bir ifadeyle, 31.12.2016 tarihi itibarıyla SGK'nın kamu idarelerinden toplam 1.061.699.436,56 TL tutarında ek karşılık primi alacağı bulunmaktadır.

Ek karşılık primi alacaklarının tahakkuk ve tahsilinde etkinliğin sağlanması açısından, süresinde ödenmeyen ek karşılık primleri ile ilgili olarak 5510 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanarak uygulama kabiliyeti olan idarelere 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesi gereğince işlem yapılması, uygulama imkanı olmayan idareler için de gerekli girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun'a istinaden talepleri alınanların talepleri doğrultusunda, talepte bulunmayan belediyeler ve bağlı kuruluşlar için ise 144 ay re'sen olmak üzere toplam 1201 kurumun 673.143.962,61 TL tutarındaki yapılandırma işlemlerinin tamamlanmış olduğu, belediyelerin genel bütçe vergi geliri ödeneklerinden kesilmek üzere Maliye Bakanlığına ve İller Bankasına gerekli bildirimde bulunulduğu, süresinde ödenmeyen ek karşılık primlerinin faizi ile birlikte 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri çerçevesinde cebren takip ve tahsili için işlemlerin yürütülmekte olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; ek karşılık primi alacaklarının tahakkuk ve tahsil edilmesini temin etmek üzere; süresinde ödenmeyen ek karşılık primlerinin faizi ile birlikte cebren takip ve tahsiline yönelik işlemlerin bir an evvel sonuçlandırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Faturalı Alacakların Süresi İçerisinde Tahsil Edilmemesi

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince ödenen ve faturalı alacaklar olarak tabir edilen emekli ikramiyesi, ölüm yardımı, makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacaklardan bir kısmının tahsil edilemediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4'üncü maddesinin birinci, dördüncü ve sekizinci fıkraları gereğince, faturalı alacaklar olarak tabir edilen 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 89, Ek 4, Ek 68, ve Ek 71'inci maddelerinde düzenlenen Emekli İkramesi, emekli/adi malüllük/vazife malüllüğü aylığı alanların ölümü halinde ödenen Ölüm Yardımı, emekli veya yetimlerine ödenen Makam/Temsil/Görev Tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri SGK tarafından gerçekleştirilmektedir.

SGK tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; faturalı alacakların Kurumca ilgisine ödendiği tarihte ilgili kamu idarelerine borç tahakkuk ettirilerek MOSİP Bilgi Sisteminde görüntüleneceği, kamu idarelerince her ay bir önceki aya ait borç olup olmadığı sistem üzerinden sorgulanarak borç bulunması halinde, ödemenin yapıldığı tarihi izleyen iki ay içerisinde anlaşmalı bankalara ödeneceği, süresinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanacağı belirtilmiştir.

SGK 2016 yılı mali tabloları incelendiğinde; emekli ikramiyelerine ilişkin olarak tahakkuk eden 8.466.126.203,94 TL'den 3.846.475.112,20 TL, makam/temsil/görev tazminatlarına ilişkin olarak tahakkuk eden 2.212.835.785,24 TL'den 633.077.440,04 TL, ölüm yardımlarına ilişkin olarak tahakkuk eden 75.285.612,01 TL'den 34.822.673,20 TL olmak üzere toplam 4.514.375.225,44 TL tutarındaki faturalı alacağın tahsil edilemediği görülmüştür.

Faturalı alacakların tahakkuk ve tahsilinde etkinliğin sağlanması açısından süresi

içerisinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili olarak 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanarak uygulama kabiliyeti olan idarelere 6183 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesi gereğince işlem yapılması, uygulama imkanı olmayan idareler için de gerekli girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; süresinde ödenmeyen faturalı alacakların faizi ile birlikte 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde cebren takip ve tahsili için çalışmaların devam etmekte olduğu, en kısa sürede gerekli işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; faturalı alacakların tahakkuk ve tahsil edilmesini temin etmek üzere; ilgili kamu idarelerince süresi içerisinde ödenmeyen faturalı alacakların faizi ile birlikte cebren takip ve tahsil işlemlerinin bir an evvel tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması Nedeniyle Mali Tablolarda Borç ve Gider Karşılıklarının Raporlanmaması

SGK tarafından istihdam edilen işçi statüsündeki personel ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan personel çalıştırmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçiler için muhasebenin temel kavramlarından ihtiyatlılık ilkesi gereğince ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının hesaplanarak mali tablolarda raporlanmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 197'nci maddesinde; ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın, 228'inci maddesinde ise; ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

SGK mali tabloları incelendiğinde, işçi statüsünde istihdam edilen personel ile temizlik hizmeti ve özel güvenlik hizmeti alımları kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı, dolayısıyla mali tablolarda borç ve gider karşılıklarına ilişkin yükümlülüklerin muhasebeleştirilerek raporlanmadığı görülmüştür. Ayrılacak kıdem tazminatı karşılıklarına ilişkin olarak tahmini bir hesaplama yapıldığında;

31.12.2016 tarihi itibarıyla SGK tarafından istihdam edilen kadrolu işçi sayısı 128 olup ortalama 19 yıllık çalışma süresi ve aylık 4500 TL brüt ücret üzerinden kıdem tazminatı hesaplandığında toplam 10.944.000 TL, taşeron işçi sayısı ise 6380 olup ortalama 13 yıllık çalışma süresi ve aylık 2500 TL brüt ücret üzerinden kıdem tazminatı hesaplandığında toplam 207.350.000 TL olmak üzere yaklaşık olarak 218.294.000 TL tutarında kıdem tazminatı karşılığı ayrılması ve ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda tespit edilen hususlar ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatılmış olduğu, en kısa sürede gerekli işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; borç ve gider karşılıklarının mali tablolarda tam ve doğru şekilde gösterilmesini temin etmek üzere, işçi statüsünde istihdam edilen personel ile kanunda öngörülen hizmet alımları kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere faaliyet dönemi içinde veya sonraki dönemlerde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları için her yıl karşılık ayrılarak hesaplanan bu tutarların ilgisine göre 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nda izlenmesi ve karşılık ayırma usullerinin mali tablo dipnotlarında açıklanması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Ayrı Ayrı İşletilmesi Gereken Genel Sağlık Sigortası Fonu ile Sosyal Sigorta Fonunun 5502 ve 5510 sayılı Kanunlara Aykırı Olarak Sosyal Sigorta Fonu ile Birleştirilmesi ve Fonlar Arası Aktarma Yapılması

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37'nci maddesinde;

“Sosyal sigorta fonu, genel sağlık sigortası fonu ile hiçbir şekilde birleştirilemez ve fonlar arasında kaynak aktarılamaz.”

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 74 üncü maddesinde ise;

“Genel sağlık sigortası prim gelirleri; yönetim giderleri, genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ve diğer haklar dışında başka bir amaçla kullanılamaz. “

hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede; gerek 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi, gerekse 20.05.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5502 sayılı Kanunun 37 nci maddesi uyarınca; GSS prim gelirlerinin ayrı bir fonda toplanması ve bu fondan yalnızca genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ve diğer haklara ilişkin giderlerin yapılması gerekirken böyle bir ayırımın yapılmadığı görülmüştür.

Genel sağlık sigortası fonuna ilişkin gelir ve giderlerine baktığımızda 2016 yılında toplam 82.602.632.187,67 TL tutarında gelir elde edilirken; toplam 66.128.995.542,99 TL tutarında gider gerçekleşmiştir. 2016 yılı dikkate alındığında Genel Sağlık Sigortası gelirleri, giderlerinden toplam 16.473.636.644,68 TL tutarında fazla gerçekleşmiştir. Söz konusu tutarın genel sağlık sigortası fonunda kalması gerekirken Sosyal Sigorta Fonu giderleri için kullanıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; gelir ve giderler göz önünde bulundurularak aylık toplam açık finansmanı ihtiyacı doğrultusunda belirlenen nakit talebinin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığına iletildiği ve açıkların bu yolla finanse edildiği; bu nedenle hâlihazırdaki finansal durum nedeniyle ve borçlanma maliyetleri de dikkate alındığında, Kamu finansmanının olumsuz etkilenmemesi adına mevcut uygulama doğrultusunda hareket edildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında, finansal durum ve borçlanma maliyetleri dikkate alınarak, Kamu finansmanının olumsuz etkilenmemesi adına mevcut uygulama doğrultusunda hareket edildiği ifade edilmiş olsa da ifade edilen gerekçe ile yasaya aykırı işlem tesis edilemeyeceği açıktır. Bu itibarla, sosyal sigorta fonu ile genel sağlık sigortası fonunun hiçbir şekilde birleştirilmemesi, fonlar arasında kaynak aktarılamaması ve yasada iki ayrı fon olarak kurulan bu fonların ilgili hükümlere uygun olarak raporlanması gerekmektedir.

BULGU 6: İdari Para Cezalarının Uygulanmaması

5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinde belirtilen durumlarda ilgililere yine aynı maddede belirtilen tutarlarda idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; 14.659 işverene, 5510 sayılı Kanun'un 102'nci maddesi gereği toplam 54.044.555,00 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerektiği Kurum tarafından tespit edildiği halde gerekli tebligat işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; rapor ekinde yer alan idari para cezalarından;

a) Tebliğe çıkartılmamış olanların, tahakkuk zaman aşımına girmemiş olmak kaydıyla derhal tebliğe çıkartılacağı,

b) İdari para cezaları tebliğ edilmiş, ancak tebliğ tarihleri sisteme girilmemiş olanların tebliğ tarihlerinin sisteme girileceği,

c) Tebliğ edilmiş ve ceza tutarı ödenmemiş olanların tebliğ tarihlerinin sisteme girilmesini müteakip icra servisine intikal ettirileceği,

d) Tebliğ edilmiş, ancak işverenlerce yapılan itirazlar üzerine Komisyon kararı ile iptal edilmesine karar verilenlerin ise sistem üzerinden iptal işleminin yapılacağı,

ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi bulguda belirtilen hususa iştirak etmiştir. Bu itibarla, gerekli düzeltme işlemleri yapıldıktan sonra söz konusu idari para cezalarının ihmal edilmeksizin ilgililere tebliğ edilerek takip ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: Sağlık Hizmet Sunucularına Verilen Avansların Süresinde Kapatılmaması

SGK tarafından sağlık hizmet sunucularına verilen avanslar incelendiğinde; 30.11.2016 tarihi itibariyle hastanelere verilen avanslardan 14.365.872.338,86 TL, eczanelere verilen avanslardan 331.466.132,26 TL, optik avanslarından 129.735,56 TL tutarında olmak üzere toplamda 14.697.468.206,68 TL tutarında avansın kanunda belirtilen süreyi aştığı halde kapatılmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Kanun'un 97'nci maddesi gereğince Sosyal Güvenlik Kurumu, sağlık hizmet sunucularının Kuruma sunmuş oldukları fatura ve eki belgelerin toplam tutarını, fatura teslim tarihinden itibaren 60 gün içerisinde sağlık hizmet sunucularına avans olarak

ödemektedir. Fatura ve eki belgelerin, fatura teslim tarihinden itibaren üç ay içinde incelenerek avans hesabının kapatılması gerekmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre; İş Avans ve Kredileri Hesabında kayıtlı bulunan avans ve kredi tutarından süresi içinde mahsup ve iade edilmeyenler bu hesaba alacak, sorumluları adına 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda, sağlık hizmet sunucularına verilen 14.697.468.206,68 TL avans süresi geçmesine rağmen kapatılmamış hatta 2009 yılından bekleyen avanslar olduğu görülmüştür.

Sağlık hizmet sunucularına verilen avansların Kanun'un 97'nci maddesinde belirtilen 90 günlük süreyi aşacak şekilde mahsuba bırakılması mümkün değildir. Avansların 90 günlük süre içinde incelenerek ya da inceletilerek kapatılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; fatura inceleme ve geri ödeme sürecinin hızlandırılmasını sağlamak amacıyla Sağlık Bakanlığından Kuruma kura yoluyla 176 uzman tabip, 173 tabip ve 15 diş hekimi ataması talep edildiği; ayrıca 40 üniversite ile yeni protokoller imzalanarak global bütçe uygulamasına başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İş Avans ve Kredileri Hesabı ile Kişilerden Alacaklar Hesabının mali tablolarında tam ve doğruyu göstermesini temin etmek amacıyla;

- Sağlık hizmet sunucularına verilen avansların süresinde incelenerek ya da inceletilerek kapatılması, kapatılmayanların Kişilerden Alacaklar hesabına atılarak her biri için ayrı tahsilat izleme dosyaları açılması,
- Teknik personel eksikliklerinin giderilmesi,
- Sağlık hizmet sunucularının sunmuş oldukları fatura ve eki belgelerin süresi içinde incelenmemesi nedeniyle avansların kapatılmamasında varsa sorumluluğu bulunanlar hakkında gerekli inceleme ve soruşturmanın yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Yurtdışı Tedavileri Kapsamında Verilen Döviz Cinsinden Sağlık Avanslarının Süresinde Kapatılmaması

5510 sayılı Kanun'un 66'ncı maddesi kapsamında; yurtdışında gerçekleştirilen tedaviler için kişilere veya sağlık hizmeti sunucularına döviz cinsinden verilen sağlık tedavi avanslarından 19.903.629,37 TL tutarında avansın ve döviz cinsinden verilen kemik iliği sağlık tedavi avanslarından 80.619.016,70 TL tutarında avansın süresi içinde kapatılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 35'inci maddesi ve Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 11'inci maddesinde mutemetlerin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre; İş Avans ve Kredileri Hesabında kayıtlı bulunan avans ve kredi tutarından süresi içinde mahsup ve iade edilmeyenler bu hesaba alacak, sorumluları adına 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yurtdışı tedaviler için döviz cinsinden verilen sağlık tedavi avansları ve döviz cinsinden verilen kemik iliği sağlık tedavi avansları incelendiğinde, 31.12.2016 tarihi itibarıyla toplam 100.522.646,07 TL tutarında avansın süresi içinde kapatılmadığı hatta 2010 yılından bekleyen avanslar olduğu görülmüştür.

Yurtdışı tedaviler için döviz cinsinden verilen sağlık avanslarının sigortalı veya hak sahibi ya da sigortalının vefat etmesi durumunda varisleri tarafından sunulan belgeler üzerinden incelenmesi ve avansların mahsup süresi içinde kapatılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; genel sağlık sigortalıları ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin Türkiye'de yapılamayan tedavilerinin yurtdışında yapılmasına yönelik olarak düzenlenen raporların gerekli onay, teyit ve Genel Müdürlük Makam onayı işlemleri sonrasında, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü ile irtibata geçilmekte ve yurtdışı sağlık hizmeti sunucusundan randevu talep edilmesi ve tahmini tedavi bedelinin öğrenilmesi istenmekte olduğu, ancak bazı sağlık hizmeti sunucularının tedavi bedelinin tümü veya bir kısmının yatırılmasından sonra randevu vermesi nedeniyle tedavi süreci başlamadan önce sağlık hizmeti sunucusu tarafından istenilen tutarın avans olarak

yatırıldığı,

Genel Müdürlük Makam onayını takiben ödeme işlemlerinin yürütümü için evrakların İl Müdürlüklerine gönderildiği, söz konusu hastalar için Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü kanalı ile temin edilen yurtdışı sağlık hizmeti sunucularından ödemeye esas fatura ve epikriz/tedavi detaylarını içeren rapor vb. belgelerin asıllarının, konsoloslukça onaylı tercümelerine göre İl Müdürlüklerince avansların kapatıldığı belirtilmiştir.

Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirmede, yurtdışı sağlık hizmeti sunucularının, randevu öncesi ücret talep etmeleri, hastaların tedavilerinin raporda belirtilen süreleri aşarak uzaması nedeniyle tedavinin çeşitli aşamalarında fatura göndererek ödeme talep etmeleri ve bu evrakların tercüme süreleri de göz önünde bulundurulduğunda, 5018 sayılı Kanun'un 35'inci maddesi ile Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirtilen sürelere uygun işlem tesis edilmesinin mümkün olamayacağı; aksi takdirde, hastaların tedavilerinde aksaklığa sebebiyet verebileceği ifade edilmiştir.

Ayrıca, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü ile avansların zamanında kapatılmasını temin etmek için yeniden irtibata geçildiği ve fatura inceleme sürecini hızlandırmak amacıyla yurtdışı tedavi giderlerine ilişkin faturaların incelenmesi işlemlerinin tek İl Müdürlüğünde toplandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İş Avans ve Kredileri Hesabı ile Kişilerden Alacaklar Hesabının mali tablolarında tam ve doğruyu göstermesini temin etmek amacıyla; yurtdışı tedaviler için döviz cinsinden verilen sağlık avanslarının süresi içinde incelenmesi ve avansların mahsup süresi içinde kapatılması, kapatılmayanların Kişilerden Alacaklar Hesabına atılarak her biri için ayrı tahsilat izleme dosyaları açılması gerekmektedir.

BULGU 9: 5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci ve Geçici 63'üncü Maddeleri Uyarınca Takibinden Vazgeçilen Bağ-Kur Alacaklarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci ve Geçici 63'üncü maddeleri uyarınca takibinden vazgeçilerek kurum alacaklarından çıkarılan Bağ-Kur alacaklarının Nazım Hesaplar'da izlenmediği ve raporlanmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci maddesinde; kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalılardan, 08.05.2008 tarihi itibarıyla, beş yılı aşan süreye ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelerle ilişkin prim borçlarının kurum alacaklarından çıkarılarak takip edilmemesi gerektiği hükme bağlanmıştır. Ancak, sigortalı ya da hak sahiplerinin daha sonra müracaat ederek borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içerisinde ödemeleri durumunda bu sürelerin sigortalılık süresi olarak değerlendirileceği, sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu hükmün geçerli olduğu belirtilmiştir.

23.04.2015 tarih ve 29335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6645 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 63'üncü maddede ise, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalılardan, 30.04.2015 tarihi itibarıyla 12 ay ve daha fazla süreye ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelerle ilişkin prim borçlarını, 01.05.2015 tarihinden itibaren üç ay içinde ödememeleri veya ilgili kanunları uyarınca yapılandırmamaları hâlinde, bu sürelerle ilişkin prim borçlarının Kurum alacaklarından çıkarılarak takip edilmemesi gerektiği, ancak daha sonra sigortalı ya da hak sahipleri tarafından talep edilmesi durumunda durdurulan sigortalılık sürelerinin tamamının ihya edilerek hesaplanan borç tutarının tamamının, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödenmesi halinde bu sürelerin sigortalılık süresi olarak değerlendirileceği hükme bağlanarak 5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci maddesine benzer bir düzenleme yapılmıştır.

Buna göre; söz konusu alacaklar kanun hükmü gereği kurum alacaklarından çıkarılmakla birlikte, daha sonra ilgililerin talebi doğrultusunda kanunda belirtilen şartlarda borçların ödenmesi ile sigortalılığın ihya imkanı bulunduğundan, bu alacakların koşullu alacak haline getirildiği görülmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 282'nci maddesinde; varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile kamu idarelerinin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerinin izlenmesinde Nazım Hesaplar'ın kullanılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. 5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci ve Geçici 63'üncü maddelerinin ikinci fıkralarına göre, sigortalı ya da hak sahiplerinin daha sonra müracaat etmeleri durumunda hesaplanacak borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde ödemeleri halinde, durdurulan sürelerin sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi ve ödenen

borç tutarlarının gelir kaydedilmesi gerekmektedir. Muhasebe Yönetmeliği'nin mezkûr maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci ve Geçici 63'üncü madde hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Kurum açısından gelecekte doğması muhtemel bir gelir kalemi söz konusudur ve sigortalılıkları durdurulan kişilere ilişkin toplam prim tutarının mali tablolarda alacak olarak takibi yapılmasa da, Nazım Hesaplar'da izlenmesi ve raporlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, SGK'dan alınan veriye göre, 31.12.2016 tarihi itibariyle Geçici 17'nci madde kapsamında 1.581.983.711,80 TL prim aslı, 3.900.748.670,20 TL gecikme cezası alacağı, Geçici 63'üncü madde kapsamında ise; 26.999.972.556,42 TL prim aslı ve 13.191.655.345,12 TL gecikme cezası alacağı olmak üzere toplam 45.674.360.283,54 TL kurum alacağından vazgeçildiği, ancak gelecekte doğması muhtemel bu tutarın Nazım Hesaplar'da gösterilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; durdurulan sigortalılık sürelerine ilişkin daha sonra talebe bağlı olarak yapılabilecek olan ihya işleminin sigortalılık durdurulduğunda takibinden vazgeçilen alacak üzerinden yapılmadığı, sigortalı ya da hak sahiplerinin Kuruma müracaatları tarihindeki 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden (başvuru tarihindeki asgari ücret tutarı esas alınarak hesaplanan alt ve üst sınırlar dâhilinde) hesaplanarak yapıldığı, bu nedenle durdurulan sigortalılık sürelerine ilişkin takibinden vazgeçilen prim borçlarının raporlanmadığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; takibinden vazgeçilen ancak ilgilinin başvurusuyla ihya imkanı bulunan alacakların koşullu alacak mahiyetinde olması, bu alacakların nazım hesaplarda ve dolayısıyla bilanço dipnotunda gösterilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Kamu idaresinin cevap kısmında belirttiği, ihya işleminin sigortalılık durdurulduğunda takibinden vazgeçilen alacak üzerinden değil de, sigortalı ya da hak sahiplerinin Kuruma müracaatları tarihindeki 5510 sayılı Kanununun 80'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanması hususu sözkonusu alacakların raporlanmasına engel teşkil etmemektedir. Kamu idaresi bilanço dipnotlarında, sözkonusu koşullu alacakların ihya edilmesi halinde tutarlarının ilgili kanun hükmüne göre yeniden belirlenerek güncelleneceğini belirtebilir. Bu tür koşullu varlık ve yükümlülüklerin nazım hesaplarda takip edilmesi ve bilanço dipnotlarında açıklanması, mali saydamlık ve tam açıklama ilkelerinin gereğidir.

Bu itibarla; 5510 sayılı Kanun'un Geçici 17'nci ve Geçici 63'üncü maddeleri uyarınca

takibinden vazgeçilerek Kurum alacaklarından çıkarılan ancak, ilgililerin müracaatıyla ihya edilmesi mümkün bulunan koşullu alacak tutarlarının Nazım Hesaplar'da izlenerek raporlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Mali Tablolarda Dipnotlara Yer Verilmemesi

Mali raporların dipnotlarında muhasebe politikalarının belirtilmesi ve bilgilerin doğru yorumlanmasını sağlayacak yeterli detayda açıklamaların yer alması gerekmektedir. Mali tablolarda dipnotlara yer verilmesi temel muhasebe kavramlarından olan "tam açıklama kavramı"nın gereği olup mali saydamlığın sağlanmasına da katkı sağlamaktadır.

Mali tabloların sunulmasını açıklayan 1 No.lu Devlet Muhasebe Standardına göre; mali tablolara ilişkin notlar, koşullu yükümlülük ve taahhütlerin yanı sıra faaliyet sonuçları tablosu, bilânço, nakit akış tablosu ve varlıklar/yükümlülükler değişim tablolarında gösterilen tutarların anlatımlı tanımlarını, ayrıntılı cetvellerini veya analizlerini içerir. Mali tablolara ait notlar sistematik bir şekilde sunulmalı, faaliyet sonuçları tablosu, bilânço, nakit akış tablosu ve varlıklar/yükümlülükler değişim tablolarında her bir kalem, notlar bölümündeki ilgili bilgilerle ilişkilendirilmelidir.

Bu kapsamda mali tablolarda hangi tür bilgilerin dipnotlarda gösterilmesi gerektiği Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde detaylı bir şekilde düzenlenmiştir. Buna göre Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin;

- 5'inci maddesinin (h) bendinde, tutarlılık ilkesi gereğince, muhasebe uygulamalarının, faaliyet ve bütçe uygulama sonuçlarının ve bunlara ilişkin yorumların birbirini izleyen dönemlerde tutarlı bir şekilde karşılaştırılabilirliğinin sağlanması gerektiği, uygulanan muhasebe politikalarının değişmesi durumunda, değişikliklerin ve mali etkilerinin mali tablo dipnotlarında açıklanmasının zorunlu olduğu,
- 6'ncı maddesinin (e) bendinde, şarta bağlı gelirlerin Faaliyet Sonuçları Tablosunun dipnotunda açıklanacağı,
- 9'uncu maddesinin (ğ) bendinde, tutarları net olarak hesaplanamayan alacakların bilanço dipnotlarında veya eklerinde gösterileceği,

- 9'uncu maddesinin (i) bendinde, kamu idareleri tarafından tahsis edilen ya da tahsisli olarak kullanılan taşınmazlara ilişkin bilgilerin bilanço dipnotlarında gösterileceği,
- 12'nci maddesinin (b) bendinde, Nazım Hesaplar'ın bilanço dipnotlarında gösterileceği,
- 19'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında, ulusal para dışında yabancı bir para cinsinden raporlama yapılması halinde yabancı paranın cinsi, yabancı para cinsinden raporlama yapılmasının nedenleri ve uygulanan döviz kurunun dipnotlarda belirtilmesi gerektiği,
- 24'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasında, hizmet imtiyaz sözleşmesinin türü, yapısı ve kapsamı gibi bilgilerin mali tablo dipnotlarında açıklanacağı,
- 25'inci maddesinin 5'inci fıkrasında, kamu idarelerince imzalanan her bir finansal kiralama sözleşmesinin türü, yapısı ve kapsamı gibi bilgilerin mali tablo dipnotlarında açıklanacağı,
- 40'ıncı maddesinin 2'nci fıkrasında, kamu idarelerince verilen garantilerin raporlama dönemlerinde değerlemeye tabi tutulacağı ve bilanço dipnotlarında gösterileceği,
- 315'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında, dönem net fazla veya açığının ne kadarının kur ve değer değişimleri farklarından kaynaklandığının ve bunların faaliyet sonucunu nasıl etkilediğinin Faaliyet Sonuçları Tablosunun dipnotunda gösterileceği,
- 327'nci maddesinin 2'nci fıkrasında, kamu idare hesaplarının Sayıştaya verilmesi kapsamında hazırlanan mali tablolar ile elektronik ortamda yayımlanan mali tablolar arasında farklılık olması halinde nedenlerinin mali tablonun dipnotlarında açıklanacağı, hüküm altına alınmıştır.

Ancak, SGK muhasebe kayıtlarında kur ve değer değişimleri farkları, tahsisli taşınmazlar ve nazım hesaplara ilişkin bilgiler bulunmasına rağmen, bunlara ilişkin mali tabloların dipnotlarında açıklama yapılmadığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; kur ve değer değişimleri farkları ile tahsisli taşınmazlar hakkında bilgi ve tablolar hazırlanarak, nazım hesaplar ise tablo şeklinde olmak üzere bilanço ile birlikte sunulmasını sağlayacak bir dipnot rapor yapısının MOSİP sisteminde oluşturulmasına yönelik çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; temel muhasebe kavramlarından "tam açıklama kavramı" gereğince Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde düzenlenen açıklayıcı mahiyetteki bilgilerin mali tabloların dipnotlarında gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Bazı Hekimlerin Prime Esas Kazançlarının Asgari Ücret Üzerinden Bildirilmesi

SGK ile sözleşmeli özel hastane ve tıp merkezleri ile muhtelif işyerlerinde işyeri hekimi olarak 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında hizmet akdiyle çalıştırılan 1.066 uzman doktor ve pratisyen hekimin prime esas günlük kazançlarının 2016 yılında asgari ücret üzerinden bildirildiği tespit edilmiştir. Bildirilen prime esas günlük kazançlarına göre hekim sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Söz konusu tablo, 2016 yılında özel sağlık hizmet sunucularında yıl boyunca veya belli sürelerde muayene, tetkik veya tedavi işlemi gerçekleştiren hekimlerin tamamını kapsamaktadır.

Tablo 8: Bildirilen Prime Esas Günlük Kazançlarına Göre Hekim Sayıları

Bildirilen Günlük Prim (TL)	Hekim Sayısı
Asgari Ücret (54.9)	1.066
55-100	4.189
101-200	6.254
201-300	4.903
300+	7.659

Hekimlerin hizmet akdi ile asgari ücret karşılığı çalıştırılmasının ekonomik ve sosyal düzen ile çalışma hayatının gerçeklerine aykırı olduğu, söz konusu çalışanların meslek unvanları, fiilen yaptıkları işler ve emsallerine ödenen ücretler gibi hususlar dikkate alındığında aylık prim ve hizmet bildirelerinde beyan edilen ücretlerinin gerçeği yansıtmadığı açıktır.

Prime esas kazançların düşük gösterilmesi, kayıt dışı istihdamın bir çeşidi olarak Kurumun prim kaybı yanında, Hazinesinin de vergi kaybına neden olmakta, ayrıca çalışanların sosyal güvenlikten doğan haklarını eksiltmektedir.

5510 sayılı Kanun'un 102-c/2 maddesine göre "86'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri, Kurumca belirlenen şekilde ve usûlde vermeyenler ya da Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler veya belirlenen süre içinde vermeyenlere her bir fiil için; .. Belgenin ek olması halinde, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin sekizde biri tutarında..." idari para cezası uygulanır.

Aynı Kanun'un 102-c/4 maddesi ise,“(İşverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin).. mahkeme kararından, denetim elemanlarının tespitlerinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.” hükmünü amirdir.

Kamu idaresi cevabında özetle; hizmet akdiyle SGK ile sözleşmeli özel hastane ve tıp merkezlerinde çalışan doktorlar ile muhtelif işyerlerindeki işyeri hekimlerinin primlerinin asgari ücret düzeyinde veya asgari ücrete yakın seviyelerden bildirilmesinin çalışma hayatının gerçeklerine uygun olmadığına taraflarınca da değerlendirilmekte olduğu, kalifiye meslek gruplarındaki sigortalıların ücretlerini eksik bildirdiği düşünülen işverenlere bilgilendirme mektupları gönderilmesinin planlandığını, ayrıca Raporumuzda tespit edilen kişiler ile ilgili olarak gerekli işlemlerin yapılabilmesi için Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerimize talimat verileceğini bildirmektedir.

Sonuç olarak; söz konusu hekimlerin ücretlerinin düşük gösterilmesi dolayısıyla SGK ile sözleşmesi bulunan ilgili özel hastane ve tıp merkezleri ile işyeri hekimi olarak çalıştıkları işyerlerine yukarıdaki madde hükümleri gereğince idari para cezası uygulanması, eksik kazançlara ait sigorta primlerinin gecikme zam ve faizi ile birlikte işverenden tahsil edilmesi, ayrıca inceleme sonucu elde edilecek ilişkili bulguların, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 344 ve 359 ncu maddeleri gereğince değerlendirilmek üzere Maliye Bakanlığı'na ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 102-1/a maddesine göre değerlendirilmek üzere Çalışma Bakanlığı'na gönderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 12: Ölen Kişilere Genel Sağlık Sigortası (GSS) Primi Tahakkuk Ettirilmesi

Genel Sağlık Sigortası (GSS) prim tahakkuk verilerinin İçişleri Bakanlığı'nın Merkezi Nüfus İdare Sistemi (MERNİS) ve SGK'nın MEDULA Sistemlerindeki kayıtlar ile karşılaştırılması sonucu 4.315 kişi için ölüm tarihlerinden sonraki dönemler için GSS primi tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu hatanın SGK'nın prim tahakkuk sisteminin MERNİS kayıtlarıyla karşılaştırılmasındaki sorunlardan doğduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, bir sağlık kurum veya kuruluşunda hayatını kaybeden kişiler için MEDULA Sisteminde kişinin vefat ettiği bilgisi yer almaktadır. Dolayısıyla, söz konusu kişilerin hayatta olmadıkları bilgisi SGK'nın kendi kayıtlarında da mevcuttur.

Ölen kişilere GSS primi tahakkuk ettirilmesi dolayısıyla 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının 2.380.567 TL fazla gösterilmesine yol açmıştır.

Bu itibarla, GSS prim tahakkuk sisteminin, hayatta olmayan kişilere prim tahakkuk ettirilmemesini sağlayacak şekilde düzenlenmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; konu ile ilgili gerekli araştırma yaparak, program kaynaklı olduğunu düşündükleri sonlandırılmayan tescillerin olduğu tespit ettiklerini, bu kayıtların tespiti sonrasında ilgili tescillerin ölüm tarihi itibarıyla sonlandırılmasına yönelik çalışma gerçekleştirildiğini ve bununla birlikte aynı hatanın oluşmaması için programda gerekli değişiklik çalışmalarının tamamlanarak hayata geçirildiğini bildirmektedir.

Sonuç olarak; GSS prim tahakkuk sisteminin, hayatta olmayan kişilere prim tahakkuk ettirilmemesini sağlayacak şekilde düzenlenmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 13: Özel Sektöre Ait Geçici İşyerlerinden Olan Kurum Alacaklarının Zamanında Takip ve Tahsil Edilmemesi

Otomatik icra programının; özel sektöre ait geçici işyerlerine ilişkin alacakları kapsamadığı ve bu nedenle de söz konusu işyerlerine ilişkin alacakların takibinin sağlıklı bir şekilde yapılmadığı, bazı kurum alacaklarının ise zamanaşımına uğratıldığı tespit edilmiştir.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37'nci maddesinde süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primlerinin, işsizlik sigortası primlerinin, idari para cezalarının, gecikme zamlarının ve katılım paylarının Kurum alacağına dönüşeceği, bu alacakların tahsilinde 6183 sayılı Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı,

5510 sayılı Kanununun 88'inci maddesinde ise Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve

diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı, Kurumun 6183 sayılı Kanun'un uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanacağı,

hükümleri yer almıştır.

Bu kapsamda Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsil edilmesinin güvence altına alınması ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında yaptırımların uygulanması için otomatik icra programı oluşturulmuştur.

İşverenlerin sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve damga vergisi borçlarının süresi içinde ödenmemesi halinde söz konusu alacakların, 26/8/2014 tarihli OLUR ile sigorta primi ve işsizlik sigortası prim borçları yönünden her yılın Mart ve Eylül aylarında (altı ayda bir), damga vergisi borçları yönünden her yılın Mart ayında (yılda bir defa) otomatik icra programı vasıtasıyla icra servislerine aktarılmasına karar verilmiştir.

Ancak otomatik icra programı incelendiğinde programın; özel sektöre ait geçici işyerlerine ilişkin alacakları kapsamadığı ve bu nedenle de söz konusu işyerlerine ilişkin alacakların takibinin sağlıklı bir şekilde yapılmadığı, bazı kurum alacaklarının ise zamanaşımına uğratıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; devamlı mahiyetteki işyerleri ile birlikte özel sektöre ait geçici işyerlerinin de Otomatik İcra Programı kapsamına alınmasına ilişkin program talebinin yapılmış olduğu ve 2017 yılında çalıştırılacak ilk otomatik icra işlemi özel sektöre ait geçici işyerlerinin de otomatik icra kapsamına alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususa iştirak etmiş ve 2017 yılında çalıştırılacak ilk otomatik icra işlemi özel sektöre ait geçici işyerlerine ilişkin alacakların da yer alacağını belirtmiştir. Bu itibarla; özel sektöre ait geçici işyerlerine ilişkin alacakların takibinin sağlıklı yapılması için bu alacakların otomatik icra programı kapsamına alınması gerekmektedir.

BULGU 14: Sigortalı İşten Ayrılış Bildirgesini Süresinde Vermeyen İşverenlere İdari Para Cezası Uygulanmaması

İşverenler; 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalıştırdıkları kişilerin herhangi bir nedenle işten ayrılmaları halinde 5510 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde belirtilen süreler içerisinde söz konusu durumu Kuruma bildirmekle yükümlü olup yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere Kanun'un 102'nci maddesi gereği idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; işverenlere 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalıştırdıkları kişiler için işten ayrılmalarına rağmen işten ayrılış bildirgesini vermemeleri nedeni ile her bir sigortalı için uygulanması gereken aylık asgari ücretin onda biri tutarındaki idari para cezasının uygulanmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; raporda yer alan hususa ilişkin olarak sisteme bazı engelleyici kontrollerin konulduğu; diğer taraftan, rapor ekinde yer alan kayıtların incelenmesine devam edildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında raporda yer alan hususa ilişkin olarak sistemde bazı düzeltmeler yapıldığı ifade edilmiş olsa da rapor ekinde yer alan örneklerden söz konusu düzeltmelerin yeterli olmadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, sigortalı işten ayrılış bildirgesiyle ilgili olarak;

- Sigortalı işten ayrılış bildirgesini süresinde vermeyen işverenlere idari para cezası uygulanması,
- Aylık prim hizmet bildirge sistemine, işten ayrılış bildirgesini vermeyen işverenlerin tespitine yönelik kontrollerin konulması,

sağlanmalıdır.

BULGU 15: Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabi Çalışanların Yanlış Belge Türü Üzerinden Bildirilmesi

4/1-a kapsamında emekli olduktan sonra yeniden 4/1-a kapsamında çalışmaya başlayan kişiler için yanlış belge türü üzerinden APHB (Aylık Prim Hizmet Bildirgesi) verildiği tespit

edilmiştir.

29.04.1986 yılında 3279 sayılı Kanunla 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda yapılan düzenlemeyle sosyal güvenlik destekleme primi kesilmesi uygulanmasına başlamıştır. Anılan Kanunun 3. maddesinde Kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malullük veya emekli aylığı almakta iken bu Kanuna tabi sigortalı bir işte çalışanların prime esas kazançları üzerinden Sosyal Güvenlik Destek Primi kesileceği hüküm altına alınmıştır. İşverenlerin SGDP'ne tabi çalıştırdıkları bu sigortalılar için 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 86. maddesi, Sigortalı İşlemleri Yönetmeliği 102. maddesi, İşveren Uygulama Tebliği 2. maddesinde belirtilen usullere göre bildirim yapılması sırasında belge türünü "02-Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabi Çalışanlar" olarak seçmeleri gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, 4/1-a kapsamında emekli olduktan sonra yeniden 4/1-a kapsamında çalışmaya başlayan sigortalılara "02-Sosyal Güvenlik Destek Primine Tabi Çalışanlar" belge türünden değil diğer belge türlerinden APHB verildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; 5510 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin beşinci fıkrası gereğince 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki hizmetleri ile yaşlılık aylığı bağlanan sigortalılar aylık bağlandıktan sonra çalışmaya başladıkları işyerlerinde işe giriş bildirgesinde tüm sigorta kollarına tabi çalışmayı tercih edebileceklerdir. Aynı işveren yanında çalışmalarının devam etmesi halinde "Sigortalı Tercih Bildirim Formu" ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışarak aylıklarının yeniden bağlanmasını talep edebilmekte ya da işveren yanında çalışmalarının devam etmesi halinde Sigortalı Tercih Bildirim Formu ile aylıklarını kestirip tüm sigorta kollarına tabi olmayı tercih edebilmektedirler.

21.08.2013 tarihli ve 28742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan SSİY'nin 58 inci maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle yaşlılık aylığı almakta olup işyeri değişmeksizin sigortalılık niteliğini, dolayısıyla prim ödeme şeklini değiştiren sigortalılardan sigorta kolu tercih bildirimini alınmamakta olup işverenlerce düzenlenen işe giriş bildirgesinde belirtilen sigortalılık türüne göre işlem yapılmaktadır. Ancak, sigortalıların tüm sigorta kollarına tabi olarak ya da sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışacaklarına ilişkin tercih, sigortalı işe giriş bildirgesinin düzenlenmesi sırasında alınmakta olup ayrıca aylık prim ve hizmet belgelerinin düzenlenmesi sırasında sigortalı tercihinin ilişkin herhangi bir kontrol yapılmadığı belirtilmektedir. İlgili konuya ilişkin olarak Kurumun 27.04.2017 tarihinde Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğüne program talebinin olduğu ifade edilmektedir.

Sonuç olarak; bulguda tespit edilen yanlış bildirimde bulunulan aylık prim hizmet belgeleri iptal edilmeli ve işverenler tarafından yanlış belge türünden APHB verilmesini engelleyecek kontrollerin işveren sistemine konulmasını sağlayacak programın uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Sigortalıya İşten Ayrıldığı Halde Hastalık Nedeni ile Geçici İş Göremezlik Ödemesinde Bulunulması

İşten ayrılan sigortalılara, çalışmadıkları dönemlere ilişkin hastalık halleri nedeni ile geçici iş göremezlik ödemesinde bulunulduğu tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi veya 5'inci madde kapsamında sigortalılıkları sona ermiş ve 9'uncu maddede belirtilen süreler geçmiş olmasına rağmen bazı sigortalılara geçici iş göremezlik ödeneği verildiği görülmüştür.

SGK tarafından yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından istirahat raporu alınmış olması şartıyla; 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5'inci maddesi kapsamındaki sigortalılardan hastalık sigortasına tabi olanların hastalık sebebiyle iş göremezliğe uğraması halinde, iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla geçici iş göremezliğin üçüncü gününden başlamak üzere her gün için, geçici iş göremezlik ödeneği verilmektedir.

Kanun'un 9'uncu maddesi gereği, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların, hizmet akdinin sona erdiği tarihten itibaren sona ermektedir. Ancak, hastalık ve analık hükümlerinin uygulanmasında sigortalılık; ilgili kanunlar gereği sigortalının ücretsiz izinli olması, greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde, bu hallerin sona ermesini, diğer hallerde ise hizmet akdinin sona erdiği tarihi takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

Yapılan incelemede; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi veya 5'inci madde kapsamında sigortalılıkları sona ermiş ve 9'uncu maddede belirtilen süreler geçmiş olmasına rağmen sigortalılara geçici iş göremezlik ödeneği verildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; rapor ekinde yer alan geçici iş göremezlik ödemelerinde bazı kişilere yapılan ödemelerin mevzuata uygun olduğu; işten ayrıldığı halde hastalık nedeni ile geçici iş göremezlik ödemesi yapılan kişiler için ise gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu ve rutin kontroller ile tespiti yönelik program yazılım çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında rapor ekinde yer alan geçici iş göremezlik ödemelerinde bazı kişilere yapılan ödemelerin mevzuata uygun olduğu ifade edilmiş olsa da bunlara ilişkin herhangi bir kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Bu itibarla, hastalık geçici iş göremezlik ödeneği ödemeleri kapsamında;

- Sigortalılıkları sona ermiş ve 9'uncu maddede belirtilen süreler geçmiş olanlara yapılan ödemelerin geri alınması,
- Kullanılan programa sigortalılıkları sona ermiş ve 9'uncu maddede belirtilen süreler geçmiş olanlara bu ödemelerin yapılmasını engelleyecek kontrollerin konulması, sağlanmalıdır.

BULGU 17: Yaşlılık Aylığı Almakta Olanlara Hastalık Geçici İş Göremezlik Ödemesinde Bulunulması

Yaşlılık aylığı alan sigortalılara yaşlılık aylığı ile birlikte hastalık geçici iş göremezlik ödemesinde bulunulduğu tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesi gereği yaşlılık aylığının ödenmesine başlanacağı tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı, geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihi takip eden ay başından başlar. Ancak, bağlanacak yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark verilir.

Yapılan incelemede; kendisine yaşlılık aylığı bağlanan bazı kişilere aylığın bağlandığı tarihten sonra da hastalık nedeni ile geçici iş göremezlik ödeneği verildiği; bağlanacak yaşlılık aylığı, geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla olan bazı sigortalılara ise, aradaki

fark yerine aylığın tamamının verildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; rapor ekinde yer alan geçici iş göremezlik ödemelerinde bazı kişilere yapılan ödemelerin mevzuata uygun olduğu; hatalı olarak yapılan geçici iş göremezlik ödemeleri için ise gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında rapor ekinde yer alan geçici iş göremezlik ödemelerinde bazı kişilere yapılan ödemelerin mevzuata uygun olduğu ifade edilmiş olsa da bunlara ilişkin herhangi bir kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Bu itibarla, hastalık geçici iş göremezlik ödeneği ödemeleri kapsamında;

- Sigortalılara yapılan yersiz geçici iş göremezlik ödemelerin geri alınması,
- Kullanılan programa yaşlılık aylığı bağlanan kişilere bu ödemelerin yapılmamasını; bağlanacak yaşlılık aylığı, geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla olan sigortalılara ise yalnızca aradaki farkın ödenmesini temin edecek kontrollerin konulması,

sağlanmalıdır.

BULGU 18: Kurum ile TOKİ Arasındaki Arsa Bedeli Karşılığı İnşaat Yaptırılmasına İlişkin Protokol'ün Süresinin Sona Ermesine Rağmen Mahsuplaşmanın Yapılmaması ve Söz Konusu Protokol'ün Kurum Menfaatine Aykırı Hükümler İçermesi

SGK ile TOKİ arasında düzenlenen arsa bedeli karşılığında inşaat yaptırılmasına ilişkin protokolün 23.01.2016 tarihi itibarıyla süresinin sona erdiği ancak herhangi bir mahsuplaşmanın yapılmadığı ve söz konusu protokolün kurum menfaatlerine aykırı hükümler içerdiği tespit edilmiştir.

Kurum, 5502 sayılı Kanun'un 25/A maddesine göre ihtiyaç duyduğu hizmet binalarını mülkiyetinde bulunan arazi ve arsa ve binaların devri karşılığında ve/veya düzenlenen protokol çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırma yetkisine sahiptir.

SGK ile TOKİ arasında arsa bedeli karşılığında inşaat yaptırılmasına ilişkin çerçeve protokol 23.01.2009 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu protokolün hayata geçirilmesine ilişkin protokole 23.02.2009 tarihinde taraflarca imzalanmıştır. 23.01.2009 tarihli protokole göre,

TOKİ tarafından yapılacak her bir iş için ek protokoller yapılacaktır. Bu kapsamda, Kurum tarafından TOKİ'ye 41 adet taşınmazın 173.027.492,55 TL bedel karşılığında devredildiği, devredilen bu taşınmazlar karşılığında 25 adet hizmet binası yaptırılmasına ilişkin ek protokoller düzenlediği ancak protokollerden 3'ünün iptal edildiği, protokoller kapsamında 169.844.846,44 TL maliyetle 20 adet hizmet binasının TOKİ tarafından tamamlandığı, 2 adedinin ise yapım aşamasında olduğu görülmüştür.

Anılan çerçeve protokolün 10'uncu maddesine göre, taraflar arasındaki protokol 5 yıl süreyle yürürlükte kalacak olup, 5'inci yılın sonunda mahsuplaşma yapılacak, ancak belirtilen süre Yönetim Kurulu kararı ile 2 yıl süre ile sınırlı kalmak üzere uzatılabilecektir. Bu hükme istinaden taraflar arasında 16.04.2014 tarihli ek protokol imzalanmıştır. Söz konusu ek protokolün 2'nci maddesiyle TOKİ'ye devredilen arsa bedelini aşmamak ve yeni iş verilmemek kaydıyla kalan işlerin ikmal edilmesi için protokolün süresi 2 yıl uzatılmıştır. Dolayısıyla protokolün süresi 23.01.2016 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

Kurum ile TOKİ arasındaki arsa bedeli karşılığı inşaat yaptırılmasına ilişkin protokolün süresinin sona ermesine rağmen 31.12.2016 tarihi itibarıyla herhangi bir mahsuplaşmanın yapılmadığı, ancak idareler arasında yapılan yazışmalardan yapımı tamamlanan 20 hizmet binası ile yapımı devam eden 2 hizmet binasının maliyetlerinin arsa bedelini aşacağı anlaşılmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ek protokolde arsa bedelinin aşılmaması kaydıyla süre uzatıldığı dikkate alındığında protokol hükümlerine aykırı hareket edildiği değerlendirilmektedir. Ayrıca çerçeve protokolün 13'üncü maddesinde tarafların yükümlülüklerini ihlal etmesi ve yasal süresi içerisinde yerine getirmemesi halinde çekilecek ihtarname ile fesih hakkının olduğu ve fesih nedeniyle doğacak zararların talep edilebileceği belirtilmesine rağmen TOKİ'nin yapımını üstlendiği hizmet binalarının ek süre içerisinde tamamlanmaması nedeniyle kurum tarafından herhangi bir ihtarname çekilmediği görülmüştür.

Yine, çerçeve protokolün 10'uncu maddesinde Kurum tarafından TOKİ'ye devredilen arsa bedellerinin yapım maliyetlerindeki artışları karşılamak amacıyla %10 artırılacağı, TOKİ'nin ise ihale bedellerine (altyapı bedelleri + fiyat farkı + KDV) % 10 ilave edilerek mahsuplaşma yapılacağı hükmü bulunmaktadır. SGK tarafından verilen arsaların mülkiyeti 2009 yılında TOKİ'ye geçmiş, dolayısıyla SGK hizmet binalarının bedellerini TOKİ'ye protokol başlangıcında ödemiştir. Oysa TOKİ yükümlülüğünü ek protokollerde belirlenen süreler sonunda yerine getirmekte ve ihale bedeli ile bina maliyetine eklenen fiyat farkı, altyapı

bedeli ve KDV bedellerini %10 artırarak mahsup edilecek bedeli belirlemektedir. Bu durumun, mahsuplaşma aşamasında, Kurumun aleyhine sonuç doğuracağı açıktır. İdareler arasında düzenlenen protokoller değişebilir nitelikte olup eşitlik ilkesine uygun hükümler taşımalıdır. Bahsi geçen protokol ile buna ek olarak düzenlenen protokollerde eşitlik ilkesine uyulmadığı ve kurum aleyhine hükümler içerdiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurum ile TOKİ arasındaki arsa bedeli karşılığı inşaat yaptırılmasına ilişkin ek protokolün süresinin 23.01.2016 tarihinde dolduğu ancak TOKİ tarafından yürütülen işlere ait kesin hesaplar yapılmadığından mahsuplaşmanın gerçekleşemediği ve çerçeve protokolün 10'uncu maddesinde bu hususla ilgili değişiklik yapılarak 18.02.2017 tarihinde yeniden ek protokol imzalandığı bildirilmiştir.

2015 yılında Kurum tarafından TOKİ'ye yazılan yazıda; 23.01.2009 tarihli Protokol kapsamında 2009 yılında TOKİ Başkanlığına devredilen arsa bedellerinin fiyatlarının güncellenmesine ilişkin bir hüküm bulunmadığından bahisle protokole bu hususta bir madde eklenmesi talep edilmiş, TOKİ'nin cevabi yazısında, mevcut protokol hükümlerinde TOKİ tarafından yapılan harcamaların güncellenmesine ait hüküm bulunmadığı göz önünde bulundurularak imzalanacak ek protokolün hesaplama tekniği açısından fark yaratmayacağı düşünüldüğünden Kurum talebinin uygun görülmediği belirtilmiş; 2016 tarihli Kurum yazısı ile halen devam eden inşaatlar bulunması ve mahsuplaşma yapılamaması nedeniyle SGK talebinin tekrar değerlendirilmesi talep edilmiş, TOKİ'nin cevabi yazısında arsa güncellenmesi ile ilgili protokol hükmü açık olduğundan güncelleme talebinin uygun görülmediği bildirilmiştir.

2017 tarihli Kurum yazısında da bahse konu güncelleme ile ilgili protokolde hüküm bulunmadığı belirtilmiş ise de çerçeve protokolün 14'üncü maddesinde "İş bu protokol yürürlüğe girdikten sonra bu protokolün yürütülmesinde protokolde hüküm bulunmayan hususlarla, taraflarca mutabakat sağlanan ek ve değişiklikler konusunda ek protokoller düzenlenebilir. Bu ek protokoller iş bu protokolün ayrılmaz parçasıdır." hükmü bulunduğu ve yapılan araştırmalarda arsa bedelleri ile TOKİ tarafından yapılan harcamaların güncellenmesi hususlarını içeren TOKİ tarafından düzenlenen ek protokoller de olduğundan bahisle, bahse konu bedel güncelleme talebinin Borçlar Kanunu Genel Hükümleri ve Protokolün 14 üncü maddesi gereğince tekrar değerlendirilmesi hususu talep edilmiş, TOKİ'nin cevabi yazısında Protokolde arsa güncellemesine dair hüküm bulunması ve hükmün son derece

net olması sebebiyle Kurum talebinin uygun görülmediği tekrar bildirilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabından çeşitli tarihlerde TOKİ'ye, arsa bedelleri ile TOKİ tarafından yapılan harcamaların güncellenmesine ilişkin yazılar yazıldığı, TOKİ'nin bu güncelleme taleplerini uygun görmediği anlaşılmaktadır. Ancak, Çerçeve Protokolün 14'üncü maddesinde "İş bu protokol yürürlüğe girdikten sonra bu protokolün yürütülmesinde protokolda hüküm bulunmayan hususlarla, taraflarca mutabakat sağlanan ek ve değişiklikler konusunda ek protokoller düzenlenebilir. Bu ek protokoller iş bu protokolün ayrılmaz parçasıdır." hükmü bulunduğu ve hükmün son derece net olması sebebiyle Kurumun taşınmazları peşin olarak devretmesi ve TOKİ'nin yükümlülüklerini peyderpey yerine getirdiği dikkate alınarak Kurum ile TOKİ Başkanlığı arasında karşılıklı mutabakata varılmasına bağlı olarak ek bir protokolle mahsuplaşma şartlarının yeniden belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 19: Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Yönetmelikte Belirtilen Esaslara Uygun Yapılmamış Olması

Sosyal Güvenlik Kurumunun mülkiyeti altında bulunan taşınmazları kayıt altına alması ve izleyebilmesi amacıyla düzenlemesi gereken "Taşınmaz İcmal Cetvelleri" ve "Taşınmaz Formlarını" mevzuatta öngörülen şekilde düzenlemediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde, kamu idarelerine ait taşınmaz ve taşınır malların kaydına ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu Kararı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükmüne yer verilmiştir. Bu hükme istinaden Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmeliğin bazı maddeleri 19.06.2014 tarihli 29035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 03.06.2014 tarihli ve 2014/6455 sayılı Bakanlar Kurulu eki Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle değiştirilmiştir. Anılan Yönetmeliğin "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5' inci maddesinde yer alan düzenleme şu şekildedir:

*"Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların **miktar ve***

değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.”

Bu hükme göre; kayıt ve kontrol işlemleri, idarelerin kuruluş kanunu veya özel mevzuatlarındaki hükümlere göre görevlendirilmiş birimi tarafından taşınmazların hem miktar hem de değer bilgilerini içerecek şekilde yapılacaktır. İdarelerin bu madde kapsamında yapacakları kayıt işlemlerinin ayrıntısı ise Yönetmeliğin 7’nci maddesinde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir. Buna göre kamu idareleri;

- Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu (Ek 2),
- Tapu da Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu (Ek 3),
- Orta Malları Formu (Ek 4),
- Genel Hizmet Alanları Formu (Ek 5),
- Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunu (Ek 6),

yönetmelik ekinde yer alan bilgileri içerecek şekilde hazırlayarak mali hizmetler birimine gönderecektir. Yönetmelikte isimleri belirtilen formların mali hizmetler birimine gönderileceği son tarih ise, Yönetmeliğin 6’ncı maddesinde mali yılı takip eden ay sonu olarak belirlenmiştir. Mali hizmetler birimi kendisine gelen bu formları konsolide ederek *icmal cetvellerini* Ek 7’ye uygun olarak oluşturacaktır.

Ayrıca anılan Yönetmeliğin *Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler* başlıklı Geçici 1’inci maddesinde ise kayıtlı taşınmazların uygulama birliği sağlanması açısından muhasebe kayıtlarına nasıl alınacağına dair açıklık getirilmiştir. Bu maddede yer alan;

“(1) Yönetmeliğin 5’inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınuncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır.

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) *Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.*

(2) *Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır.”*

Hükmüne rağmen, ilgili envanter çalışmalarına başlanmadığı ve sayılan form ve cetvellerin hazırlanmadığı görülmüştür. Söz konusu form ve cetveller taşınmazın kayıt altına alınarak kurum tarafından takip edilebilmesine hizmet etmektedir. Bu nedenle söz konusu dokümanların hazırlanmaması taşınmazların takibini güçleştirmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurumun taşınmaz kayıtlarında herhangi bir değişiklik olması halinde (taşınmaz alımı, satımı, takası, trampası, ifrazı, tevhidı, cins değişikliği vb.) bu husus İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı tarafından bir üst yazı ve tapu belgesi varsa Yönetim Kurulu Kararı ile birlikte Strateji Geliştirme Başkanlığı Gider Muhasebe Daire Başkanlığına bildirildiği ayrıca MOSİP Sistemi faaliyete geçtiği tarihten itibaren taşınmaz kayıtları İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı tarafından sisteme işlenerek takibi sağlandığı ifade edilmektedir.

Bununla birlikte, Kurumun mülkiyetindeki taşınmaz bilgi sistemi ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikle belirlenen formlar arasında tapu senedinde belirtilen cilt, sayfa, sıra no gibi sütunlarda farklılıklar bulunduğu bildirilmiştir. Bu amaçla, Kurum taşınmazlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte belirtilen şekilde kayıtlarının işlenebilmesini teminen yazılım ve program çalışması yapılması için ilgili birime 28.03.2017 tarih ve 1753259 sayılı yazı ile talepte bulunulduğu ve programın hazırlanmasında son aşamaya gelindiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; SGK'nın mülkiyetinde bulunan taşınmazların tam ve doğruyu göstermesini temin etmek üzere “Taşınmaz İcmal Cetvelleri” ve “Taşınmaz Formları”nın mevzuatta öngörülen şekilde düzenlenmesi ve ilgili envanter çalışmalarının bitirilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Taşınmaz Trampa İşlem Sonuçlarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Sosyal Güvenlik Kurumunun, yönetim kurulu kararı ile yaptığı taşınmaz trampa işlemlerinin sonucunun mali tablolarda tam açıklama ve saydamlığı sağlayacak şekilde yer almadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanun'unun 49'uncu maddesinin birinci fıkrasında; "Muhasebe sistemi; malî raporların düzenlenmesi ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde kurulur ve yürütülür." denilmektedir. Aynı maddenin son fıkrasında ise "Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemler ile garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur." hükmü bulunmaktadır. Kamu idarelerine ait varlıklar hususunda saydamlığın sağlanabilmesi ancak tam ve doğru bilgi sunan mali raporlar ile mümkündür.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 7'nci maddesinin d bendinde ise, Yönetim Kurulunun, her türlü kiralama sözleşmesi hakkında karar vermek, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı kadar her yıl artırılabilecek üzere bedeli beşyüz bin Yeni Türk Lirasından fazla olan her türlü; kiraya verme, satış, alım, devir, takas, inşaat, taşınmazların feragatı, yapım ve diğer işlere ilişkin karar vermek, ihale komisyonu kararlarını onaylamak görevleri arasında sayılmıştır. Bu hükme istinaden 11.08.2016 (2016/282 karar no), 18.08.2016 (2016/292 karar no) ve 24.11.2016 (2016/432 karar no) tarihlerinde Yönetim Kurulu Kararı ile Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile yapılan taşınmaz trampa işlemleri sonucunda Hazine aleyhine oluşan toplam 6.369.649,92 TL farkın Kurum muhasebe kayıtlarına intikal ettirilmediği görülmüştür. Kamu idaresi hesaplarının ve mali tabloların temeli olan muhasebe kayıtlarının tam açıklamayı ve saydamlığı sağlayacak şekilde tutulmadığı görülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurum ile Maliye Bakanlığı arasında yapılan taşınmaz trampa işlemlerinin Kurumun muhasebe kayıtlarına alınması için Muhasebe İşlem Fişleri düzenlendiği ve Kurumun Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderildiği ancak, Kurum ile Maliye Bakanlığı arasında trampa işlemleri ülke genelinde halen devam ettiğinden kesin mahsuplaşma yapılamadığı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak; hem genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygun hem de tahakkuk esasına dayanan muhasebe sisteminin gereği olarak Kurum lehine oluşan tutarın niteliğine uygun hesaplarda kayıtlara alınma işleminin tamamlanması ve bundan sonra yapılacak trampa işlemlerinde bu usule uygun olarak gerekli muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 21: Taşınır Mal Yönetiminde Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

Sosyal Güvenlik Kurumunun sahip olduğu taşınırların Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak kayıtlara alındığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde, kamu idarelerine ait taşınmaz ve taşınır malların kaydına ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu Kararı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükmüne yer verilmiştir. Bu hükmeye istinaden çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin bazı maddeleri 2010 ve 2016 yıllarında değişikliğe uğramıştır. Anılan Yönetmeliğin "Taşınırların Kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde yer alan düzenleme şu şekildedir:

" Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır."

İdarelerin bu madde kapsamında yapacakları kayıt işlemleri sırasında dayanıklı taşınırlara birer sicil numarası vermesi ve bu numaraların o taşınırlar üzerinde belirtilmesi gerekir. Dayanıklı taşınırların numaralandırılması işlemi Yönetmeliğin 36'ncı maddesinde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

"Giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilir. Bu numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilir. Fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlem uygulanmaz."

Sicil numarası üç grup rakamdan oluşur. Birinci grup rakam, taşınırın Dayanıklı

Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakam, taşınırın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakam ise taşınıra verilen giriş sıra numarasından oluşur.”

Bu madde hükmünden de anlaşılacağı üzere dayanıklı taşınırlara verilen sicil numaraları, taşınıra ilişkin kimlik bilgisi niteliğindedir ve taşınırı emsallerinden ayıran bir kriterdir. Dayanıklı taşınırların numaralandırılması ve bunların o taşınır üzerinde belirtilmesi, hem kullanıma verilen hem de ambarda bekletilen taşınırların Kurum tarafından takibine imkân tanıyan önemli bir uygulamadır.

Ancak yapılan incelemelerde SGK taşınırlarına MOSİP tarafından otomatik birer taşınır numarası verildiği, bu numaranın da Yönetmelikte belirlenen kriterlerde bir sicil numarası olmadığı görülmüştür. Kurumda taşınırların üzerinde sicil numaralarının belirtildiği herhangi bir uygulama (örneğin barkod sistemi) bugüne kadar yapılmamıştır. Dolayısıyla taşınırların yönetiminde ve amortisman hesaplamalarında çeşitli aksaklıklar yaşanmaktadır. Örneğin, Yönetmeliğin 10. maddesinde sayılan belge ve cetvellerden Taşınır Teslim Belgesi, taşınırlara sicil numarası verilmediğinden ve bu numaralar o taşınırlar üzerinde belirtilmediğinden hangi taşınırın kimin üzerine zimmetli olduğunu göstermemektedir. Bir başka ifadeyle taşınırı emsallerinden ayıran herhangi bir bilgi olmadığından kullanıma verilen taşınır ile kullanılan taşınırın aynı olup olmadığının kontrolü yapılamamaktadır.

Bununla birlikte Kurumun harcama birimi ve ambarlarının kodlanması da Yönetmelikte belirtilen usullere uygun yapılmamıştır.

Yönetmeliğin 38’inci maddesine göre harcama birimlerine iki grup ve on bir rakamdan oluşan kod verilmelidir. Birinci grup (00.00.00.00) sekiz karakterden oluşmalı ve idarenin analitik bütçe uygulamasına ilişkin kurumsal sınıflandırmadaki düzeylerini göstermelidir. İkinci grup ise (000) üç karakterden oluşmalı ve o ilçe, il, bölge veya merkezdeki harcama birimi sayısını göstermelidir. Harcama birimlerinin bünyesinde bulunan ambarlara ise harcama yetkililerince bir düzeyli ve iki karakterden oluşan kod verilmeli ve bu kod aynı harcama birimine bağlı ambarların sayısını göstermelidir. Ambarların, bağlı olduğu harcama birimi koduyla birlikte tanımlanması ve bu kodların taşınır kayıt yetkilileri ile taşınır konsolide görevlilerince yapılan taşınır işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belge ve cetvellerde kullanılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Kurum taşınırlarının, MOSİP Sistemi üzerinde inşa edilen ve muhasebe sistemiyle anlık ve süreç şartına bağlı olarak çalışan Taşınır Mal Modülünde kayıt ve takip edildiği ancak taşınırlara taşınır mevzuatında belirlenen şekilden farklı birer taşınır numarası verildiği ifade edilmiştir. Kurum bu sicil üzerinden taşınırların kayıt ve takibini yapmaktadır. Bununla birlikte, bulguda tespit edilen öneriler dikkate alınarak gerekli çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; Kurumun sağlıklı bir taşınır envanter sisteminin kurulabilmesi açısından mevzuat hükümlerine uygun olarak taşınırlara sicil numarası verilmeli ve bu sicil numaraları taşınırlar üzerinde belirtilmelidir. Bu kapsamda, taşınırların mevzuatta belirtilen şekilde kayıt ve takibinin yapıldığı program çalışmalarının bir an evvel tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 22: Aynı Tarihte Aynı Kişiler İçin Birden Fazla Sağlık Kurumunda Yatarak Tedavi İşlemi Fatura Edilmesi

Sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin bilgiler ile karşılığı ödeme işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi için SGK ve sağlık hizmet sunucuları arasında kullanılan MEDULA Sisteminde tarafımızca yapılan incelemelerde, 2016 yılında muhtelif hastalar adına aynı tarihlerde en az iki farklı sağlık kurumunda yatarak tedavi işlemi kaydedilerek SGK'ya fatura edildiği tespit edilmiştir. Çalışmamızda sağlık kurumundaki yatış ve taburcu tarihleri ile hastaların gününbirlik yatışları dikkate alınmamıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu ile özel sağlık hizmet sunucuları arasında imzalanan Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmesi'nin 7.2.5 maddesine göre, söz konusu sağlık hizmet sunucuları MEDULA'ya kaydettiği her türlü bilginin doğruluğunu ve mevzuata uygunluğunu kabul ve taahhüt etmektedirler. Bir hastanın aynı tarihlerde farklı sağlık tesislerinde yatarak tedavi görmesinin mümkün olmayacağı açıktır, dolayısıyla SGK'ya bu şekilde fatura edilen işlemlerden en az biri hatalıdır.

Kamu idaresi cevabında özetle; MEDULA provizyon sistemi uygulamasında, bir sağlık hizmeti sunucusunda yatarak tedavi gören (günübirlik tedavi hariç) bir hastanın bir başka sağlık hizmeti sunucusuna müracaatında ayaktan veya yatarak tedavi (günübirlik tedavi hariç) provizyonu alınmamakta olduğu, bununla birlikte, konuyla ilgili detaylı çalışmaların devam etmekte olup mevzuata aykırı faturalandırılan sağlık hizmeti bedelleri ilgili sağlık hizmeti

sunucusundan mahsup edileceği, ayrıca mevzuatta yer alan kural parametrelerinin MEDULA sisteminde çalışıp çalışmadığına yönelik yapılan kontrollerin yanında kontrollerin insan faktörü olmaksızın sistem tarafından elektronik olarak gerçekleştirilebilmesi için “Elektronik Risk Denetim Sistemi (ERDS)” adıyla çalışma başlatılmış olduğu bildirilmektedir.

Sonuç olarak; ilgili mevzuat ve sözleşmeler gereğince işlem yapılması ve bu tür işlemlerin önüne geçilebilmesi için MEDULA Sistemine kontrol parametrelerinin etkinliğinin sağlanmasının yanında, SGK tarafından söz konusu aykırılıkların otomatik denetimini sağlamaya yönelik sistemlerin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 23: İcra Takibinde Olan Kurum Alacaklarının Tebliğ Edilmesinde Aksaklıklar Bulunması

İcra takibindeki Kurum alacaklarının tebliğ edilmesi sürecinde ortaya çıkan sıkıntılar nedeniyle alacakların takip ve tahsilinde etkinliğin sağlanamadığı görülmüştür.

Tablo 9: 30.11.2016 Tarihi İtibariyle İcra Takibindeki Alacak Bilgileri

	Prim	İşsizlik S.	İ.P.C	Damga V.	Diğerleri
Asıl	27.373.422.794	2.354.128.596	1.007.265.933	291.497.893	79.073.398
G.Zammı	12.651.515.182	945.462.621	339.525.842	94.225.494	24.379.469
Toplam	40.024.937.976	3.299.591.217	1.346.791.775	385.723.387	103.452.867
Genel Toplam					45.160.497.222

Kurumun, 30.11.2016 tarihi itibariyle icra takibinde olan toplam 45.160.497.222 TL alacağı bulunmaktadır. Tabloda da görüldüğü üzere, icra takibindeki alacakların 40.024.937.976 TL’si sigorta primi, 3.299.591.217 TL’si işsizlik sigortası primi, 1.346.791.775 TL’si idari para cezası, 385.723.387 TL’si damga vergisi, 103.452.867 TL’si ise eğitime katkı payı ve özel işlem vergisi gibi diğer kalemlerden oluşmaktadır. Yapılan incelemeler sonucunda, icra takibinde bulunan kurum alacaklarından Aralık 2016 tarihine kadar 11.296.092.294,20 TL alacağın tebliğ edilemediği görülmüştür.

5502 sayılı Kanun’un 37’nci maddesinde ve 5510 sayılı Kanun’un 88’inci maddesinde süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primlerinin, işsizlik sigortası primlerinin, idari para cezalarının, gecikme zamlarının ve katılım paylarının Kurum alacağına

dönüşeceği, bu alacakların tahsilinde 6183 sayılı Kanun'un 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurum alacağını vadesinde ödemeyenlere 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği ödeme emri ile bildirilmektedir. Ancak, borçluların adreste bulunulamaması, taşınmış olması, adresi eksik bildirmiş olması, adresten geçici olarak ayrılması nedenleriyle işyeri tescil kütüklerinde kayıtlı diğer adreslerin araştırılması, tekrar ödeme emri gönderilmesi ve kütüklerde adreslerin güncellenmemiş olması ayrıca borçlunun tebligatı almaktan imtina etmesi gibi nedenlerle tebliğ işlemleri uzamakta ve sonuçlanamamaktadır. Borçlulara tebligat yapılamaması durumunda alacağa ilişkin takibat ilerleyememekte ve tahsilat şüpheli hale gelmektedir. Söz konusu alacaklara ilişkin tebligat yapılamadığı için muhasebe sisteminde tahakkuk oluşmamaktadır.

6183 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde, hilafına bir hüküm bulunmadıkça bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında ve tebliğlerin yapılmasında Vergi Usul Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. Kurum alacaklarının tebligat esasları, Vergi Usul Kanunu'nun 93 ila 109'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre, hüküm ifade eden belgeler ve yazılar, adresleri bilinen gerçek ve tüzel kişilere posta aracılığıyla iadeli taahhütlü, memur eliyle veya adresleri bilinmeyenlere ilan yoluyla tebliğ edilir. Genel tebliğ usulü, posta aracılığıyla yapılan tebliğ olmakla birlikte, muhatabın adresi hiç bilinmiyorsa, muhatabın bilinen adresi yanlış ve değişmiş ise ya da başkaca sebeplerden dolayı posta ile tebliğ yapılmasına imkan bulunmazsa ilanen tebliğ yoluna gidilmesi mümkündür. Ayrıca, gerekli bilgi işlem altyapısının sağlanması durumunda Kurumca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla elektronik ortamda tebliğ yapılabilmesi kanunen mümkündür.

Kurum alacaklarının takip ve tahsilinde etkinliğin sağlanması amacıyla icra takibinde olan Kurum alacaklarının tebliğinde 6183 sayılı Kanun'da belirlenen tebligat usullerine uyulması için teknik ve idari altyapının biran evvel oluşturulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; borçlulara tebliğ edildiği halde iş yoğunluğu, personel eksikliği nedenleriyle kullanıcılar tarafından tebliğ tarihi sisteme girilememiş icra takip dosyaları olduğu; Kurumca tebliği yapılamayan alacaklar ile ilgili olarak sisteme girilmeyen tebligatların en kısa sürede sisteme girilmesinin 03.05.2017 tarihli ve 2475167 sayılı bir Genel Yazı ile talimatlandırıldığı ve listelerin İl Müdürlüklerine duyurulduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca; 2017 Merkez Eylem Planı içerisinde de yer alan elektronik tebligat programının 2017 yılı sonunda bitirilmesinin planlanmakta olduğu ve 2018 yılında işleme açılmasının hedeflendiği; elektronik tebligatın hayata geçirilmesiyle tebligata ilişkin problemlerin büyük bir kısmının ortadan kalkacağı öngörüldüğü belirtilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum alacaklarının takip ve tahsilinde etkinliğin sağlanması ve Alacaklar Hesabının mali tablolarda tam ve doğruyu göstermesini temin etmek üzere;

- Takipteki alacağın %25'ine denk gelen 11.296.092.294,20 TL tutarındaki tebliğ edilemeyen alacak için biran evvel takibata başlanması ve söz konusu tutarların muhasebe sisteminde kayıt altına alınarak tahakkuklarının oluşturulması,
- Borçlulara tebliğ edildiği halde tebligat tarihi sisteme girilmeyen dosyaların biran evvel sisteme girilmesi,
- Adrese dayalı sıkıntılar nedeniyle tebligat yapılamaması durumlarında ilan edilen tebligat usulünün daha etkin kullanılması,
- Elektronik tebligata geçilmesi için gerekli teknik ve idari altyapının biran evvel oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 24: İlave İstihdam Şartını Sağlamayan İşverenlerin Prim Teşvikinden Yararlanması

4447 sayılı Kanun'da düzenlenen prim teşviki hükümlerinden yararlanan işverenlere yönelik yapılan incelemede, bazı işverenlerin ilave istihdam şartını sağlamamasına rağmen prim teşvikinden yararlandıkları tespit edilmiştir.

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 10'uncu ve geçici 15'inci maddelerine göre, işverenlerin sigorta prim teşvikinden yararlanabilmesi için, yeni istihdam edilen sigortalının Kanun hükümlerinde belirtilen tarihlerdeki ortalama sigortalı sayılarına ilave olarak çalıştırılmaları gerekmektedir. Bu kapsamda; 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde düzenlenen prim teşvikinden yararlanabilmek için, yeni istihdam edilen sigortalının işe alındıkları tarihten önceki altı aya ilişkin işverence bildirilen prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olması, 4447 sayılı Kanun'un geçici 15'inci maddesinde

düzenlenen prim teşvikinden yararlanabilmek için ise, yeni istihdam edilen sigortalının işe alındıkları yıldan bir önceki takvim yılında işverence bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olması şartı sağlanmalıdır. Aksi takdirde, 4447 sayılı Kanun'da belirtilen diğer şartlar karşılanmış olsa dahi sigorta prim teşvikinden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

Ancak yapılan incelemede, 2016 yılında, yeni istihdam edilen bazı sigortalılar Kanunda belirtilen dönemlerdeki ortalama sigortalı sayısına ilave olarak çalıştırılma şartını sağlamamalarına rağmen, bu sigortalılar için işverenlerin sigorta prim teşvikinden yararlandığı görülmüştür. Bu kapsamda, 3206 işyerine toplam 8.929.393,88 TL tutarında yersiz prim indirimi uygulandığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; öncelikle yersiz yararlanan teşvik tutarlarının tahsilinin hızlandırılması amacıyla yapılan çalışmalar açıklanmış, ardından tarafımızca tespit edilen ve bulgu eki tabloda gösterilen kayıtlardan 6111 kanun numarasıyla giriş yapılanların bazılarının kurum kayıtlarında yapılan incelemeler neticesinde hatalı olmadığı, dolayısıyla tabloda yer alan kayıtların tamamının incelenmesi neticesinde hatalı olduğu görülenlere yönelik düzeltme işlemlerinin yapılmasının uygun olacağı, bulgu eki tabloda 6645 kanun numarasıyla giriş yapılan kayıtların kurum kayıtlarıyla karşılaştırılması neticesinde hatalı olduklarının görüldüğü ve ortalama hatası nedeniyle söz konusu teşvikten yersiz yararlanan tutarların gecikme cezası ve gecikme zammı ile tahsil edilmesine yönelik ilgili birimlere talimat verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bulgu eki tabloda kuruma bildirilen işverenlere yönelik gerekli çalışmalar yapılarak prim teşviki hükümlerinden yararlanma şartını taşımayan işverenlerin teşvikli bildirelerinin iptal edilmesi ve yersiz yararlanan teşvik tutarlarının gecikme zammı ile birlikte tahsiline yönelik düzeltici işlemlerin sonuçlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 25: İşe Giriş Tarihinden Önceki Altı Aylık Dönemde Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde Kayıtlı Olan Sigortalılar için Prim Teşvikinden Yararlanılması

4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde düzenlenen prim teşviki

hükümlerinden yararlanan işverenlere yönelik yapılan incelemede, bazı işverenlerin, çalıştırmaya başladıkları sigortalılar işe alındıkları tarihten önceki altı aylık dönemde aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı olmalarına rağmen, bu işçiler için prim teşvikinden yararlandıkları tespit edilmiştir.

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 10'uncu maddesine göre; 1.3.2011 ile 31.12.2015 tarihleri arasında işe alınan sigortalılardan dolayı 4447 sayılı Kanun'un geçici 10'uncu maddesinde öngörülen destekten yararlanılabilmesi için, sigortalının işe alındığı tarihten önceki altı aylık dönemde, gerek işe alındığı işyerinden, gerekse farklı bir işyerinden Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı olmaması gerekmektedir. Aksi takdirde, 4447 sayılı Kanun'da belirtilen diğer şartlar karşılanmış olsa dahi sigorta prim teşvikinden yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

Ancak yapılan incelemede, yeni istihdam edilen bazı sigortalılar, işe alındıkları tarihten önceki altı aylık dönemde aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı olmalarına rağmen, bu sigortalılar için işverenlerin sigorta prim teşvikinden yararlandığı görülmüştür. Bu kapsamda, 745 işyerine toplam 1.453.316,13 TL tutarında yersiz prim indirimi uygulandığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; tarafımızca tespit edilen ve bulgu eki tabloda gösterilen kayıtlardan bazılarının kurum kayıtlarında yapılan incelemeler neticesinde hatalı olmadığı, dolayısıyla tabloda yer alan kayıtların tamamının incelenmesi neticesinde hatalı olduğu görülenlere yönelik düzeltme işlemlerinin yapılmasının uygun olacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bulgu eki tabloda kuruma bildirilen işverenlere yönelik gerekli çalışmalar yapılarak sigortalının işe alındığı tarihten önceki altı aylık dönemde Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı olmama şartını taşımayan işverenlerin teşvikli bildirelerinin iptal edilmesi ve yersiz yararlanan teşvik tutarlarının gecikme zammı ile birlikte tahsiline yönelik düzeltici işlemlerin sonuçlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 26: 4/1-c Kapsamında Yaşlılık Aylığı Bağlandıktan Sonra SGDP Ödemek Suretiyle Çalışanlara Ek Aylık Ödenmeye Devam Edilmesi

5510 sayılı Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamında yaşlılık aylığı alan hak sahiplerinden aylık bağlandıktan sonra sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlardan bazılarının, 5434 sayılı Kanun'un ek 81'inci maddesine göre ödenen ek aylıklarının kesilmediği görülmüştür.

5510 sayılı Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamında yaşlılık aylığı alan hak sahiplerinden aylık bağlandıktan sonra sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlar, 5434 sayılı Kanun'un ek 81'inci maddesine göre ödenen ek aylıktan yararlanamamaktadır.

Yapılan incelemelerde, söz konusu mevzuat hükmüne aykırı olarak; Emekli Sandığı Kanununa tabi hizmetlerinden dolayı yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlardan 2289 kişiye 5434 sayılı Kanun'un ek 81'inci maddesine göre ek aylık ödenmeye devam edildiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda 2016 yılında toplam 1.091.200,00 TL hatalı ödeme yapıldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; tarafımızca tespit edilen ve bulgu eki tabloda gösterilen kayıtların incelendiği, bunun neticesinde rapora konu 2.289 emekliden;

- 473 emeklinin 4/1-a kapsamında çalıştıkları dönemde ek ödemedi yararlandırılmadığı,
- 678 emeklinin 4/1-a kapsamındaki çalışmaları nedeniyle ek ödemelerinin kesilerek borç çıkarıldığı,
- 446 emeklinin ek ödemeleri rapor öncesi aylık kontroller sırasında durdurulduğu ve incelemelerin devam ettiği,

Kalan 692 emekli dosyasından ise Denetim Raporu sonrasında,

- 314 emeklinin çalışmaya devam ettiği tespit edildiğinden 12.04.2017 tarihi itibarıyla ek ödemesinin durdurulduğu,
- 108 emekliye borç çıkarıldığı,
- 270 emeklinin durumunun incelenmesinin devam ettiği, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bulgu eki tabloda kuruma bildirilen kişilere yönelik gerekli çalışmalar tamamlanarak 4/1-c kapsamında yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra hatalı ek aylık ödenmeye

devam edilen kişilerle ilgili düzeltici işlemlerin sonuçlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 27: Kamu İşyerlerinde 4/1-a Kapsamında Çalışan Kişilere 4/1-a veya 4/1-b Kapsamında Yaşlılık Aylığı Ödenmesi

5510 sayılı Kanunun 4/1-a veya 4/1-b kapsamındaki çalışmalarından dolayı yaşlılık aylığı alan kişilerden bazılarının kamu işyerlerinde 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında çalışması bulunmasına rağmen bu kişilerin yaşlılık aylığının kesilmediği görülmüştür.

5510 sayılı Kanunun 4/1-a veya 4/1-b kapsamındaki çalışmalarından dolayı yaşlılık aylığı almakta olan kişilerin kamu sektöründe 4/1-a kapsamında çalışmaları durumunda 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesi gereğince aylıklarının kesilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, 4/1-a kapsamında kamu işyerlerinde çalıştığı tespit edilen ve istisna kapsamında olmadığı düşünülen 93 kişiye 4/1-a kapsamında, 59 kişiye ise 4/1-b kapsamında yaşlılık aylığı ödendiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda 2016 yılında toplam 700.087,51 TL hatalı ödeme yapıldığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulgu eki tabloda gösterilen kayıtların incelendiği ve bunun neticesinde raporda yer alan 4/1-a kapsamında emekli olan 88 kişiden;

- 32 kişinin çalışmalarının 5335 sayılı Kanun kapsamında olmaması, hizmet iptali gibi nedenlerle aylıklarının ödenmeye devam edildiği,
- 2 kişinin aylıklarının süresinde kesildiğinden yersiz ödeme yapılmadığı,
- 23 kişinin aylıklarının kesilerek yersiz ödeme çıkarıldığı, bunlardan 2'sinin borcunun tahsil edildiği, 1'inin borcunun tahsiline devam edildiği, 20'sinin ise borcunun tahsiline başlanmadığı,
- 16 kişinin aylıklarına çalıştıkları sürelerle ilişkin yersiz ödeme çıkarıldığı bu aylıkların halen ödenmeye devam ettiği, bunlardan 3'ünün borcunun tahsil edildiği, 5'inin borcunun tahsiline devam edildiği, 8'inin ise borcunun tahsiline başlanmadığı,
- 15 kişi hakkında da inceleme ve ilgili kurumlar ile yazışma işlemlerinin devam ettiği gelen yazışma sonucuna göre ayrıca işlem yapılacağı,

Raporda yer alan 4/1-b kapsamında emekli olan 59 kişiden;

- 11 kişinin çalışmaların 5335 sayılı Kanun kapsamında olmaması, hizmet iptali gibi nedenlerle aylıklarının ödenmeye devam edileceği,
- 21 kişinin aylıklarının kesilerek yersiz ödeme çıkarıldığı bunlardan 2'sinin borcunun tahsil edildiği, 1'inin borcunun tahsiline devam edildiği, 18'inin ise tahsiline başlanmadığı,
- 21 kişinin aylıklarına çalıştıkları sürelerle ilişkin yersiz ödeme çıkarıldığı bu aylıkların halen ödenmeye devam ettiği, bunlardan 3'ünün borcunun tahsil edildiği, 6'sının borcunun tahsiline devam edildiği, 12'sinin ise borcunun tahsiline başlanmadığı,
- 6 kişi hakkında da inceleme ve ilgili kurumlar ile yazışma işlemlerinin devam ettiği, gelen yazışma sonucuna göre ayrıca işlem yapılacağı, bunlardan bir kişinin aylıklarının durdurulduğu, ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bulgu eki tabloda kuruma bildirilen kişilere yönelik gerekli çalışmalar tamalanarak hatalı ödeme yapıldığı tespit edilenlerden bu tutarların tahsiline yönelik düzeltici işlemlerin sonuçlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 28: Ek 5 Kapsamında Tarım veya Orman İşlerinde Hizmet Akdiyle Süreksiz Olarak Çalışanların Sigortalılığının Değerlendirilmesi

Ek 5 kapsamında tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışan sigortalıların primlerinin mali tablolara tam ve doğru yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un Ek 5'inci maddesine göre; 4'üncü madde ile isteğe bağlı sigortalılık hükümleri ve 506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesi kapsamında sigortalı olmayan, kendi sigortalılıklarından dolayı bu kanunlara göre gelir veya aylık almayan ve 18 yaşını doldurmuş olanlardan; tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanlar, örneği Kurumca hazırlanan ve Kurumca belirlenen ilgili muhtarlık, birlik, kuruluş, il veya ilçe tarım müdürlükleri tarafından usulüne uygun olarak düzenlenip onaylanmış belgeleri ile talepte buldukları tarihten itibaren bu madde kapsamında sigortalı sayılmaktadırlar. Bu madde kapsamındaki sigortalıların 4'üncü madde kapsamında çalışmaları

halinde, bu madde kapsamındaki sigortalılıkları sona ermektedir.

Yapılan incelemeler sonucunda; 4/a, 4/b ve 4/c kapsamında zorunlu sigortalı olarak çalıştığı halde aynı dönem için Ek 5 kapsamında sigortalılığı tescil ettirilmiş kişiler olduğu görülmüştür. Bu durum, Ek 5 kapsamında sigortalılık yapılırken sistem tarafından kişilerin zorunlu sigortalı olup olmadığına ilişkin bir kontrolün olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu sigortalılar adına aynı ay içinde 30 günden fazla sigortalılık bildirilmiştir. Aslında Ek 5 kapsamında sigortalılıklarının sona erdirilmesi gereken bu kişiler adına prim tahakkuk ettirilmiştir.

Ayrıca, kendi sigortalılıklarından dolayı sürekli iş göremezlik geliri alan kişilerin de Ek 5 kapsamında sigortalı oldukları görülmüştür. Aslında kendi sigortalılıklarından dolayı gelir aldıkları için Ek 5 kapsamında sigortalılık tescili yapılmaması gereken bu kişiler adına prim tahakkuk ettirilmiştir.

120.02.20.01.05 Tarım Sigortası Prim Gelirleri Hesabının mali tablolarda tam ve doğruyu göstermesini temin etmek üzere;

- Zorunlu sigortalılığı bulunanların ve kendi sigortalılığı nedeniyle gelir ve aylık alanların Ek 5 kapsamında sigortalı olarak tescil ettirilmesi kanunen mümkün olmadığından bunlara ilişkin ön kontrollerin yapılması,
- Yapılacak incelemeler sonucunda yersiz tahakkuk ettirilmiş olduğu görülen prim gelirlerinin iptal edilmesi,
- Durumu tespit edilemeyenlerin sigortalılıklarının ayrıntılı olarak incelenmesi,
- Ek 5 kapsamındaki sigortalılığın amacı dışında kullanılmasının önlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; 5510 sayılı Kanun'un Ek 5'inci maddesi kapsamında sigortalılığı bulunanların 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendi kapsamında sigortalılığının bulunması halinde Ek 5'inci madde kapsamındaki sigortalılığının sona ermesi, bu çalışmanın bittiği tarihte yeniden başlatılmasına ilişkin programlara gerekli kontrollerin konulmaya başlandığı belirtilmiştir.

Gelir ve aylık alan sigortalıların aylık bağlandıktan sonra SGK sisteminde “pasif” kayıt haline dönüştüğü, bu durumdakilerin Ek 5'inci madde kapsamında müracaatında, ilgili

programca müracaatının alınmadığı, kaydın Kurumca “aktif” hale getirilebildiği, gelir aldığı halde durdurulan 5 tane kaydın ne şekilde durdurulduğu hususunun incelendiği ve Rapor Eki Tablo 7’de bulunan 20 kaydın kontrollerinin yapılarak gerekli işlemlerin yapılması için ünitelere talimat verildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında sigortalılığı bulunanların ve kendi sigortalılığı nedeniyle gelir ve aylık alanların Ek 5'inci madde kapsamında sigortalı olarak tescil ettirilmemesini temin etmek üzere sistemlere gerekli kontrollerin konulması, ayrıca sadece bulgu ekinde tespit edilenlerin değil bunlar dışındaki kayıtların da yeniden gözden geçirilerek hatalı tescillerin iptal edilmesi varsa yersiz tahakkuk ettirilmiş olan prim gelirlerinin iptal edilmesi gerekmektedir.

BULGU 29: Kurum Tarafından İşletilen Sosyal Tesis Hesaplarının Konsolide Edilmemesi ve Denetimlerinin Yapılmaması

Kurum mali tablolarında Kurum tarafından işletilen sosyal tesislere ilişkin herhangi bir bilgi verilmediği ve bu tesislerin mevzuatta belirtildiği şekilde takip ve denetiminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

A) Kamu idaresi tarafından; misafirhane, spor tesisi, kreş, yemekhane, eğitim ve dinlenme kampı ve benzeri adlarla işletilen 84 sosyal tesis bulunmaktadır. Bunlardan; 67'i yemekhane, 9'u misafirhane, 4'ü eğitim merkezi, 2'si kreş, 1'i kamp tesisi ve 1'i spor tesisi olarak kullanılmaktadır. Bu sosyal tesislerin 2016 yılı itibariyle toplam geliri 31.753.123,31 TL, toplam gideri ise 29.020.698,48 TL olup, kurum mali tablo ve raporlarında bu tutarlara ilişkin herhangi bir bilgi verilmediği görülmüştür.

Kamu sosyal tesislerine ilişkin; 30.12.2005 tarih ve 26039 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller ile 19.02.2016 tarih ve 29629 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2015-3 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ olmak üzere iki temel düzenleme bulunmaktadır.

Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in dayanağı, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 10'uncu maddesi ile 2016

Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun 8'inci maddesidir. Tebliğ'de, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu bankaları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafırhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal ve destek amaçlı tesislerden dinlenme amacıyla veya diğer amaçlarla yararlanacaklardan alınacak yemek, konaklama ve diğer hizmet bedellerinin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında uyulması gereken esas ve usuller düzenlenmiştir.

Tebliğ'de ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen kreş ve çocuk bakımevi gibi tesislerin sosyal tesis kapsamında olması nedeniyle, bu tesislerin giderlerine bütçeden katkıda bulunulmayacağı, dolayısıyla bunların her türlü giderlerinin (temizlik hizmeti alımı dahil) kreş ve çocuk bakımevlerinin kendi gelirlerinden karşılanacağı hususu düzenlenmiştir. Tebliğde, sosyal tesislerle ilgili olarak yapılacak ödeme ve tahsilatın banka vasıtasıyla yapılacağı; sosyal tesis paralarının, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait bankalarda muhafaza edileceği ve görevliler nezdinde kurum amirleri tarafından belirlenen miktarın üzerinde nakit bulundurulmayacağı hususları düzenlenmiştir.

Esas ve Usuller ise, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. Esas ve Usuller, kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen sosyal tesislerin hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Esas ve Usuller'de, muhasebe işlemlerinin yürütülmesinden ve kayıtlara alınmasından, muhasebe görevlisinin sorumlu olduğu; hesapların mali yıl esasına göre tutulacağı; kapsama dahil her bir sosyal tesisin raporlama birimi olduğu ve kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı sosyal tesislerin mali raporlarının bu kurumların merkezinde konsolide edilip belirlenen sürelerde Maliye Bakanlığına gönderileceği belirtilmektedir.

Ancak sözkonusu Esas ve Usuller'de yer alan muhasebe yetkisine ilişkin düzenlemelerin 5018 sayılı Kanun hükümlerine uygun düşmediği düşünülmektedir. Nitekim,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinde, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

“Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir.”

Aynı maddede muhasebe yetkilisi mutemedine ilişkin olarak şu açıklamalar yer almaktadır:

“Muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, vermeye ve göndermeye yetkili olanlar muhasebe yetkilisi mutemedidir. Muhasebe yetkilisi mutemetleri doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumludur. Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlendirilmeleri, yetkileri, denetimi, tutacakları defter ve belgeler ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

Kanununun 62'nci maddesinde de, muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların taşınması gereken şartlar düzenlenmiştir:

“Muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde belirtilenler ile aşağıdaki şartları taşınması gerekir:

- a) En az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmak.*
- b) Kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmak koşuluyla bu idarelerde muhasebe yetkilisi yardımcısı veya eşiti görevlerde bulunmak.*
- c) Muhasebe yetkilisi sertifikası almış olmak.*
- d) Son üç yıl içerisinde olumsuz sicil almamış olmak.*
- e) Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almamış olmak.*
- f) Görevin gerektirdiği bilgi ve temsil yeteneğine sahip olmak.”*

Yine 5018 sayılı Kanun'un 72'nci maddesi yetkisiz tahsil ve ödeme hükümlerini düzenlemiş olup bu kapsamda, kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek

veya tüzel kişinin, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamayacağı, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde; söz konusu tutarların, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedileceği veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedileceği, belirtilmiştir.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller’de her ne kadar, sosyal tesislerle ilgili muhasebe işlemlerinin yürütülmesinden ve muhasebe kayıtlarının tutulmasından muhasebe görevlisinin sorumlu olduğu hususu belirtilmişse de, muhasebe görevlisinin kim olacağı ve hangi şartları taşıması gerektiği hususları düzenlenmemiştir. Dolayısıyla, hem kamu mali yönetiminin temel çerçevesini çizen 5018 sayılı Kanun’da düzenlenmeyen bir hususun, Esas ve Usuller’le düzenlenmiş olması, hem de Esas ve Usuller’de sadece muhasebe görevlisi denilip taşıması gereken şartlardan bahsedilmemiş olması, söz konusu düzenlemenin yetersiz olduğunu göstermektedir. Halihazırda sosyal tesislerde muhasebe kayıtlarını tutmakla görevli kişiler, 5018 sayılı Kanun’daki muhasebe yetkilisinin taşıması gereken şartları da taşımamaktadır.

Buna ilaveten, mevzuatta sosyal tesislerin zararlarının nasıl finanse edileceği düzenlenmemiştir. Sosyal tesislerin zarar etmeye devam etmeleri halinde ve kasa-banka hesaplarının da yetmemesi durumunda ne yapılacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Sosyal tesislerin zarar etme durumu da gözönünde bulundurularak, sürdürülebilirliklerini sağlamak için hesap verme düzenine kavuşturulmaları gerekmektedir. Bu da, sosyal tesislerin, genel bütçeyle bağlı kurulan bir tali hesap şeklinde işlemesiyle mümkün olabilecektir. Mevcut mevzuat gözönünde bulundurulduğunda, sosyal tesislerin kendi paralarının olmaması ve yıl sonunda kalan paranın Kurum bütçesine devredilmesi gerekmektedir. Sosyal tesislerin yılsonunda kar veya zararları ile kasa ve bankadaki tutarlarını, Kurum bütçesine devretmeleri, hem sözkonusu tutarların mali tablolarda görünmesini ve dolayısıyla hesap verilebilirliklerini sağlayacak hem de sürdürülebilirlikleri için Kurum Başkanlığınca önlem alınabilmesine imkan sağlayacaktır.

B) Kurum tarafından işletilen sosyal tesislerin mevzuatta öngörülen şekilde takip ve denetiminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına

---

Dair esas ve Usuller'in 56'ncı maddesine göre; sosyal tesisler, faaliyet döneminin bitimini takip eden bir ay içerisinde mali tablolarını bağlı oldukları kurum ve kuruluşların merkez birimlerine göndermekle, merkez birimleri de kuruma bağlı tüm sosyal tesislerin mali raporlarını konsolide ederek ilgili oldukları mali yılı takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına bildirmekle yükümlüdürler. *Kamu Sosyal Tesislerine ilişkin Tebliğ'in 7'nci maddesinde ise;* sosyal tesislerin işlemlerinin, defter ve belgelerinin kurum amirlerince bizzat ya da denetim elemanları marifetiyle zaman zaman ve her halükarda yılsonlarında denetlenecekleri, düzenlenecek denetim raporlarının da kurumlarda muhafaza edileceği, hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemede, kurumun bünyesinde bulunan 84 sosyal tesisten yalnızca 9'unun dönem sonu itibarıyla mali tablolarının konsolide edildiği, geriye kalan 75 sosyal tesis hesaplarının konsolide edilerek Maliye Bakanlığına bildirilmediği ve sosyal tesislere ilişkin herhangi bir denetim raporunun bulunmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında özetle; sosyal tesis niteliğinde 3 misafirhane, 1 kamp, 1 yemekhane, 1 spor tesisi ve 1 kreş olmak üzere toplam 7 tesisin bulunduğu, söz konusu tesislerin tüm mali tablolarının ilgili mevzuat uyarınca 3 ayda bir ve her yılsonunda Strateji Geliştirme Başkanlığınca ilgili mevzuatı doğrultusunda merkezde konsolide edilerek düzenli olarak Maliye Bakanlığına gönderildiği, Maliye Bakanlığının 2017-3 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğinde “Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmaması esastır.” Denildiği, dolayısıyla yılsonunda kalan paranın bütçeye aktarılması halinde tesisin hizmetlerini idame ettirebilmesi mümkün olmayacağı ve tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil edeceği, tesislerin denetimi ile ilgili 2016 yılı sonunda İç Denetim Birimi Başkanlığına denetim talebinde bulunulmuş olduğu ve denetimin halen devam ettiği, bununla birlikte bulguda belirtilen öneriler dikkate alınarak sosyal tesislere ilişkin muhasebe sistemi ve mali iş ve işlemleri ile ilgili mevzuatına uygun şekilde işlemlerin tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında yalnızca merkezde bulunan sosyal tesislerin konsolide edildiği ifade edilmektedir. Ancak SGK merkez ve taşra birimlerinin bütününden teşekkül eder ve taşra birimleri hiyerarşik denetim ile merkeze bağlı olup merkezde bulunan Kurum başkanlığının sorumluluğu kapsamında yer almaktadır. Bu anlamda SGK'nın bünyesinde taşra birimlerinde yer alanlarla birlikte toplam 84 sosyal tesis bulunmakta olup,

kamu idaresi bunların tamamına yönelik mevzuatta yer alan sorumluluklarını yerine getirme yükümlülüğü altındadır. Sonuç itibariyle;

A) Kamu idarelerince işletilen sosyal tesislere ilişkin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde; hesap verme sorumluluğu, muhasebe yetkisinin kullanımı, sosyal tesisin zarar etmesi halinde bu zararın nasıl finanse edileceği, tasfiyesine karar verilmesi halinde buna ilişkin hangi süreçlerin takip edileceği gibi hususları içerecek ve Kamu idareleri tarafından işletilen sosyal tesislerin mali raporlarının 5018 sayılı Kanun'la uyumlu bir şekilde, bağlı bulunduğu kamu idaresi mali raporları ile konsolide edilmesine imkan verecek ya da sosyal tesislere ilişkin temel bilgilerin kamu idaresi mali raporlarında gösterilmesini sağlayacak çerçeve bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

B) Kurum bünyesindeki tüm sosyal tesislere yönelik mevzuatta öngörülen takip ve denetim faaliyetleri yerine getirilmelidir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2014 - 2016 YILLARI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU (TL)

AKTİF (VARLIKLAR)		2014	2015	2016		PASİF (KAYNAKLAR)		2014	2015	2016
1	DÖNEN VARLIKLAR	81,429,413,791.55	74,209,449,790.48	91,340,841,594.82	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	15,084,800,022.53	15,810,080,824.02	21,083,888,843.08	
10	HAZİR DEĞERLER	6,668,020,913.08	5,702,765,151.35	1,828,260,470.18	30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	209,843,257.28	318,212,401.80	283,520,147.73	
102	BANKALAR HESABI	9,212,527,442.96	8,847,811,161.58	5,885,557,487.91	303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	209,843,257.28	318,212,401.80	283,520,147.73	
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-3,409,020,898.48	-3,985,875,966.97	-5,033,148,470.17	32	FAALİYET BORÇLARI	5,243,812,487.82	5,887,492,292.58	6,793,688,379.23	
104	PROJE ÖZEL HESABI	0.00	6,999,319.38	5,957,198.82	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	3,810,831.43	3,810,498.75	3,812,105.83	
105	DÖVİZ HESABI	8,964,868.18	8,480,035.38	9,241,577.82	325	NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI	5,240,001,856.39	5,883,681,793.83	6,790,056,273.80	
108	DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	854,487,701.00	825,170,802.00	980,881,898.00	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	8,948,024,088.44	8,532,504,735.95	14,219,543,083.25	
11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	1,294,538.88	0.00	0.00	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	117,537,450.83	169,858,883.05	258,980,437.01	
110	HİSSE SENETLERİ HESABI	1,294,538.88	0.00	0.00	333	EMANETLER HESABI	8,830,487,517.81	8,362,845,852.90	13,982,582,848.24	
12	FAALİYET ALACAKLARI	25,362,128,534.41	33,928,907,213.05	52,109,930,064.59	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	683,168,710.89	871,387,017.64	686,314,878.74	
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	22,711,871,378.22	29,330,803,191.41	46,308,845,883.73	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	61,486,557.22	71,545,400.54	59,353,401.03	
122	GELİRLERDEN TEÇİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	1,360,584,105.57	1,450,543,350.54	732,085,082.82	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	122,538.72	47,858,306.75	102,498,207.33	
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2,741,548.07	3,887,949.43	4,273,283.78	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	621,557,816.95	751,983,310.35	524,483,270.38	
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	51,279,900.12	48,821,734.71	22,117,392.85	39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	153,498.10	484,376.25	842,154.13	
128	ŞÜPHELİ ALACAKLAR HESABI	1,235,851,802.43	3,094,850,988.98	5,042,808,441.41	397	SAYIM FAZLALARI HESABI	153,498.10	484,376.25	842,154.13	
13	KURUM ALACAKLARI	9,425,783,129.59	11,205,188,330.74	10,886,818,807.03	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	7,838,748.04	10,255,945.87	8,850,927.90	
139	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	9,425,783,129.59	11,205,188,330.74	10,886,818,807.03	40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	7,200,215.89	9,828,352.56	8,433,880.59	
14	DİĞER ALACAKLAR	3,783,298,351.99	4,060,830,758.44	4,052,464,885.28	403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	7,200,215.89	9,828,352.56	8,433,880.59	
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	3,783,298,351.99	4,060,830,758.44	4,052,464,885.28	43	DİĞER BORÇLAR	438,532.15	427,593.31	417,067.31	
15	STOKLAR	15,988,728.59	17,041,272.34	21,484,854.43	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	438,532.15	427,593.31	417,067.31	
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	15,988,728.59	17,041,272.34	21,484,854.43	5	ÖZKAYNAKLAR	50,813,740,182.17	63,440,846,273.79	77,133,818,828.28	
16	ÖN ÖDEMELER	16,174,030,597.21	19,187,121,780.85	22,481,875,933.31	50	NET DEĞER	61,383,015,301.99	61,395,895,580.18	61,405,354,548.86	
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	12,758,009,103.15	15,222,801,939.77	17,929,517,024.80	500	NET DEĞER HESABI	61,383,015,301.99	61,395,895,580.18	61,405,354,548.86	
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	3,398,903,497.31	3,927,364,353.71	4,513,889,279.88	51	DEĞER HAREKETLERİ	-3,286,887,541.32	-3,834,734,006.74	-4,815,942,388.29	
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	21,117,998.75	18,955,487.37	18,889,829.03	511	MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI	0.00	-3,982.03	-37,578.24	

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU 2014 - 2016 YILLARI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU (TL)

AKTİF (VARLIKLAR)		2014	2015	2016	PASİF (KAYNAKLAR)		2014	2015	2016
10	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	0.00	127,595,303.69	0.00	519	DİĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	-3,286,887,541.32	-3,834,730,024.71	-4,815,004,810.05
197	SAYIM NOKSANLIKLARI HESABI	0.00	127,595,303.69	0.00	57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	3,223,468,667.32	3,223,468,667.32	16,385,340,086.17
2	DURAN VARLIKLAR	4,476,796,041.10	4,851,533,253.22	7,785,516,804.44	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	3,223,468,667.32	3,223,468,667.32	16,385,340,086.17
22	FAALİYET ALACAKLARI	0.00	0.00	2,630,791,492.99	58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	0.00	-10,505,856,265.82	-10,505,856,265.82
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	0.00	0.00	2,630,791,492.99	580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	0.00	-10,505,856,265.82	-10,505,856,265.82
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	199,090,752.39	199,090,752.39	199,090,752.39	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-10,505,856,265.82	13,161,672,318.85	14,664,721,947.56
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	785,113.71	785,113.71	785,113.71	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	0.00	13,161,672,318.85	14,664,721,947.56
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	198,305,638.68	198,305,638.68	198,305,638.68	591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-10,505,856,265.82	0.00	0.00
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	4,230,216,520.35	4,520,559,824.23	4,782,432,478.95					
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1,091,163,853.12	1,195,781,481.76	1,362,969,737.62					
252	BİNALAR HESABI	2,262,497,066.87	2,258,944,918.80	2,204,262,867.45					
253	TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR HESABI	246,053,745.84	312,448,649.63	374,998,001.21					
254	TAŞITLAR HESABI	10,311,475.62	12,160,595.52	12,306,064.54					
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	345,226,659.88	384,571,603.82	474,673,754.62					
257	BİRKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-760,686,939.60	-908,865,094.67	-1,065,493,828.47					
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	355,010,394.96	564,739,345.16	727,586,527.79					
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	680,640,243.66	700,778,324.19	711,129,324.19					
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	46,922,213.22	131,744,819.45	173,056,063.59					
260	HAKLAR HESABI	44,952,615.91	130,058,658.90	171,914,542.92					
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	2,461,996.57	2,723,199.69	2,723,199.69					
268	BİRKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-492,399.26	-1,037,039.14	-1,581,679.02					
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	536,555.23	137,857.15	146,016.52					
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR ve MADDİ DURAN VARL. HESABI	536,555.23	137,857.15	146,016.52					
AKTİF TOPLAMI		65,906,179,832.74	79,060,983,043.68	99,126,158,399.26	PASİF TOPLAMI		65,906,179,832.74	79,060,983,043.68	99,126,158,399.26

MERKEZ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Giderin Türü	N-1 Yılı		Cari Yıl(N)		Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Gelirin Türü	N-1 Yılı		Cari Yıl(N)	
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	Kr	TL	Kr		Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4		TL	Kr	TL	Kr
GIDERİN TÜRÜ										GELİRİN TÜRÜ									
630	01	01	01	01	Temel Maaşlar	500,161,299	20	561,116,977	18	600	02	01	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Prim Gelirleri (İşçiler)	57,990,016,404	29	76,564,279,510	77
630	01	01	02	01	Zamir ve Tazminatlar	534,224,953	4	599,617,310	14	600	02	01	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Prim Gelirleri	7,740,755,716	9	6,614,828,656	75
630	01	01	03	01	Ödenekler	4,100,148	33	4,786,577	30	600	02	01	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan Prim Gelirleri (Memurlar)	23,210,183,099	55	27,014,246,317	4
630	01	01	04	01	Sosyal Haklar	24,946,682	60	27,309,515	27	600	02	01	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta Prim Gelirleri	142,762,986	31	191,553,255	23
630	01	01	05	01	Ek Çalışma Karşılıkları	3,036,472	24	7,985,709	95	600	02	01	01	05	Tarım Sigortası Prim Gelirleri	819,737,022	13	1,056,635,375	72
630	01	01	05	02	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Görevlendirme Ücretleri	0	0	81,854	30	600	02	01	01	06	İsviçre Prim Gelirleri	8,182	48	267	75
630	01	01	06	01	Ödül ve İkramiyeler	1,159,420	48	1,942,313	11	600	02	01	01	07	Toplan Alınan Prim Gelirleri	9,991,323	80	10,494,300	67
630	01	02	01	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Ücretleri	17,054,991	31	21,880,837	5	600	02	01	01	08	Döviz Karşılığı Prim Gelirleri	1,057,730	17	849,571	80
630	01	02	02	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları	3,204,331	8	3,914,355	34	600	02	01	01	09	Topluluk Sigortası Prim Gelirleri	7,396,080	17	5,387,500	36
630	01	02	04	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları	172,768	92	285,938	17	600	02	01	01	10	Borçlanma Karşılığı Prim Gelirleri	20,330,935,611	49	7,689,427,826	83
630	01	02	05	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personelin Ek Çalışma Karşılıkları	0	0	66,374	64	600	02	01	01	11	Fili Hizmet Zammı	0	0	0	0
630	01	02	09	01	657 S.K. 4/B Sözleşmeli Personelin Diğer Giderleri	16,980	0	37,897	61	600	02	01	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların MYÖ Sigorta Prim Gelirleri	31,244,944	38	120,536,540	51
630	01	03	01	01	Süreklil İşçilerin Ücretleri	7,079,079	77	7,060,526	86	600	02	01	01	90	Diğer Prim Gelirleri	23,793,269	82	18,944,664	61
630	01	03	02	01	Süreklil İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları	888,991	87	1,286,599	59	600	02	01	01	99	Diğer Prim Gelirleri	36,912,407	96	53,499,843	86
630	01	03	03	01	Süreklil İşçilerin Sosyal Hakları	317,437	22	311,815	15	600	02	02	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan GSS Prim Gelirleri	34,771,187,150	83	46,242,183,019	5
630	01	03	05	01	Süreklil İşçilerin Ödül ve İkramiyeleri	2,670,666	32	1,938,483	7	600	02	02	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan GSS Prim Gelirleri	3,741,645,704	26	3,244,640,934	43
630	01	04	01	02	Aday Çıkarık, Çıkarık ve Stajyer Öğrencilerin Ücretleri	10,642,799	48	14,045,446	5	600	02	02	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan GSS Prim Gelirleri	10,550,950,136	5	12,317,133,651	34
630	01	05	01	05	Yurt dışı Öğrenimde Ödenen Aylıklar	342,328	12	360,822	61	600	02	02	01	04	Primi Devletçe Karşılanan GSS Primi Gelirleri	8,232,779,594	32	11,930,791,576	18
630	02	01	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	112,749,781	93	128,588,275	63	600	02	02	01	05	Primi Kendisi Ödeyenler (60 ıncı madde kapsamında)	6,082,801,855	50	8,634,375,364	65
630	02	01	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	69,788,598	86	79,996,067	76	600	02	02	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların GSS Prim Gelirleri	19,527,142	89	75,333,455	5
630	02	02	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	2,055,841	42	2,792,547	66	600	02	02	01	99	Diğer Prim Gelirleri	718,754	4	273,001	4
630	02	02	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	1,186,610	83	1,611,201	70	600	02	03	01	01	Hizmet Akdine Dayalı Olanlardan (İşçiler) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	5,238,121,125	11	6,989,416,378	11
630	02	03	04	01	İşsizlik Sigortası Fonuna	157,640	75	169,179	7	600	02	03	01	02	Bağımsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	58,488	9	994	21
630	02	03	06	01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1,034,907	18	1,117,108	36	600	02	03	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Prim Gelirleri	0	0	730	80
630	02	03	06	02	Sağlık Primi Ödemeleri	589,872	15	634,435	70	600	02	03	01	04	Ek Karşılıkları	2,494,829,522	95	3,127,563,973	13
630	03	02	01	03	Periyodik Yayın Alınları	25,618	69	19,884	12	600	02	03	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların İKİM Sigorta Prim Gelirleri	2,412,879	41	10,474,638	61
630	03	02	01	04	Diğer Yayın Alınları	43,614	48	45,672	54	600	02	03	01	99	Diğer Prim Gelirleri	691,711,447	77	2,627,752,323	82
630	03	02	01	05	Baskı ve Cilt Giderleri	982,518	86	1,085,585	61	600	02	04	01	01	Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Geliri	4,815,003,181	26	4,978,781,766	94
GİDERLER TOPLAMI (A)						1,298,634,355	17	1,470,089,311	54	GELİRLER TOPLAMI (B)						186,986,541,761	12	219,519,505,439	26

GİDERİN TÜRÜ					GELİRİN TÜRÜ														
630	05	02	01	90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	598,405	85	584,298	89	600	02	04	01	02	Avukat Noter Kesintisi	0	0	2,899	35
630	05	02	02	01	Su Alımları	5,119,868	87	6,467,530	18	600	02	04	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların SGK'da Sigorta Primi Gelirleri	138,018	92	583,515	78
630	05	02	02	02	Temizlik Malzemesi Alımları	518,295	88	501,884	53	600	02	05	01	01	Sosyal Güvenlik Primi Devlet Katkısı	23,272,137,148	12	26,491,358,257	36
630	05	02	03	01	Yakacak Alımları	9,859,514	86	9,289,168	45	600	02	05	01	02	Sağlık Primi Devlet Katkısı	14,641,186,827	21	15,648,211,027	1
630	05	02	03	02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	3,168,865	40	3,589,562	8	600	03	01	01	01	Şartname,Basılı Evrak,Form Satış Gelirleri	473,792	67	782,703	0
630	05	02	03	03	Elektrik Alımları	22,405,189	9	24,805,369	24	600	03	01	01	99	Diğer Mal Satış Gelirleri	22,641	52	24,592	96
630	05	02	03	90	Diğer Enerji Alımları	44,744	42	413,774	81	600	03	01	02	11	İlan ve Reklam Gelirleri	0	0	50,000	0
630	05	02	04	02	İçecek Alımları	251,810	88	341,560	46	600	03	01	02	36	Sosyal Tesis İşletme Gelirleri	470	0	324	0
630	05	02	06	01	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temizlik Malzeme Alımları	42,984	51	34,211	50	600	03	01	02	56	Sağlık Hizmetlerine İlişkin Gelirler	226,068	70	2,334,556	0
630	05	02	09	01	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri	60,498	92	36,545	84	600	03	01	02	99	Diğer Hizmet Gelirleri	385,888	88	99,299	9
630	05	02	09	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	1,865,359	1	2,031,358	30	600	03	03	01	02	İştirak Gelirleri	0	0	0	0
630	05	03	01	01	Yurtiçi Geçici Görev Yoluğundan	19,897,753	82	22,741,788	48	600	03	06	01	01	Lojman Kira Gelirleri	2,024,892	58	2,123,742	15
630	05	03	02	01	Yurtiçi Sıradaki Görev Yoluğundan	4,555,154	32	3,636,538	99	600	03	06	01	02	Eczinial Gelirleri	0	0	4,002	39
630	05	03	03	01	Yurtiçi Geçici Görev Yoluğundan	272,198	85	582,069	18	600	03	06	01	03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	1,854	0	0	0
630	05	04	01	90	Diğer Tahliye Giderleri	50,750	24	145,944	86	600	03	06	01	04	Spor Tesis Kira Gelirleri	0	0	0	0
630	05	04	02	03	Kusursuz Tahminler	22,098	36	0	0	600	03	06	01	99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	28,858,861	11	24,547,987	29
630	05	04	02	04	Mahkeme Harç ve Giderleri	242,756,329	13	87,288,183	54	600	03	06	05	04	Havlat Kira Gelirleri	12,038,709	54	8,624,796	96
630	05	04	02	05	Ödül,İzamiye ve Benzeri Ödemeler	0	0	2,426	82	600	03	09	09	99	Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0	0	3,093	80
630	05	04	02	90	Diğer Yasal Giderler	15,714,172	59	23,645,078	18	600	04	01	05	01	AB'den Alınan Hibeler	10,062,000	0	13,288,157	14
630	05	04	03	01	Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler	711	2	2,823	74	600	04	02	01	01	Hazine Yardımı	11,947,000,000	0	20,244,489,033	63
630	05	04	03	02	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler	10,872	88	13,214	92	600	04	03	01	03	Diğerlerinden Alınan Bağış ve Yardımlar	2,221,519	71	2,007,201	81
630	05	04	03	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler	145,448	12	206,032	17	600	04	04	01	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	144,116	8	169,504	11
630	05	04	09	90	Diğer Görev Giderleri	7,789,869	55	7,357,707	97	600	04	04	01	02	Köğlerden Alınan Bağış Ve Yardımlar	211,648	92	736,864	62
630	05	05	01	01	Etüt-Proje Bİlirkişi Ekspertiz Giderleri	1,055,876	57	1,335,061	21	600	04	04	02	01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	540,896	5	20,697	76
630	05	05	01	02	Araştırma ve Geliştirme Giderleri	88,577	88	322,349	64	600	04	04	02	02	Köğlerden Alınan Bağış Ve Yardımlar	800	1	0	0
630	05	05	01	03	Bilgisayar Hizmeti Alımları	5,903,377	31	6,526,717	27	600	05	01	04	01	Talipteki Kurum Alacakları Faizleri	253,758,964	90	240,089,631	25
630	05	05	01	04	Müteahhlik Hizmetleri	5,530,418	57	11,369,968	57	600	05	01	09	01	Köğlerden Alacakları Faizli	361,107,964	88	431,796,886	23
630	05	05	01	06	Enformasyon ve Raporlama Giderleri	198,771	0	306,062	0	600	05	01	09	03	Mevduat Faizleri	185,222,340	80	318,450,494	97
630	05	05	01	08	Temizlik Hizmeti Alım Giderleri	103,780,895	19	134,615,313	44	600	05	01	09	99	Diğer Faizler	94,038,078	61	1,392,338,172	99
630	05	05	01	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	72,515,887	15	95,199,600	20	600	05	02	09	01	Muayene Katılım Payları	2,492,876,099	0	2,585,133,165	80
630	05	05	01	10	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmeti Alım Giderleri	0	0	309,929	87	600	05	02	09	01	Tıbbi Malzeme Katılım Payı	72,341,290	35	134,905,490	25
630	05	05	01	11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personale Yapılacak Kıdem Tazminatı Ödemeleri	1,990,608	84	1,903,851	79	600	05	02	09	01	Top Bekem Katılım Payı	4,428,636	93	4,866,092	90
GİDERLER TOPLAMI (A)						1,824,809,211	25	1,915,694,582	26	GELİRLER TOPLAMI (B)						240,367,970,504	59	287,064,525,229	86

GİDERİN TÜRÜ						GELİRİN TÜRÜ													
830	03	05	01	90	Diğer Mojavit Firma ve Kişilere Ödemeler	37,231,719	28	53,269,803	95	800	05	02	09	01	Recepte Katılım Payları	481,782,044	11	498,505,988	29
830	03	05	02	01	Posta ve Telgraf Giderleri	39,012,588	82	48,108,310	2	800	05	03	02	99	Diğer İdari Para Cezaları	292,235,882	7	342,329,478	48
830	03	05	02	02	Telefon Abonelik ve Kullanım Giderleri	5,825,149	24	6,131,384	4	800	05	03	09	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	911,514	12	1,834,999	33
830	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik Giderleri	155,426	59	82,057	35	800	05	04	01	01	Primler	1,025,221,557	15	1,138,228,837	94
830	03	05	02	06	Hat Kira Giderleri	16,987,091	82	15,174,802	39	800	05	09	01	01	İnat Kaydedilecek Nakdi Teminatlar	1,186,328	87	1,099,843	45
830	03	05	02	90	Diğer Haberleşme Giderleri	1,328	80	274	50	800	05	09	01	02	İnat Kaydedilecek Hisse Senedi ve Tahviller	0	0	81,889	60
830	03	05	03	02	Yolcu Taşıma Giderleri	267,720	84	208,312	36	800	05	09	01	03	İnat Kaydedilecek Teminat Mektupları	402,500	0	0	0
830	03	05	03	03	Yük Taşıma Giderleri	843,320	75	923,100	21	800	05	09	01	05	Para Farkları	17	90	1	91
830	03	05	03	04	Gağaç Ücreti Giderleri	27,752	26	47,857	55	800	05	09	01	06	Kişilerden Alacaklar	3,078,798,326	28	2,804,902,696	38
830	03	05	04	01	İlan Giderleri	3,894,287	90	6,194,808	50	800	05	09	01	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	637,989,112	65	738,239,259	84
830	03	05	04	02	Sigorta Giderleri	220,849	34	342,019	56	800	06	01	03	01	Diğer Bina Satış Gelirleri	24,094,024	15	48,419,453	20
830	03	05	04	03	Komisyon Giderleri	35,813,847	28	37,855,397	1	800	06	01	05	01	Ansa Satış	17,291,383	69	10,806,258	77
830	03	05	04	90	Diğer Tarifeye Bağlı Ödemeler	175,068	90	154,839	39	800	06	01	09	99	Diğer Çeşitli Taahhüt Satış Gelirleri	6,519,903	49	0	0
830	03	05	05	01	Dayanıklı Mal ve Malzeme Kiralaması Giderleri	2,572	40	0	0	800	11	01			Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	9,657,783	84	18,706,813	7
830	03	05	05	02	Taahhüt Kiralaması Giderleri	9,012,848	85	13,144,518	98	800	11	03			Stokların Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Farklar	0	0	821	50
830	03	05	05	05	Hizmet Binası Kiralama Giderleri	11,983,190	22	11,241,398	31	800	11	04			Maddi Duran Varlıkların Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Farklar	20,799,919	90	0	0
830	03	05	05	10	Bilgisayar ve Bilgisayar Sistemleri ve Yazılımların Kiralaması Giderleri	15,711,371	38	47,928	97	800	11	04	01	01	Mal Olmayan Varlıkların Değer Değişiminden Kaynaklananlar	0	0	22,969,800	95
830	03	05	05	12	Personel Servis Kiralama Giderleri	33,695,821	56	38,038,551	54	800	11	04	01	02	Mal Olmayan Varlıkların Miktar Değişiminden Kaynaklananlar	0	0	852,845	9
830	03	05	09	01	Yurtdışı Staj ve Öğrenim Giderleri	31,813	51	19,748	20	800	11	08			Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Gelirler	6,779,710	10	33,787,169	91
830	03	05	09	02	Yurtdışı Staj ve Öğrenim Giderleri	732,125	57	359,408	14	800	11	09			yurtdışı döviz borçlarının kur farkı	958,190	80	1,084,958	90
830	03	05	09	03	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri	895,568	28	700,787	69	800	11	09			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	6,418	87	1,755	96
830	03	05	09	10	Lojman İşletme Giderlerine Katılım Giderleri	24,926	73	21,455	53	GELİRLER TOPLAMI (B)						245,952,382,880	18	292,520,155,078	42
830	03	05	09	11	Diğer Binaların İşletme Giderlerine Katılım Giderleri	854,448	52	528,128	46	İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
830	03	05	09	90	Diğer Hizmet Alımları	158,788,080	88	239,732,204	89	830	12	01	01	01	Hizmet Aldına Dayalı PrİM Gelirleri (İşçiler)	2,778,200,626	68	4,972,807,174,87	87
830	03	06	01	01	Temsil, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	944,135	9	1,337,281	4	830	12	01	01	02	Bağimsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan PrİM Gelirleri	326,130,172	90	247,878,156,85	52
830	03	06	02	01	Tanıtım, Ağırılama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	412,481	49	4,023,979	21	830	12	01	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan PrİM Gelirleri (Memurlar)	585,092,048	18	441,981,983,09	61
830	03	07	02	01	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	219,348	42	91,138	65	830	12	01	01	04	İsteğe Bağlı Sigorta PrİM Gelirleri	53,494,999	37	68,533,522,50	11
830	03	07	02	02	Fikri Hak Alımları	1,578	84	37,870	39	830	12	01	01	05	Tarım Sigortası PrİM Gelirleri	78,832,414	61	103,280,798,24	35
830	03	07	02	90	Diğer Gayrimaddi Hak Alımları	112,993	39	294,015	74	830	12	01	01	06	İsviçre PrİM Gelirleri	801	77	0,00	35
830	03	07	03	01	Taahhüt Bakım Onarım Giderleri	290,203	92	215,327	73	830	12	01	01	07	Toplam Alınan PrİM Gelirleri	6,631,430	29	8,397,620,09	44
830	03	07	03	02	Makine Teçhizat Bakım Onarım Giderleri (Demirbaş)	8,892,465	12	9,800,858	47	830	12	01	01	08	Döviz Karşılığı PrİM Gelirleri	1,045,884	9	571,952,47	91
830	03	07	03	03	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	296,774	91	389,783	84	830	12	01	01	09	Topluluk Sigortası PrİM Gelirleri	1,710,439	68	927,756,22	13
GİDERLER TOPLAMI (A)						2,207,125,685	95	2,401,811,194	87	İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)						3,830,938,817	57	5,844,358,642,13	22

GİDERİN TÜRÜ									
630	03	08	01	01	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	2,627,528	52	2,138,894	89
630	03	08	01	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	3,479,802	56	4,740,516	87
630	03	08	02	01	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	281,204	94	247,177	38
630	03	08	03	01	Sosyal Tesis Bakım ve Onarım Giderleri	56,130	82	136,137	70
630	03	08	09	01	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	1,274,310	07	1,894,940	15
630	05	01	02	05	Sosyal Güvenlik Kurumuna	61,208,569	96	122,902,482	90
630	05	03	01	01	Demek, Birlik, Oda ve Meslek Kuruluş Giderleri	0	0	0	0
630	05	03	01	03	Kamu İşveren Sendikalarına	2,100	0	2,100	0
630	05	03	01	05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	9,014,900	59	9,857,083	21
630	05	03	01	90	Diğerlerine	0	0	122	6
630	05	04	09	01	Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	9,066,094	96	46,330,552	27
630	05	05	06	01	Matluluk, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı	1,900,169	50	1,611,503	55
630	05	05	06	01	Matluluk Aylığı	1,623,595,865	43	1,952,627,229	30
630	05	05	06	01	Yaşlılık Aylığı	119,297,016,564	87	144,135,058,192	18
630	05	05	06	01	Ölüm Aylığı	24,018,676,414	53	29,500,743,641	35
630	05	05	06	01	Sürekli İlgüremezlik	85,917	49	990	50
630	05	05	06	01	Vazife Malulü Aylığı Ödemeleri	222,536,080	28	596,391,443	15
630	05	05	06	01	Emekli Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	5,020,291,761	54	6,159,800,989	23
630	05	05	06	01	Adl Malul Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	231,798,747	5	276,482,799	9
630	05	05	06	01	Vazife Malul Dul ve Yetim Aylığı Ödemeleri	507,568,563	9	341,891,454	6
630	05	05	06	03	Geçici İlgüremezlik Yardımı	1,253,335,893	38	1,511,186,721	77
630	05	05	06	04	Emzirme Yardımı	743,593,205	81	935,465,838	16
630	05	05	06	05	Evlernenin Yardımı	151,775,013	75	177,990,900	47
630	05	05	06	05	İğnatığı Dul ve Yetim Evlenenin İkamiyeleri	32,681,478	41	11,687,894	72
630	05	05	06	05	Emekli Dul ve Yetim Evlenenin İkamiyeleri	0	0	22,656,832	87
630	05	05	06	05	Adl Malul Dul ve Yetim Evlenenin İkamiyeleri	0	0	1,174,437	92
630	05	05	06	05	Vazife Malulü Dul ve Yetim Evlenenin İkamiyeleri	0	0	1,540,465	66
630	05	05	06	06	Emekli Cenaze Yardımı	55,696,479	96	64,637,984	65
630	05	05	06	07	Emeklilere Yapılan Diğer Öd. (Toplan Ödeme vb.)	19,851,057	66	31,133,545	94
630	05	05	06	20	Emeklilere ve Diğer Hak Sahiplerinin Tedavi ve Sağlık Matz. Gid.	38,345,054,146	19	44,525,679,101	81
630	05	05	06	21	Emekliler ve Diğer Hak Sahiplerinin İlaç Giderleri	1,417,342,163	27	1,551,933,319	21
630	05	05	06	22	Sosyal Güvenliği Olanların Tedavi ve Sağlık Matz. Gid.	13,355,557	14	36,550,232	46
GİDERLER TOPLAMI (A)					195,250,291,206	66	234,426,506,719	67	

İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
630	12	01	01	10	Borçlanma Karşılığı Prım Gelirleri	5,793,041,094	38	1,369,167,131.32	45
630	12	01	01	11	Filil Hizmet Zammı	965,533	65	0.00	45
630	12	01	01	12	Ek Karşılıklar	292,661,885	84	130,677,703.37	82
630	12	01	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların MYÖ Sigorta Prım Gelirleri	0	0	413,128.32	14
630	12	01	01	99	Diğer Prım Gelirleri	28,681,521	72	29,281,538.04	16
630	12	02	01	01	Hizmet Abdline Dayalı Olanlardan (İğçiler) Alınan GSS Prım Gelirleri	1,573,237,629	80	2,996,677,359.49	67
630	12	02	01	02	Bağmsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan GSS Prım Gelirleri	155,786,530	64	118,721,521.82	49
630	12	02	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan GSS Prım Gelirleri	204,685,225	76	169,318,600.19	66
630	12	02	01	04	Prımı Devletçe Karşılanan GSS Prımı Gelirleri	1,060,096,653	1	905,105,952.34	2
630	12	02	01	05	Prımını Kendisi Ödeyenler (5510/60)	4,635,286,627	99	7,580,029,478.92	94
630	12	02	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların GSS Sigorta Prım Gelirleri	0	0	258,193.16	10
630	12	02	01	99	Diğer Prım Gelirleri	1,148,310	42	15,485,088.82	92
630	12	03	01	01	Hizmet Abdline Dayalı Olanlardan (İğçiler) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıklar Prım Gelirleri	195,970,356	90	411,759,447.06	96
630	12	03	01	02	Bağmsız Çalışanlardan veya Çalışmayanlardan Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıklar Prım Gelirleri	6,683	15	942.99	97
630	12	03	01	03	Kamu Hizmetlerinde Çalışanlardan (Memurlar) Alınan İş Kazaları ve Meslek Hastalıklar Prım Gelirleri	0	0	415.95	92
630	12	03	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların İKHM Sigorta Prım Gelirleri	0	0	41,311.28	20
630	12	03	01	99	Diğer Prım Gelirleri	6,174,136	93	1,191,202,310.30	50
630	12	03	02		Hizmet Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	248,616	65	592,617.88	38
630	12	04	01	01	Sosyal Güvenlik Destekleme Prımı Gelirleri	245,125,252	45	385,530,577.93	31
630	12	04	01	13	Ev Hizmetlerinde Çalışanların SGK Sigorta Prım Gelirleri	0	0	3,967.63	94
630	12	04	01	99	Diğer Prım Gelirleri	47,645,389	83	415,402,543.64	56
630	12	05	01	01	Sosyal Güvenlik Prımı Devlet Katkısı	172,632,358	38	197,333,479.93	51
630	12	05	01	02	Sağlık Prımı Devlet Katkısı	286,939,786	86	260,561,556.43	94
630	12	05	03		Para Cezalarının Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	673,409	94	1,640,168.39	33
630	12	05	09		Diğer Çağtıl Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Gider	46,906,015	89	66,036,748.95	28
630	12	06	01	99	Diğer Prım Gelirleri	1,209,923	68	2,030,636.42	70
630	12	07	06		Kira Gelirleri Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	61,347	14	10,073.36	6
630	12	09	01		Faiz Gelirlerinin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	29,265,111	1	2,405,261.67	73
630	12	09	02		Kığı ve Kurumlardan Alınan Payların Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	1,616,610	43	6,969,408.76	51
630	12	09	03		Para Cezalarının Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	7,144,360	50	17,681,518.01	52
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)					18,618,553,170	55	22,118,919,320.52	1	

GİDERİN TÜRÜ									
830	05	05	06	23	Sosyal Güvenliği Olanların İlaç Giderleri	17,788,110,041	36	20,018,316,421	25
830	05	05	06	29	8331 S.K. Gereği Yapılan Ödemeler	695,987	22	1,034,533	21
830	05	05	06	90	Diğer Giderler	0	0	0	0
830	05	06	02	01	Ulusal Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	184,938	97	192,049	29
830	06	02	01	02	Müzevirlik Giderleri	2,096,620	7	0	0
830	06	05	01	01	Proje Giderleri	373,582	5	0	0
830	06	05	01	01	Proje Giderleri kullanılmayacak	0	0	135,641	0
830	06	09	09	01	Diğer Sermaye Giderleri	10,927,308	66	0	0
830	07	01	06	80	Ulusal Fonlar	0	0	9,645,588	68
830	11	01			Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkları	10,732,100	97	20,909,204	88
830	11	02			Menkul Kıymet ve Varlıkların Değerlenmesinden Oluşan Olumsuz Farklar	1,294,538	68	0	0
830	11	03			Stokların Değerlenmesinden Oluşan Olumsuz Farklar	28,538	16	14,725	4
830	11	04			Meddî Duran Varlıkların Değerlenmesinden Oluşan Olumsuz Farklar	45,296,903	12	12,110,893	12
830	11	04	02	01	Mali Olmayan Varlıkların Değer Değişiminden Kaynaklananlar	0	0	12,094,406	0
830	11	04	02	02	Mali Olmayan Varlıkların Miktar Değişiminden Kaynaklananlar	0	0	288,811	10
830	11	08			Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Giderler	353	22	283	86
830	11	09			Yurt dışı döviz borçlanma kur farkı	1,583,492	20	1,845,401	30
830	11	99			Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0	37	0	33
830	13	01	02	01	Yönetim Binaları Amortisman Giderleri	26,763,366	74	26,394,686	15
830	13	01	02	02	İşletme Binaları Amortisman Giderleri	15,888,317	22	15,620,368	39
830	13	01	03	01	Yönetim Teşhis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri	72,717,094	98	73,386,379	41
830	13	01	04		Taahhütlerin Amortisman Giderleri	1,136,612	37	1,204,417	41
830	13	01	05		Demirbaşların Amortisman Giderleri	48,641,346	48	81,897,432	36
830	13	02	04		Özel Maliyetlerin Amortisman Giderleri	544,639	88	544,639	88
830	14	01			Kırtasiye Malzemeleri	16,434,282	54	18,890,332	33
830	14	02			Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	196,006	66	427,767	59
830	14	03			Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	185,934	78	73,273	71
830	14	04			Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağları	194,116	26	237,256	15
830	14	05			Temizleme Ekipmanları	2,195,309	54	2,348,371	68
830	14	06			Olyecek, Mutfak ve Tuvalet Malzemeleri	274,853	71	341,185	29
830	14	07			Yiyecek	659	98	0	0
830	14	08			İçecek	71,926	33	14,101	4
GİDERLER TOPLAMI (A)						213,296,830,079	18	254,724,472,890	12

İNDİRİM, İADE VE İSKONTONUN TÜRÜ									
830	12	09	09		Diğer Çeşitli Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	209,492,739	15	187,821,153.01	53
830	12	10	01		Diğer Faltler (800.05.01.09.99 Hesap Koduna Kaydedilenlerin Ret ve İadesi)	0	0	321,637,321.54	7
830	12	10	02		Prizler (800.05.04.01.01 Hesap Koduna Kaydedilenlerin Ret ve İadesi)	0	0	121,903,599.08	15
İNDİRİM, İADE VE İSKONTO TOPLAMI (C)						18,828,045,909	70	22,750,281,394.15	8

GİDERİN TÜRÜ								
630	14	10		Zinal Maddeler	1,913	2	20,632	31
630	14	12		Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	1,151,820	27	1,222,865	22
630	14	13		Yedek Parçalar	388,352	69	481,212	2
630	14	14		Nakli Vastalari Lastikleri	15,624	59	12,200	41
630	14	15		Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	263,150	13	128,603	69
630	14	16		Spor Malzemeleri Grubu	388	80	1,340	78
630	14	17		Basınçlı Ekipmanlar	1,515	24	25,068	28
630	14	99		Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	40,532	84	11,750	66
630	20	02	02	Bütçe veya Diğer Mevzuat Hükmüleri Gereğince Silinenler	655,512,137	91	358,094,886	69
630	99	09	02	Sabit Kıymet Satış ve Terkin Zararı	8,235,179	16	19,756,278	29
630	99	09	09	Diğer	25,948	80	44,800	4
GİDERLER TOPLAMI (A)					213,062,464,651	63	255,105,151,736	71

NET GELİR (D-B-C)				227,124,336,970	48	280,760,873,684	27
--------------------------	--	--	--	-----------------	----	-----------------	----

FAALİYET SONUCU (A-D) (+ / -)				13,161,872,318	37	14,684,721,947	56
--------------------------------------	--	--	--	----------------	----	----------------	----

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
2016 YILI
PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	101
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	101
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	102
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	102
5. GENEL DEĞERLENDİRME	103
6. DENETİM BULGULARI.....	105

1. ÖZET

Bu rapor, Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

SGK'nın hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2016 yılı Performans Programı,
- 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

2015-2019 dönemine ait Stratejik Plana ilişkin değerlendirmelere, 2015 yılı performans denetimi raporunda yer verildiğinden, bu raporda söz konusu hususlara değinilmemiştir.

Yapılan denetim sonucunda; SGK stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunu mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlamıştır. Mali saydamlık ilkesi gereğince, performans hedef ve göstergelerine yönelik meydana gelen tüm sapmaların geçerli nedenlerle gerekçelendirilmesi kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer

hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, SGK'nın yayımladığı 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir. Kurumun 2015-2019 dönemine ait Stratejik Planına ilişkin değerlendirmelere 2015 yılı performans denetimi raporunda yer verildiği için bu raporda söz konusu stratejik plana ilişkin değerlendirmelere yeniden yer verilmeyecektir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2016 yılı performans denetimi kapsamında SGK'nın yayımladığı 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

SGK 2016 yılı Performans Programı incelendiğinde, programın zamanında ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yayımlandığı görülmüştür. SGK, 2016 yılı Performans Programında 4 adet stratejik amaç, bu amaçlara ilişkin 24 adet performans hedefi ve performans hedeflerine ilişkin 106 adet performans göstergesi belirlemiştir. Yapılan inceleme neticesinde, performans hedefleri ile bunlara ilişkin belirlenen 106 adet performans göstergesinin amaç ve hedeflerle ilgili olduğu, ölçülebilir şekilde belirlendiği ve iyi tanımlama kriterine uygun olduğu değerlendirilmiştir.

SGK 2016 yılı Faaliyet Raporu incelendiğinde, raporun zamanında ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlandığı görülmüştür. Kamu idaresinin Performans Programında yer verdiği performans hedef ve göstergelerine faaliyet raporunda da tutarlı bir şekilde yer verdiği ve raporlanan hedef ve gösterge gerçekleştirmelerinin birim faaliyet raporları ve son ölçüm kaynakları ile doğrulanabilir olduğu görülmüştür. Ancak, denetim bulgularında açıklandığı üzere hedefe ulaşılamayan performans göstergelerinden 6'sına ilişkin sapma nedenlerinin geçerli ve ikna edici olmadığı değerlendirilmektedir.

SGK 2016 faaliyet raporunda yer alan faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde Kurumun, belirlediği performans göstergelerini ölçmek amacıyla veri kayıt sistemleri kurduğu görülmüştür. Belirlenen 106 adet performans göstergesinden 9'u faaliyet raporunda beyan edilen gerçekleşme rakamlarının güvenilirliğine yönelik olarak incelenmiştir. Sözkonusu performans göstergelerinin ait olduğu performans hedefleri şunlardır:

- Performans Hedefi 6: Koruyucu önleyici sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlamak

-Performans Hedefi 7: Sağlık Hizmetlerinin doğru kullanılması konusunda toplumu bilinçlendirmek ve farkındalığı artırmak

-Performans Hedefi 8: Sağlık giderlerinin etkin yönetimi için izleme, değerlendirme, kontrol ve denetim sistemini geliştirmek

- Performans Hedefi 9: Sağlık sigortacılığının gelişimine yönelik politikalar üretmek

Yapılan inceleme neticesinde, performans göstergelerine ilişkin veri kayıt sistemlerinin performansı ölçme ve raporlama amacına uygun olduğu görülmüş ve bunlara ilişkin faaliyet raporunda sunulan verilerin güvenilirliğini etkileyecek bir hususa rastlanmamıştır.

Yapılan performans denetimi sonucunda, SGK; stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunu mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlamıştır. Mali saydamlık ilkesi gereğince, performans hedef ve göstergelerine yönelik meydana gelen tüm sapmaların geçerli nedenlerle gerekçelendirilmesi kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

6. DENETİM BULGULARI

A. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Hedefe Ulaşılmayan Bazı Performans Göstergelerine İlişkin Sapma Nedenlerine Yönelik Açıklama Yapılmaması veya Yapılan Açıklamaların Yeterli Olmaması

SGK 2016 yılı Faaliyet Raporu'nun incelenmesi neticesinde, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen hedefe ulaşılmayan bazı performans göstergelerine ilişkin açıklamaların yapılmadığı veya yapılan açıklamaların, sapma nedenlerini geçerli bir şekilde açıklamadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 11'inci maddesinde; "performans bilgileri" başlığı altında performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak yapılan incelemede, gerçekleştirmeleri hedefin altında kalan ve ayrıntısı ekli tabloda gösterilen bazı performans göstergelerine ilişkin yapılan açıklamaların hedefe neden ulaşamadığını ortaya koymadığı veya performans gerçekleştirmelerine yönelik ayrıntılı açıklamaları içermediği görülmektedir.

Sapma Nedenleri Yeterli Bulunmayan Performans Göstergeleri

<i>Performans Göstergesi</i>	<i>Hedef</i>	<i>Gerçekleşme</i>	<i>Faaliyet Raporunda Yer Alan Açıklama</i>	<i>Değerlendirme</i>
-------------------------------------	---------------------	---------------------------	--	-----------------------------

PH10-PG1 : Tescile yönelik on-line entegrasyon sağlanan kurum/kuruluş sayısı	2	1	Şirket ortaklarının sigortalılık başlangıç ve sonlandırılmasına ilişkin işlemlerinin on-line ortamda yapılabilmesi kapsamında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Kurumumuz arasında 17/11/2016 tarihli protokol imzalanmış olup, Başkanlığımızca sigortalılık bildirimlerinin on-line yapılmasına yönelik program çalışmaları başlatılmış olup hedeflenen değere kısmen ulaşılmıştır.	Yapılan açıklama, hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.
PH12-PG1 : Sağlık giderleri konusunda götürü hesaplaşma yönteminden fiili hesaplaşma yöntemine geçiş konusunda görüşme yapılan ülke sayısı	2	1	Mevcut sosyal güvenlik sözleşmelerinin revize edilmesi kapsamında 01/03/2016 tarihinde Türkiye-Belçika İdari Anlaşması imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma ile Belçika ile sağlık hesaplaşma yönünde götürü hesaplaşma yönteminden fiili hesaplaşma yöntemine geçilmiştir.	Yapılan açıklama, hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.
PH13-PG2 : EÖdenek Sistemi üzerinden ortalama geçici iş göremezlik ödeneği ödeme süresi (Gün)	2	3	---	Sapmaya ilişkin açıklama yapılmamıştır. Ortaya çıkan sapmanın nedenlerine yer verilmelidir.
PH15-PG7 SGEP'in tamamlanma oranı (%)	20	0	Proje kapsamında oluşturulan teknik şartname nihai haline getirilmiştir. İhale süreçleri (sözleşme, idari şartname vb. belgelerin hazırlama çalışmaları)	Yapılan açıklama, hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.

			devam etmektedir. Bu çalışmalardan dolayı adı geçen göstergede ilerleme sağlanamamıştır.	
PH21-PG1 : İş süreçlerinin iyileştirme oranı (%)	20	0	Proje kapsamında oluşturulan teknik şartname nihai haline getirilmiştir. İhale süreçleri (sözleşme, idari şartname vb. belgelerin hazırlama çalışmaları) devam etmektedir. Bu çalışmalardan dolayı adı geçen göstergede ilerleme sağlanamamıştır.	Yapılan açıklama, hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.
PH21-PG2 : İyileştirilen iş süreçlerinin elektronik ortama aktarılma oranı (%)	20	0	Proje kapsamında oluşturulan teknik şartname nihai haline getirilmiştir. İhale süreçleri (sözleşme, idari şartname vb. belgelerin hazırlama çalışmaları) devam etmektedir. Bu çalışmalardan dolayı adı geçen göstergede ilerleme sağlanamamıştır.	Yapılan açıklama, hedeften sapma nedenlerini içermemektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; bulguda belirtilen hedefe ulaşılamayan performans göstergelerine ilişkin yeni açıklamalara yer vermiştir.

Sonuç olarak; kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hedefe ulaşılamayan performans göstergelerine ilişkin yeni açıklamalara yer vermiştir. Ancak, gerçekleştirmeleri hedefin altında kalan performans göstergelerine ilişkin yapılan açıklamaların ilgili yıla ait Faliyet Raporunda yer alması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>